

Den pædagogiske assistent

En pædagogisk håndværker

Indhold

Forord	3
Om sorte huller og en uddannelses dna	
Indledning ved Nanett Borre	4
Håndværker – med værktøjskassen i orden	
Cecilie Bogh	8
Den pædagogiske assistents dna	
Find Greve	15
Et uambitiøst valg?	
Rikke Pedersen	23
Uddannelse som værdi	
Joan Lindskov	29
I kan og skal forlange noget af os	
Annika Persson	36
Mødet med andre mennesker	
Henning Emanuel Berg	47
Før legede jeg bare med børnene	
Signe Bonne Jensen	54
Uddannelsens berettigelse	
Anja Jørgensen	63
Vi bliver taget seriøst, hvis vi vil	
Casper Høeg Pedersen	71
De kan deres kram	
Elin Holm	79
Nu ved jeg, at jeg kan	
Bende Lauridsen	84
Et godt supplement til pædagogerne	
Per Rasmussen	89
Ingen store forventninger til uddannelsen	
Rikke Ipsen	97

Politisk ansvarlig: Jakob Sølvhøj
og Nanna Højlund
Redaktion: Nanett Borre og
Birgit Stechmann
Illustration: Els Cools
Foto: Maria P. og Per Bille
Layout: GraFOA Maja Honoré
Produktion: Pjec1heden og FOAs trykkeri

Forord

Af Nanna Højlund, forbundssekretær i FOA og formand for PASS og Jakob Sølvhøj, formand for Pædagogisk Sektor i FOA

Det er i år 20 år siden den daværende undervisningsminister, Ole Vig Jensen, nedsatte det betænkingsudvalg, der fik til opgave at udarbejde grundlaget for en pædagogisk grunduddannelse. Først 2 år senere kunne et snævert folketingsflertal efter kraftige tovtrækninger, der var startet allerede i betænkingsudvalget, vedtage loven om den pædagogiske grunduddannelse. Der skulle gå yderligere nogen tid før uddannelsen kunne sættes i værk, og vi var tæt på det nye årtusinde, før de første færdiguddannede kunne træde ind på det pædagogiske arbejdsmarked.

Det var et langt sejt træk at skabe politisk forståelse for behovet for en erhvervsuddannelse rettet mod det pædagogiske område, og den vanskelige fødsel kom i lang tid til at præge uddannelsens opvækst. Vejen til anerkendelse har været lang. Den foreliggende antologi vidner om, at der er endnu et stykke vej at tilbagelægge, men den efterlader heller ingen tvivl om, at den pædagogiske assistentuddannelse, som den kom til at hedde efter en større uddannelsesrevision for nogle år siden, er på vej til at opnå den anerkendelse, som den efter vores opfattelse har fortjent.

Først og fremmest fordi den pædagogiske assistentuddannelse er med til at højne kvaliteten af de pædagogiske tilbud, der har så stor betydning for vores børns opvækst og livskvaliteten for borgere på det specialiserede socialområde. Fordi den har åbnet en ny uddannelsesvej for mange unge, der ikke har ønske om eller mulighed for at vælge gymnasievejen, og ikke mindst fordi den har gjort det muligt for tusindvis af dagplejere, omsorgsmedhjælpere og pædagogmedhjælpere at tage en faglært uddannelse.

Med denne antologi tegnes et nuanceret billede af den pædagogiske assistentuddannelse. Tilgangene til uddannelsen er naturligt nok forskellige for elever, lærere, færdiguddannede og pædagogiske ledere. Langt fra alt er rosenrødt, og der kan da også være vurderinger, vi ikke nødvendigvis deler, men man kan glad lægge bogen fra sig, når den sidste side er vendt. Vi er på rette vej med udviklingen af en pædagogisk erhvervsuddannelse, der uddanner rigtig dygtige pædagogiske assistenter, der både kan løfte et stort selvstændigt ansvar og indgå kompetent i samarbejdet med pædagoger, lærere, social- og sundhedspersonale, køkkenassistenter og andre faggrupper.

Det betyder ikke, at vi skal læne os tilfredse tilbage. Det er vigtigt, at uddannelsen hele tiden udvikles, så den kan leve op til de nye krav, der løbende stilles på et arbejdsmarked i konstant forandring. Den konstatering er ikke mindst relevant lige nu, hvor vi står overfor en udmøntning af erhvervsuddannelsesreformen, og samtidig med det en revision af den pædagogiske assistentuddannelse. Sammen med de øvrige parter i det faglige udvalg for uddannelsen, PASS, er vi i fuld gang med at indhente erfaringer og forslag til justeringer af uddannelsen, så skolerne fra foråret 2015 kan byde eleverne velkommen til en ny revideret udgave af den pædagogiske assistentuddannelse.

Vi vil sige en stor tak til de mange bidragsydere til denne antologi og til Nanette Borre, der har stået for at komponere dens indhold og samle de mange bidrag. Vi er overbeviste om, at antologien både vil bidrage til at øge anerkendelsen af den pædagogiske assistentuddannelse og give inspiration til den fortsatte udvikling af den.

Om sorte huller og en uddannelses dna

Indledning

Af Nanett Borre, redaktør

”Hvad er et sort hul?” Spørgsmålet blev stillet af mig til min morfar som gennem hele min barndom har spillet en meget central rolle i at svare på mine mange spørgsmål. Min morfar satte derved billeder og ord sammen til en forståelsesramme af, hvordan verden er skruet sammen. Han var kunstmaler, og hans måde at dechifrere, analysere og belyse mine spørgsmål på, bar præg af hans særligt visuelle og yderst billedrige syn på verden. Svarene blev altid leveret som malende billeder skabt af en collage af ord, der sommetider i et enkelt og meget præcist snapshot kunne indfange essensen af noget. Andre gange blev de leveret som en hel tegneserie af farver, former og ordbeskrivelser, inden det endelige svar kunne udledes.

I mit daværende 11. leveår havde jeg endnu aldrig oplevet, at han ikke have et bud på svar, der imødekom min store undren og nysgerrighed efter at forstå og skabe mening i de rammer, jeg var placeret i. Således var han ekspert i at deltage i den proces, ligegyldigt om mine spørgsmål var af praktisk karakter: ”Støder regndråber sammen, når de falder ned fra himmelen”, eksistentielistisk karakter: ”Hvor går man hen, når man går bort?”, filosofisk karakter: ”Hvis jeg ikke var blevet mig, hvem var jeg så?”, eller af verdslig karakter: ”Hvordan kan det være, at man kun kan have plads til 3 rugbrødsadder, når man sagtens kan rumme mindst 12 flødebolle i maven?”

Men her mødte jeg for første – og skulle det vise sig – eneste gang, et svar, som var lige så sort og uudgrundeligt, som de dunkle slugter, der havde fået navnet ’sorte huller’, og som jeg så gerne ville kunne forstå. Hverken hans billedrige beskrivelser og fortællinger eller hans store arkiv af viden kunne opstøve et entydigt svar på, hvad disse i universet placeret ’sorte ingenting’er’ var for noget. I stedet gjorde han noget, som jeg senere er blevet særdeles bekendt med. En taktik, som jeg heller ikke selv kan sige mig fri for at bruge, når jeg kommer til kort. Når jeg ganske enkelt ikke kender svaret.

Taktikken er ganske populær i sin form, fordi man ofte formår at narre både sig selv og andre, idet man giver noget, der kunne minde om et svar, men langt fra er det, hvis man hører rigtig efter. Og det uden at fremstå som et komplet uvidende fjols. Da min morfar ikke kendte svaret, fordi han ikke selv forstod begrebet, gjorde han således brug af denne retoriske finte, som består i at svare – ikke ved at komme tættere ind på spørgsmå-

lets kerne, men for at blive i astronomiens sprogunivers, at kredse om det, som jorden kredser om sig selv og solen.

Han svarede ikke på mit spørgsmål direkte, men gav en form for svar ved at beskrive, hvad sorte huller ikke er. Efter en alenlang beskrivelse, var jeg stadig ikke blevet klogere snarere endnu mere forvirret og undrende. Når det kommer til spørgsmålet om, hvad sorte huller egentlig er, så blev min interesse langsomt afledt af andre og mere tilgængelige mysterier, hvis oprindelse og sammensathed jeg forstod, og dermed kunne forholde mig til. Både sol, måne, mælkevej, stjernebilleder, de sorte huller og undertegnede, har klaret sig udmærket og formået at navigere i livet, selvom jeg ikke fik et entydigt svar den dag.

Siden da er jeg som sagt stødt på den måde at give svar på noget, man ikke rigtigt kan gribe om, et utal af gange. Ganske ofte er ulykken ikke større end, at man hurtigt er videre til andre og meget mere presserende emner. Men en sjældnen gang imellem opleves det udeblevne svar og dermed konkretiseringen af emnet, som en stor mangel.

I mit voksne liv er jeg sidst stødt på den måde at beskrive noget på, da jeg en årerække underviste på den pædagogiske assistentuddannelse. Det slog mig, at svaret på spørgsmålet om hvad den uddannelse egentlig var for en størrelse, oftest blev besvaret ved at benytte sig af den taktik, jeg havde stiftet bekendtskab med mange år tidligere i min barndom, nemlig ved at beskrive alt det den ikke var. ”Jo, det er jo ikke en pædagoguddannelse, for som pædagogisk assistent kan man ikke ...”, og så følger der gerne en lang hale af opremsninger på hvorledes den adskiller sig fra pædagoguddannelsen.

Den måde at beskrive den pædagogiske assistentuddannelse på, har jeg hørt fra både elever, undervisere, pædagoger og ledere af institutioner. Det er sandt at de 2 uddannelser ikke kan sammenlignes, men det er lige så sandt, at det heller ikke er meningen, at de skal have den samme profil. Men at beskrive en uddannelse ved at beskrive, hvad den ikke er, giver på ingen måde noget retvisende billede af, hvad den så kan bruges til. Det er en særligt sørgelig form for mangeltænkning, som på ingen måde står mål med det egentlige indhold af uddannelsen og hvorledes den kan bidrage i det pædagogiske felt, når den engang er gennemført. Og det har været med til at give den et noget uskarpt og mudret omrids.

For at råde bod på denne utydelige profil er uddannelsen i nogle år blevet kaldt en ’gøre-uddannelse’. Et udtryk som jeg altid har haft det noget anstrengt med. Ikke fordi jeg ikke forstod, hvad det var udtrykket skulle dække over. Men fordi det gik op for mig, at det kun er de mennesker, som underviser på uddannelsen, der til fulde kan skabe et sammenhængende billede ud fra den beskrivelse. Andre, uden kendskab til hvorledes undervisningen gør eleverne i stand til at handle, agere og skabe sig en rolle i den pædagogiske verden, fordi de i undervisningen bliver præsenteret for det teoretiske stof på en måde, så det bliver handlingsanvisende og praksisnært, får hurtigt det indtryk, at evnen til at tilegne sig det pædagogiske håndværk udelukker en teoretisk ballast.

Det er enten eller. Enten en meget teoretisk tilgang og dermed viden og baggrund. Eller nogle virkelystne praktikere, der ’gør’, uden den store teoretiske fundering bag sig. Det lyder så definitivt: Enten/eller. Enten et højt teoretisk niveau eller masser af praktiske handlingskompetencer. Hvor jeg jo i virkeligheden oplever, at den pædagogiske assistentuddannelse handler om både/og. Jeg ser, hører og oplever, hvordan undervisere

rundt omkring arbejder på at lave en praksisnær uddannelse, som i høj grad handler om at omsætte de teoretiske forståelsesrammer til noget, der kan handles på.

En helt særlig måde at behandle den teori på, der knytter sig til det pædagogiske arbejde, så eleverne på uddannelsen oplæres i hvordan den forstås, omsættes, afprøves og implementeres i praksis.

I de år jeg selv var underviser på den pædagogiske assistentuddannelse, så jeg det som min vigtigste opgave at undervise så tæt på praksis som overhovedet muligt. I modsætning til hvad mange tror, så handler den øvelse ikke om at eliminere og tilsidesætte teorien og sætte entydigt fokus på der, hvor vi kan handle, gøre og agere. Men at give eleverne et så solidt teoretisk fundament, at de reelt har en mulighed for at handle reflekteret og med en pædagogisk indsigt i det virkelige og meget praksisnære liv, der leves de steder, hvor mennesker er tæt på hinanden. Derfor har det for mig også været væsentligt at formidle det teoretiske stof, så det både åbnede op for et metaperspektiv, men samtidig relaterede sig direkte til den pædagogiske praksis.

Teorier som kun kommer til live i vores retorik, er jo i sidste ende kun spændende for filosoffer, der bruger livet på at fundere over, hvordan mon verden ville se ud hvis ...? På den måde bliver teori til den varme luft, som skal fylde ballonen op og få den til at svæve. De fleste af os, som har været gennem et kortere eller længere uddannelsesforløb ved, hvor vigtigt det har været at holde fast i den ballon, for når eksamensdagen endelig oprandt, skulle vi gerne kunne hale den ned deroppe fra et sted for at kigge på den og erindre, hvad den indeholdt. Derefter har mange af os, jeg selv inklusiv, givet slip og ladet den stige til vejrs, så den har kunnet sejle hen over himmelen indtil den var ude af syne.

I samværet mellem mennesker og dermed i den pædagogiske praksis finder mødet sted hele tiden. Og kvaliteten af det pædagogiske håndværk, som man skal kunne beherske, for at udfylde sin rolle i en daginstitution, i SFO'en eller på værestedet for unge, beror på den enkeltes evne til at udøve det pædagogiske håndværk med så stor en dybde som muligt. Derfor bør

den læring man optager og erhverver sig på sådan en uddannelse – al den varme luft af teorier, didaktiske overvejelser, pædagogiske dilemmaer og menneskelige hensyn ikke forsvinde ind i en, omend smuk ballon i klare farver, men meget hellere blive en del af den luft vi indånder, og dermed blive en del af ens fagpersonlige handlekompetencer. Den luft vi bruger til at skaffe ilt, næring og faglig ballast i faget.

For at indkredse og måske komme lidt tættere på hvilken særlig profil der kendetegner denne uddannelse, hvilken genetisk kode den udgøres af, og hvad den dermed skal bidrage til i den pædagogiske praksis, har bogen bidrag fra elever som har gennemført uddannelsen. Der er bidrag fra elever, der har taget den som GVU'ere, og dermed har praksiserfaring med i erfaringslageret, når de rammer skolebænken. I deres bidrag får vi svar på, hvad uddannelsen har betydet for den hverdag, de er vendt tilbage til efter de 54 uger, et GVU-forløb varer. Og hvad med dem, som aldrig før har betrådt den pædagogiske verden? Hvad er deres tanker omkring forløbet, og hvilke kompetencer har det givet dem med på vejen? Her er et vidnesbyrd fra en studerende, som bruger den pædagogiske assistentuddannelses adgangsgivende karakterer til at uddanne sig til socialrådgiver. Der er et bidrag fra en pædagogisk assistent, der gennem sin skoletid har kæmpet med stærk ordblindhed, og som fortæller om, hvordan uddannelsens særlige tilrettelæggelse, didaktiske tænkning og intention om også at rumme dem, der har udfordringer, der ellers forringer deres chancer i uddannelsessystemet, har givet hende kompetencerne, selvtilliden og muligheden for at bruge uddannelsen til at læse videre på pædagoguddannelsen.

Bogen rummer også fortællinger fra nogle af de undervisere som dagligt forvalter uddannelsens rammer. Hvordan foregår arbejdet med at indføre eleverne i en teoretisk velfunderet praksis? Hvilke særlige greb og didaktiske overvejelser griber de til, når målet er at uddanne til at udføre dette pædagogiske håndværk? Og endelig rummer bogen fortællinger om, hvad de institutioner, som har valgt at ansætte pædagogiske assistenter, tænker.

Forhåbentligt vil disse mange bidrag være med til at give uddannelsen sit helt eget dna. En meningsfuld og fyldestgørende ramme, som beskriver den. Ikke ud fra

en minustænkning, hvor der trækkes fra, sammenlignes eller konkurreres med andre uddannelser og deres tænkning og uddannelsesmæssige ståsted; men som en selvstændig, fuldgyldig og egen måde at tilegne sig viden, færdigheder og handlekompetencer i arbejdet med andre mennesker - et pædagogisk håndværk.

Den endelige sløjfe på mit spørgsmål, som har hængt i hjernens store arkiv af erindringer i 31 år, blev i øvrigt bundet for et par dage siden, da jeg en aften sad og skrev denne indledning. Min yngste søn Svante stoppede op bagved mig på vej ind i sin seng, for at spørge til, hvad jeg skrev om. ”Jeg skriver om universets sorte huller og om ikke at forstå, hvordan man skal forklare dem”, var mit lidt trætte svar. ”Hvis du giver en is, så skal jeg fortælle dig det”, kom det velopløst deromme fra. Is er ikke noget som i min familie serveres på et tidspunkt, hvor man allerede burde ligge i sin seng; men muligheden for endelig at blive klogere og mere oplyst, og det af en lille fyr med sans for studehandler, var simpelthen for stor. Med et stort smil og lidt vanilje på hagen, fik jeg derpå følgende forklaring: ”Sorte huller er ikke ligesom de almindelige huller, vi kender her fra jorden og slet ikke de sorte af slagsen, der som regel indeholder slet ingenting – bare tomt mørke.

I virkeligheden er universets sorte huller så propfyldte med koncentreret masse, at intet kan undslippe derfra igen – ikke engang lys. Er det ikke vildt?” Derpå kom en længere udredning af stjerne-kollapser, supernova-eksplosioner, tyngdekraft og Einsteins relativitetsteori. Da han endelig holdt inde og der ikke var flere ord, og jeg spurgte: ”Hvor ved du alt det fra?” var hans frække svar, som blev leveret mens han smilende flirtede med fryseren i den anden ende af køkkenet: ”Det vil jeg gerne fortælle, men det koster!”

Håndværker – med værktøjskassen i orden

Pædagogisk assistentuddannelsen er en håndværksmæssig uddannelse ligesom elektriker, kok og skibsbygger. Det er nok den vigtigste pointe, når man skal sige noget om den pædagogiske assistentuddannelse og profilen for de færdige pædagogiske assistenter. For pædagogiske assistenter er andet og mere end en slags ”pædagog-light”.

Af Cecilie Bogh, underviser, praktikkoordinator og læsevejleder på UCC Sydhavn

Når jeg jævnligt holder oplæg for vores mange praktikvejledere, er der af og til nogle, der kommer op i pausen, og lidt forsigtigt gør mig opmærksom på, at det altså godt kan virke lidt nedladende, at jeg kalder eleverne elever og ikke studerende.

Mit svar er, at den pædagogisk assistentuddannelse er en erhvervsuddannelse. Og på en erhvervsuddannelse hedder det elever frem for studerende. Det er der ikke noget nedladende i, for det er ikke mindre fint at være elev. Men det er to forskellige ting at være elev og være studerende. Og det har helt afgørende betydning for tilgangen til læring, didaktikken, praktikvejledningen og målene for uddannelsen.

Citat

Cecilie Bogh
underviser

Den pædagogiske assistentuddannelse er en erhvervsuddannelse. Og på en erhvervsuddannelse hedder det elever frem for studerende. Det er der ikke noget nedladende i, for det er ikke mindre fint at være elev.

Famlen

Man kan godt af og til få en fornemmelse af, at nogle famler lidt i forhold til uddannelsen. Flere af eleverne er faktisk ikke helt klar på forskellen mellem pædagoguddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse og kalder konsekvent sig selv for studerende. Ind i mellem er der sågar elever, der betegner sig selv som kommende pædagoger.

Samme usikkerhed ses af og til hos nogle af praktikvejlederne, som heller ikke altid er helt skarpe på, hvad det er for en uddannelse, de skal vejlede i forhold til.

For vejlederne er uklarheden nok opstået, fordi langt de fleste af dem er uddannet pædagoger – og skal vejlede elever, der skal blive noget andet end dem selv. Hvis man så ikke helt får sat sig ind i uddannelsen, kan det ende med, at eleverne ses som en slags ”pædagog-light”.

Det vil sige, at eleverne i praksis vejledes ligesom pædagogstuderende ”minus noget”.

Citat

Cecilie Bogh
underviser

Pædagogiske assistenter er ikke pædagoger minus noget. De har en anden profil, nogle andre mål for uddannelsen og en anden tilgang til læring.

En pædagogisk håndværker

Denne praksis er problematisk, for pædagogiske assistenter er ikke pædagoger minus noget. De har en anden profil, nogle andre mål for uddannelsen og en anden tilgang til læring.

Pædagogiske assistenter er praktikere, der med den håndværksmæssige tilgang – og på et solidt fagligt grundlag – kan løse de daglige opgaver og planlægge, gennemføre, dokumentere, fagligt begrunde og evaluere pædagogiske aktiviteter ude i det pædagogiske arbejdsfelt.

Med de øgede krav til hele det pædagogiske arbejdsområde, bl.a. i forhold til inklusionsopgaven, er kravene til det pædagogiske personale ligeledes øget. Det politiske projekt med den pædagogiske assistentuddannelse har bl.a. været et ønske om at opkvalificere pædagogmedhjælperne, så vi i stedet for, eller som supplement til uuddannet arbejdskraft, får fagligt kvalificeret personale ind, der er i stand til at kunne løfte den store opgave, det er at assistere pædagogerne i dagligdagen.

Det at den pædagogisk assistentuddannelse er en erhvervsuddannelse betyder, at tilgangen til læring ligner den tilgang, der er på de andre håndværksmæssige uddannelser. Og altså forskellig fra tilgangen på pædagoguddannelsen, som er en mellemlang videregående uddannelse, hvor de studerende netop studerer sig til deres viden og øver sig i at reflektere.

Pædagogiske assistentelever skal også lære at reflektere over deres fag, men det er den praksisrettede handling, der er i centrum og opøves og kvalificeres.

Eleverne skal således, med den håndværksmæssige tilgang, lære sig at handle højt kvalificeret inden for det pædagogiske arbejdsområde.

På skolen skal det faglige stof hele tiden sættes i relation til – eller tage udgangspunkt i – praksis, så undervisningen giver eleverne en grundlæggende viden, de kan bruge til at handle ud fra, og i praktikperioderne er eleverne ude i ”mesterlære” med praktikvejlederen som mester.

Dvs. at eleven ved at observere og imitere vejlederen og de andre kolleger øver sig på at handle i praksis. Uddannelsens vekslen mellem skole og praktik, mellem teori og praksis giver eleverne mulighed for at få fyldt værktøjskassen op og lære at handle på et solidt fagligt grundlag.

Vejledning “på gulvet”

De fleste vejledere – og elever – opfatter udelukkende vejledning som de situationer, hvor elev og vejleder går væk fra praksis, ind i et lukket rum, og taler sammen. Det er denne form for vejledning, som de fleste praktikvejledere selv er blevet vejledt med under deres uddannelse.

Denne vejledningsform har som formål at støtte eleven i at reflektere over praksis, men gør ikke nødvendigvis eleven bedre til at handle. Vejledningen af pædagogisk assistentelever skal derfor også nogle gange foregå i praksis ved, at eleven observerer sin vejleder eller en anden kollega løse forskellige opgaver, fx at løse en konfliktsituation, stå for en samling eller gennemføre en bestemt form for samtale, for derefter selv at prøve. Eller ved at eleven selv handler, altså løser en opgave og får feedback imens eller efter.

Forskellige elever

Skal man sige noget om eleverne som helhed, er det mest dækkende ord nok: ”forskellige”. Eleverne på andre uddannelser, herunder pædagoguddannelsen, er også forskellige, men på den pædagogiske assistentuddannelse er forskelligheden udtalt, da eleverne aldersmæssigt spænder meget bredt – og fordi eleverne kommer med vidt forskellige forudsætninger. For nogle af de yngstes elevers vedkommende er første praktik deres første møde med arbejdsmarkedet. Dvs. at første praktik også kan ses som en socialisering ind i det at kunne begå sig på en arbejdsplads:

Citat

Cecilie Bøgh
underviser

Pædagogiske assistentelever skal også lære at reflektere over deres fag, men det er den praksisrettede handling, der er i centrum og opøves og kvalificeres.

Citat

Cecilie Bogh
underviser

På den pædagogiske assistentuddannelse er forskelligheden udtalt, da eleverne aldersmæssigt spænder meget bredt – og fordi eleverne kommer med vidt forskellige forudsætninger.

komme til tiden, melde sig syg og rask, samarbejde, kunne udskyde egne behov, kunne aflæse forskellige situationer mv. Andre elever har flere – og i nogle tilfælde endda mange – års erfaring fra alle mulige brancher, herunder fra det pædagogiske felt.

Fagligt og motivationsmæssigt er eleverne også meget forskellige. Der er elever, der er fagligt meget stærke og vant til at gå i skole. Nogle af dem er målrettet gået efter den pædagogisk assistentuddannelse frem for en gymnasial uddannelse, fordi de ved, at de efterfølgende vil læse videre på pædagogseminariet og på denne måde kan spare tid, få elevløn og få lov at beskæftige sig med det, de fra starten af brænder for.

Andre elever kommer med mangelfulde og dårlige skoleerfaringer. De har netop valgt uddannelsen, fordi det er en praktisk uddannelse, og nogle af disse elever har nogle læse- og skrivevanskeligheder, der gør det ekstra svært for dem i skoleperioderne.

Læse- og skrivekompetencer

Selv om den pædagogisk assistentuddannelse er en praktisk uddannelse, er der krav om både faglig læsning og skriftlighed på uddannelsen. En andel af eleverne har læse- og skrivevanskeligheder, som de skal have hjælp til at overvinde eller takle.

På den pædagogiske assistentuddannelse på UCC viste en test af elevernes læseforståelse, at hver 4. elev forstod højst halvdelen af de tekster, de læste, mens 10 % af eleverne stort set ikke forstod det læste.

Der er ikke noget, der tyder på, at eleverne andre steder i landet er anderledes, men heldigvis er faglig læsning og skrivning noget, der kan læres – endda med relativt beskedne ressourcer.

Som praktikinstitution er det godt at være opmærksom på, om en elev har læse- og skriveproblemer. Mens den ene elev vil stortrives med at få stukket en bog eller en artikel i hånden, vil det for en anden kunne få filmen til at knække. På samme måde vil nogle elever trives med at skulle dokumentere en aktivitet ved at skrive en helt masse, mens det for andre vil give mere mening at dokumentere visuelt.

Læse- og skriveproblemer behøver bestemt ikke føre til et lavere fagligt niveau. Men det kræver, at eleven får nogle strategier til at løse opgaverne. Og at eleven mødes med anderkendelse, så det er trygt for eleven at åbne op for udvikling og læring.

Citat

Cecilie Bogh
underviser

Hver 4. elev forstod højst halvdelen af de tekster, de læste, mens 10 % af eleverne stort set ikke forstod det læste.

Op på tæer – uden at vælte

Det faglige spænd stiller nogle særlige krav til både praktikinstitutioner og underviserne på skolerne. På praktikinstitutionerne er det afgørende, at hver eneste elev mødes med ”åbent sind”, for måske var den forrige elev et helt andet sted. Den fornemmeste opgave for praktikinstitutionerne er at få hver eneste elev op og stå på tæer – uden at vælte. Det betyder, at man som vejleder må have blik for elevens særlige styrker og bygge videre derfra.

Nogle elever vil gerne ud og prøve det hele af selv fra første dag, mens andre vil foretrække og profitere af, først at observere for derefter selv at kaste sig ud i opgaverne. Ser man på målene for praktikdelen, fylder refleksionen meget lidt, mens det at planlægge, udføre, fagligt begrunde, dokumentere og evaluere forskellige pædagogiske aktiviteter bliver gentaget igen og igen.

Det er derfor helt afgørende for elevernes mulighed for målopfyldelse, at praktikinstitutionerne sørger for deltagelsesmuligheder. Dvs. at der skabes plads til og mulighed for, at eleven kan prøve forskellige ting af – også selvom det måske ikke går perfekt første gang.

Det med at skabe deltagelsesmuligheder og få eleverne op at stå på tæer uden at vælte gælder også på skolerne. Her er det nødvendigt, at undervisningen differentieres, så et helt holds elever aktiveres og udfordres på trods af det enorme faglige spænd.

Mange skoler forsøger at løse denne udfordring ved at bruge undervisningsformer inspireret af fx Cooperative Learning eller andre metoder, hvor eleverne er inddraget og aktiveret i læreprocessen.

Didaktisk er det således vigtigt, at alle elever er aktive, og at undervisningen bliver andet og mere end den traditionelle tavleundervisning, hvor det er underviseren frem for eleven, der er den aktive. Og det er vigtigt, at teorien hele tiden knyttes til, eller tager udgangspunkt i den praksis, eleverne skal ud og handle i.

Citat

Cecilie Bøgh
underviser

Det er helt afgørende for elevernes mulighed for målopfyldelse, at praktikinstitutionerne sørger for deltagelsesmuligheder.

Værktøjskassen i orden

Uddannelsen til pædagogisk assistent er relativ lang (over 2 år), og sammen med praktikperioderne består uddannelsen af en række område- og grundfag, hvoraf samfundsfag og dansk er på gymnasialt niveau. Ud over grundfagernes dannelsesperspektiv ligner uddannelsen pædagoguddannelsen i bredden, forstået på den måde, at eleverne får kendskab til de vigtigste pædagogiske retninger og teoretikere. Men uddannelsen har naturligvis ikke helt samme teoretiske dybde, og det er det handlingsorienterede, der er i fokus.

Citat

Cecilie Bogh
underviser

Er man praktikinstitution, kan det være en god idé at bede eleven om at præsentere sin uddannelse, sine bøger og eventuelle opgaver, for på den måde at få et indtryk af udgangspunktet for lige netop denne elev.

På grund af elevernes meget forskellige forudsætninger, vil det være forskelligt, hvilket teoretisk grundlag, de reelt kommer ud med – især i første praktik. Er man praktikinstitution, kan det derfor være en god idé at bede eleven om at præsentere sin uddannelse, sine bøger og eventuelle opgaver, for på den måde at få et indtryk af udgangspunktet for lige netop denne elev.

Men mens elevernes forudsætninger og veje mod målet er meget forskellige, så ligger uddannelsens slutmål fast: nemlig uddannelse af fagligt dygtigt personale, der kvalificeret kan det pædagogiske håndværk at løse de mangeartede og store pædagogiske opgaver ”på gulvet” i en moderne institution. Kravene til eleverne er tårnhøje, så de elever, der står på tær og både kommer igennem praktikperioder og består skoleperiodernes eksamener får titlen pædagogisk assistent. Altså: pædagogiske håndværkere med værktøjskassen i orden.

Den pædagogiske assistents dna

Som underviser gennem mange år i pædagogik, er jeg ofte blevet stillet spørgsmål om, hvad en pædagogisk assistent kan. Har vi brug for den faggruppe? Er de ikke dyre? Hvad kan de, som en pædagog ikke kan? Er det ikke at stikke de unge blå i øjnene at give dem en uddannelse, der ikke er efterspurgt?

Af Find Greve, underviser på Randers Social- og Sundhedsskole

Jeg vil efter bedste evne prøve at forklare og argumentere for, hvad den pædagogiske assistent kan – altså prøve at beskrive fagprofilen. Den kan være meget kompleks. Andre håndværk har fagligheden indbygget. Vi ved alle, hvad en murer eller tømrer kan, for at kunne kalde sig fagperson. Men det pædagogiske håndværk, ja ... hvad indebærer det?

Jeg vil også beskrive hvilke didaktiske overvejelser, jeg synes er relevante, når jeg som underviser skal kvalificere eleverne til håndværket pædagogisk assistent. Til slut vil jeg komme med nogle bud på, hvordan den pædagogiske assistent kan blive en naturlig del af det pædagogiske arbejdsmarked.

Jeg vil først slå fast med syv tommer søm, at uddannelsen er baseret primært på verbale kompetencer. Den har ikke sit udgangspunkt i luftige psykologiske/pædagogiske teorier, men har sin base i praksis og en teoretisk refleksion over denne. Ud fra disse parametre, skal den pædagogiske assistent kunne handle professionelt ude i praksis.

Citat

Find Greve
underviser

Vi ved alle, hvad en murer eller tømrer kan, for at kunne kalde sig fagperson. Men det pædagogiske håndværk, ja, hvad indebærer det?

Den pædagogiske assistent

Kan indgå på lige fod med det andet pædagogisk uddannede personale i institutionens hverdag

Det vil sige, at den pædagogiske assistent forstår institutionslogikken og undrer sig over, hvorfor institutionen handler, som den gør. Hun kan handle hurtigt samtidig med, at fagligheden ligger integreret i den handling, som den pædagogiske assistent udfører. Og hun kan skelne mellem, når handling sker ud fra personlige erfaringer, og når den er styret af teoretiske overvejelser. Desuden kan hun sætte personlige holdninger

og behov til side i mødet med børnene/borgerne/forældrene/pårørende. Desuden har hun en viden om den lovgivning, der relaterer til institutionsområdet og handler ud fra den.

Kan have ansvaret for at møde barnet/børnene/borgerne, så der bliver skabt en værdig og tryk relation

Gennem denne relation kan den pædagogiske assistent stimulere, udfordre og provokere, så de mennesker, hun arbejder med, har mulighed for at udvikle sig både motorisk, kognitivt og ikke mindst emotionelt. For at kunne det, må hun være i besiddelse af godt humør, overblik, tage initiativ, have humor, forståelse for andres behov og kunne se mennesket som helhed. Hun reflekterer over egne handlemønstre, og handler ud fra denne refleksion. Det er også overordentligt vigtigt, at hun sammen med barnet/borgeren er mentalt og fysisk aktivt tilstede i arbejdet med dem.

Ser samarbejdet med forældre og pårørende som en naturlig del af sit arbejde

Hun møder forældre og pårørende med respekt og med en viden om, at hun godt nok er professionel i sit arbejde, men ved, at ansvaret for barnet eller den unges udvikling ligger i et samarbejde mellem hende/institutionen, forældre og pårørende. Hun er også bevidst om, at det er de pårørende og forældrene, der har ansvaret uden for institutionen. Hun skal også på en værdig måde kunne udtrykke bekymring over for pårørende/borgere, hvis hun har iagttaget, at barnet/borgeren ikke har en hensigtsmæssig adfærd. Det vil sige, at hun skal være kompetent til at lave en ren iagttagelse, der kan bruges konstruktivt i det videre samarbejde. Iagttagelsen skal kun dreje sig om barnets, den pårørendes trivsel og læring. Hun skal også vide hvornår, den ansatte pædagog/leder tager over i samarbejdet med forældrene/pårørende.

Kan indgå i et fagligt fællesskab

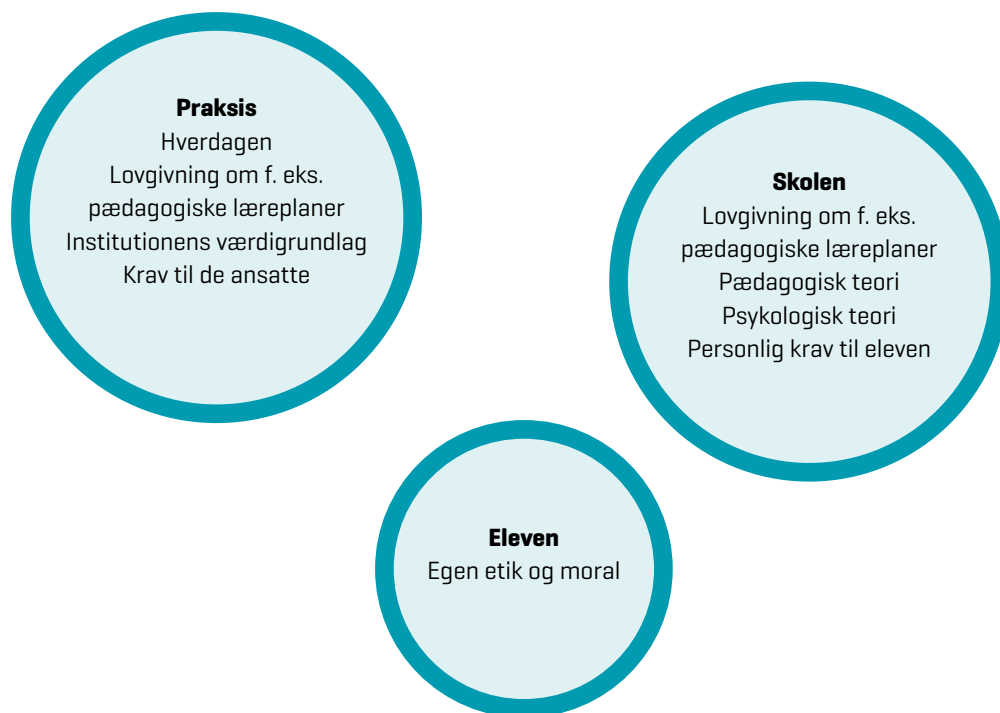
Den pædagogiske assistent møder på arbejde med godt humør og klar til at møde dilemmaer, faglige udfordringer, den evige kompleksitet og uforudsigelighed, som enhver hverdag byder på i institutionen. Hun kan dokumentere sit arbejde, med henblik på sammen med kollegerne at udvikle institutionens pædagogiske praksis. Ud over dokumentation, foregår det også gennem faglige dialoger, gensidig kritik og anerkendelse. Ikke mindst skal hun kunne underlægge sig en beslutning, som enten lederen eller det øvrige personale har taget, og kunne udvikle sig i et miljø, hvor hver dag ikke er idel lykke og harmoni.

Udviklingen af elevens fagidentitet, kræver en konstant undren/refleksion over egen praksis, pædagogiske teorier og praksis.

Citat

Find Greve
underviser

Den pædagogiske assistent kan stimulere, udfordre og provokere, så de mennesker hun arbejder med har mulighed for at udvikle sig både motorisk, kognitivt og ikke mindst emotionelt.

Jeg ved godt, dette er ikke den totale dna, men nogle væsentlige punkter der illustrerer, hvad arbejdsgiverne kan forvente, når de ansætter en pædagogisk assistent.

Hvad gør jeg som underviser?

Det er et evigt spørgsmål, jeg stiller mig selv. Der findes utallige gode råd/idéer til, hvordan undervisning kan blive effektiv og interessant for eleverne. Jeg prøver her at tage et personligt udgangspunkt, hvor jeg vil lægge vægt på de didaktiske overvejelser, jeg benytter mig af, når jeg underviser pædagogisk assistentelever.

En hverdag i min undervisning

Jeg kommer glad ind i klassen med en tro på, at eleverne er klar til at have en seriøs, sjov og inspirerende dag sammen med mig. Jeg gennemgår, hvad dagens program er, så eleverne ved, hvad der skal ske. Desuden har de elektronisk modtaget en lektionsplan. Jeg kan derefter starte med et kort oplæg, hvor jeg hele tiden lægger op til, at eleverne kan afbryde for at spørge og kommentere. Jeg lægger meget vægt på dialogen.

Min erfaring er, at når jeg skaber en god og ligeværdig dialog med eleverne, får jeg mulighed for at skabe en tryghed i klassen, hvor eleverne føler sig tilpasse. For mig er det vigtigt, at jeg kun bruger power point, film osv., når det kan være med til at fremme forståelsen af teorien. Disse metoder skal efter min mening ikke bruges bare fordi, de er smarte og farverige. Jeg bruger meget enten egne eller elevernes eksemplariske praksiseksempler til at forklare den pædagogiske teori. Det gør jeg for hele tiden at sætte praksis spejlet op for eleverne – det er jo dér, de skal have deres virke. For mig er det også vigtigt, at eleverne får et fælles fagsprog. Og jeg får ryddet op i de mange hjemmebryggede fagudtryk, som fx ”Det er noget, jeg har med i min rygsæk.”

Jeg bruger cases både i form af film, billeder og skriftlige beskrivelser. Tit laver eleverne deres egen case ud fra egen praksis. Disse cases bytter eleverne med hinanden, det vil sige, at de bearbejder hinandens cases ud fra den pædagogiske teori, som jeg har gennemgået med dem. Nogle gange bliver de gennemgået, andre gange debatterer eleverne deres case med andre i mindre grupper, hvor jeg går rundt og deltager i den faglige debat.

Det kan være, at eleverne bliver nødt til at kontakte en institution eller kommune for at kunne bearbejde casen. Et begreb, der er blevet meget populært, er praksisnærhed. Ovenstående er et eksempel på dette. Men det er vigtigt, at det ikke kun er at være nær praksis. Eleven skal også lære at analysere praksis. Jeg synes, det er vigtigt, at eleverne får en forståelse af, at der er en naturlig sammenhæng mellem teori og praksis. Jeg lægger også vægt på at skabe et realistisk billede af praksis med de udfordringer, der er anderledes end skolebænken. For mig er det meget vigtigt, at eleven bliver klar over, hvad opgaven er ude i praksis. Jeg har

Citat Find Greve underviser

Jeg bruger meget enten egne eller elevernes eksemplariske praksiseksempler, til at forklare den pædagogiske teori. Det gør jeg, for hele tiden at sætte praksis spejlet op for eleverne – det er jo dér, de skal have deres virke.

Citat

Find Greve
underviser

Jeg lægger også vægt på, at skabe et realistisk billede af praksis med de udfordringer, der er anderledes end skolebænken.

For mig er det meget vigtigt, at eleven bliver klar over, hvad opgaven er ude i praksis.

en solid baggrund i institutionsarbejdet, og jeg bruger meget tid på, hele tiden at være opdateret med, hvad der foregår ude i institutionerne/dagplejen. Det er en god baggrund for mig for at kunne undervise i det pædagogiske håndværk.

De sidste minutter inden skoledagen er slut, samler jeg klassen. Vi snakker kort om dagen og om, hvad skal der ske næste gang, de skal have mig. Måske er der en, der har en pudsig historie eller vits til at gå hjem på. Ja, det var et eksempel. Jeg prøver at veksle mellem, hvilke undervisningsmetoder jeg vælger, ud fra hvilke elever jeg har og hvilket stof, der skal gennemgås.

Hvad jeg synes, det er vigtigt at reflektere over som underviser

- Får jeg undervist på en måde, så flest mulige elever får noget ud af det?
- Hvordan kan jeg sætte mig ud over mine egne faglige/personlige kæpheste?
- Hvordan kan jeg på en ordentlig måde fortælle en elev, at vedkommende ikke har personlige/faglige kompetencer til denne uddannelse?
- Eleven har lov til at have sine egne holdninger, men jeg skal selvfølgelig udfordre deres holdninger.
- Jeg skal være autentisk og ærlig over for eleverne.
- Det er deres uddannelse – undervisningen handler ikke kun om hvad jeg synes. Der skal være plads til forskellighed.
- Hvordan jeg vejleder eleverne til at udvikle deres faglige profil.
- Eleverne skal turde sige deres mening til mig.
- Hvordan kan jeg gøre eleverne livsduelige til arbejdet ude i dagtilbuddene?

Forældrene vil kræve uddannet personale

For at uddannelsen kan blive en succes, skal der være en vilje hos arbejdsgiverne (kommunen, regionen) til at ansætte pædagogiske assistenter. Jeg tror, at det vil blive et krav fra forældrene, at der skal være uddannet personale i daginstitutionerne og dagplejen. For mig at se, er dagplejen et godt tilbud, men den er aldrig blevet et fag. Det er den ikke, fordi kvaliteten er meget svingende.

Der er ikke et formelt krav til uddannelse, der kan sikre kvaliteten i dagplejen. Jeg kunne forestille mig, at man for at blive godkendt som dagplejer i fremtiden skal have den pædagogiske assistent uddannelse. Og at de dagplejere, der ikke har uddannelsen, skal have taget den inden for en årrække. Det ville også være med til at skabe et bedre fagligt ligeværdigt fællesskab mellem dagplejerne og daginstitutionerne i kommunen.

Alle daginstitutioner har uddannet personale, hvor det er defineret, hvilke arbejdsopgaver pædagogerne og de pædagogiske assistenter primært skal varetage. Men det kræver så, at pædagogerne får beskrevet deres fagprofil. Inden for specialområdet, kunne det være en god idé, hvis man under uddannelsen til pædagogisk assistent kunne vælge nogle valgfag, der retter sig mod specialområdet. Såsom: Medicinhåndtering, almen pleje, reminiscens osv.

Jeg er overbevist om, at der er brug for medarbejdere, der både kan favne plejedelen og den pædagogiske vinkel. Ja, ude i fremtiden kunne det være genialt, hvis nogle af de pædagogiske assistenter kunne videreudvikle sig ved at tage nogle fag på social- og sundhedsassistentuddannelsen og omvendt.

Jeg tror, at der er en masse arbejde til faggruppen, men det kræver en vilje fra politikerne og institutionslederne. Ikke mindst kræver det, at de pædagogiske assistenter er dygtige fagpersoner, der er stolte af deres fag. Fagforeningen, skolen og underviserene har en forpligtigelse til at understøtte og videreudvikle uddannelsen. Man skal heller ikke glemme, at uddannelsen, for en 20-30 % vedkommende, er et springbræt til at gå videre på en mellemlang uddannelse, såsom pædagog- og socialrådgiveruddannelsen. Det undrer mig, at de pædagogiske assistenter ikke kan få merit for eksempelvis noget af praktikken på pædagoguddannelsen.

Jeg er overbevist om, at uddannelsen har en fremtid. Det skal ikke være en hemmelig uddannelse, men en accepteret uddannelse, der får en naturlig plads i det pædagogiske arbejdsfelt.

Citat

Find Greve
underviser

Jeg tror, at der er en masse arbejde til faggruppen, men det kræver en vilje fra politikerne og institutionslederne. Ikke mindst kræver det, at de pædagogiske assistenter er dygtige fagpersoner, der er stolte af deres fag.

Citat

Find Greve
underviser

Jeg kunne forestille mig, at man for at blive godkendt som dagplejer i fremtiden skal have den pædagogiske assistentuddannelse.

SOCIAL FÖRMÅLT FÖRNINGAR RET
SOCIAL FÖRMÅLT FÖRNINGAR

Et uambitiøst valg?

Her er min beretning om, hvorfor jeg valgte den pædagogiske assistentuddannelse, og en fortælling om, hvorfor jeg ikke har fortrudt det valg. Mange omkring mig mente, at det var et uambitiøst valg, når nu jeg sagtens kunne tage den sikre vej og gå i gymnasiet.

Af Rikke Pedersen, pædagogisk assistent, læser til socialrådgiver

Folkeskolen lakker mod enden, og afgangsprøven er lige om hjørnet, men hvad skal der blive af mig? Rammerne har indtil da været sat, men nu skal jeg modnes og sætte mine egne rammer – for hvad skal blive mit levebrød i fremtiden, min profession og ikke mindst mit bidrag til det samfund, vi lever i?

Mulighederne er mange, alt er oppe og vende, men en tilbagevendende tanke i mit hoved er altid ”jeg vil give min hjælp til dem, som har brug for den”. Lige fra folkeskolen er man blevet mødt af mennesker fra forskellige samfundslag – forskellen, udviklingen og problematikken fangede min interesse.

Efter 11 år på skolebænken trængte jeg dog til at have fingrene i noget andet end bøger. Jeg ville ud og have mine fingre i, hvad der skete uden for klasselokalets 4 vægge – den virkelige verden. Jeg forklarede tingenes tilstand til min studievejleder, og vi fandt sammen et løsningsforslag – nemlig grundforløbet på Randers Social- og Sundhedsskole med videre henblik på at tage den pædagogiske assistentuddannelse, hvor jeg endelig kunne få omsat mine teoretiske færdigheder til det praktiske.

Jeg forventede, at jeg skulle lære, hvordan jeg på bedst mulig vis vil kunne hjælpe andre mennesker på deres vej, få et bedre kendskab til mig selv og ikke mindst blive så teoretisk dygtig, at jeg vil kunne komme ud og bruge mine færdigheder ved fagligt at kunne argumentere for, hvorfor jeg har handlet, som jeg har gjort. Jeg var glad – glad for afklaringen og glad for beslutningen. I mit hoved var der dog stadig en vis usikkerhed – i stedet for at tage gymnasiet, som langt størstedelen af mine klassekammerater gjorde, vendte jeg om og gik en anden retning – men ville min vej være den rigtige? ”Dine faglige færdigheder rækker da til meget mere end det”. ”Du skal da gå den sikre vej og tage gymnasiet”. ”Er det ikke kun uintelligente mennesker, som vælger den pædagogiske assistent

Citat

Rikke Pedersen
pædagogisk assistent

”Dine faglige færdigheder rækker da til meget mere end det”.
 ”Du skal da gå den sikre vej og tage gymnasiet”.
 ”Er det ikke kun uintelligente mennesker, som vælger den pædagogiske assistentuddannelse, fordi det er deres sidste udvej?”.

uddannelse, fordi det er deres sidste udvej?”. ”Vil uddannelsen overhovedet være brugbar for dig på længere sigt?”. Disse konstateringer og spørgsmål blev jeg ofte mødt med – uanset mine forklaringer, mødte folk altid uddannelsen med skepsis og en snært af uforståenhed overfor mit valg.

Jeg bebrejder ikke andre for deres uvidenhed, for den pædagogiske assistentuddannelse bliver ikke belyst nok. Det er langt fra en ”sidste udvejs løsning” med ”uintelligente” mennesker – tværtimod.

Givende og lærerigt

Citat

Rikke Pedersen
pædagogisk assistent

Personligt har uddannelsen givet mig en kæmpe gave: jeg er blevet mere selvbevidst. Jeg har igennem forløbet skullet hjælpe børn og unge på deres udviklingsstige, men samtidig, har jeg også hjulpet mig selv. Jeg er vokset med de udfordringer uddannelsen har stillet.

Uddannelsen er givende og lærerig på alle aspekter samtidig med, at man bliver mødt af indlevende og dygtige undervisere, som kan deres stof og formår at skabe de bedste rammer for, at vi som pædagogiske assistenter kan gå ud og være fagligt kompetente, når vi en dag står over for de udfordringer, vi kommer til at møde i vores profession. Jeg har fået en masse faglige færdigheder med i bagagen, men en vigtig afspejling af uddannelsen er også, at jeg har fået en masse personlige kompetencer med mig på min vej.

Personligt har uddannelsen givet mig en kæmpe gave: jeg er blevet mere selvbevidst. Jeg har igennem forløbet skullet hjælpe børn og unge på deres udviklingsstige, men samtidig har jeg også hjulpet mig selv. Jeg er vokset med de udfordringer uddannelsen har stillet. Inden start var jeg usikker på mig selv, og jeg manglede tro på mine egne evner.

Jeg havde taget beslutningen om, at der skulle gøres en ende på det, så jeg tog en personlig rutsjetur igennem uddannelsesforløbet. En tur, jeg tvivler på, at nogen anden uddannelse vil kunne have givet mig. En del af udslaget kom af mine praktikperioder, som jeg fra skolens side var blevet teoretisk rustet til.

Jeg udviklede mine færdigheder ved at omdanne det teoretiske med det praktiske. Jeg kunne ikke bare gemme mig bag en dør, når problematikkerne i institutionslivet kom til syne. Jeg skulle derimod komme ud af min skal, tage tyren ved hornene og komme til den erkendelse, at jeg nu skulle tro på mig selv, og hvad jeg havde lært igennem skolen.

Min første praktikperiode gav mig så meget personligt, at jeg følte mig parat til at prøve mig selv endnu mere af. Skolen har det gode, at de udbyder 2. praktikperiode udenlands, og jeg valgte, at min skulle foregå i en børnehave i Flensborg. En af de største og mest lærerige oplevelser jeg har givet mig selv med i bagagen.

En hel undervisningsdag kan være hård og udmattende, og ens koncentrationsevne er ikke altid i top sidst på dagen, efter al den information man får. Derfor er dagen ofte opdelt, så man har forskellige fag i løbet af dagen – det kan være en halv dag med pædagogik og den sidste halvdel med idræt og bevægelse. På den måde går vi ikke død i et fag samtidig med, at vi kommer ud og får brugt vores kroppe aktivt.

Vi har fag som dansk, samfundsfag, sundhed, pædagogik og psykologi, hvor det foregår mere stillesiddende samtidig med, at vi har fag som kultur/aktivitet, idræt og bevægelse, som gør det muligt for os at tænke mere kreativt og bruge vores kroppe – en rigtig fin kombination, som gør, at man får brugt sig selv på alle måder.

Lærerne har fordelt undervisningen således, at der er en rød tråd igennem hele forløbet. Vi har til hvert område forskellige hovedpunkter, vi skal igennem, og undervisningen i de forskellige fag er kombineret, så man får alle sider af hvert fag med ind over hvert områdeemne, som fx kunne være ”handicappede”. Uddannelsen indeholder en skoleperiode, praktik, skoleperiode, praktik og til sidst endnu en skoleperiode, som drejer sig om eksamen, hvor man skal op og vise sine færdigheder inden for fagene.

Som tidligere skrevet tilgodeser uddannelsen alle, og undervisningsformen er bygget sådan op, så alle med pædagogisk og menneskelig interesse kan kvalificere sig til at blive fagligt dygtige pædagogiske assistenter, hvis de har den drøm. Skolen tilrettelægger undervisningen, så alle kan være med. Flere fra min klasse var ordblinde, men fik fra start tilbudt en it-rygsæk samt ekstra undervisning, så de kunne følge lige så godt med som os andre og ikke blev tabt i forløbet.

Har de pædagogiske assistenter en berettigelse i det pædagogiske arbejde?

Det er en ting, der ofte er blevet sat spørgsmålstegn ved. Uddannelsen er ny, og er man ”den nye i klassen”, ved vi alle, hvor svært det kan være at finde sin plads – man bliver vurderet nøje, og man skal vise sit værd. Det er præcis, hvad der gør sig gældende for den pædagogiske assistentuddannelse. Det er nu, den skal bestå sin prøve.

Tilbage til spørgsmålet er mit svar et klokke klart ja – selvfølgelig har vi en berettigelse, og jeg er ikke nervøs for, at vi på et tidspunkt nok skal

Citat

Rikke Pedersen
pædagogisk assistent

I mine øjne har den pædagogiske assistent sin helt egen profil, som ikke skal tilsidesættes eller sammenlignes med noget andet.

Citat

Rikke Pedersen
pædagogisk assistent

For det særlige dna, som kendetegner uddannelsen er, at vi vil gøre en forskel for andre mennesker, hvilket uddannelsen har givet os faglighed og gåpåmod til at gøre.

finde den plads, uddannelsen kan have svært ved at få nu. Det kan være hårde odds, men der bliver sendt dygtige assistenter ud i praktikker, som herved har mulighed for at vise deres værd i arbejdet. Jeg håber og tror på, at det nok skal blive en øjenåbner ude i de forskellige institutioner.

Jeg er flere gange blevet mødt af forældre i mine praktikker, som har undret sig over, hvad det egentlig vil sige at være pædagogisk assistent. Jeg er ofte blevet spurgt, om det ikke er det samme som en pædagog-medhjælper. Som pædagogiske assistenter kommer vi ud i praksis og skal udføre arbejde, som ligger i mellem, hvad en pædagog og en uuddannet pædagogmedhjælper laver.

Vores rolle er at komme ud og bruge vores tillærte færdigheder, som vi har fået med os gennem det teoretiske fra skolen og de praktiske erfaringer fra vores praktikker. Vores rolle er at komme ud og vise vores værd i samarbejde med pædagoger og medhjælper, så vi på bedst mulig vis kan skabe de bedste rammer i institutionslivet, så de mennesker, vi dagligt er der for, kan få den hjælp og udvikling, de skal have.

I mine øjne har den pædagogiske assistent sin helt egen profil, som ikke skal tilsidesættes eller sammenlignes med noget andet. Det er en uddannelse, hvor der er frirum og plads til alle. Det skulderklap uddannelsen giver os pædagogiske assistenter, det skulderklap giver vi videre i vores kommende arbejde. For det særlige dna, som kendetegner uddannelsen er, at vi vil gøre en forskel for andre mennesker, hvilket uddannelsen har givet os faglighed og gåpåmod til at gøre.

Den 12. juni 2013 blev der sat punktum. Jeg var færdiguddannet. Jeg vidste for mit vedkommende, at det ville være et springbræt til en videregående uddannelse. Jeg brugte specielt det sidste år af uddannelsen til at komme nærmere på, hvad der helt præcis skulle ske bagefter – mine tanker gik på, om jeg skulle gå efter den oplagte vej som pædagog eller vejen som socialrådgiver. Begge arbejdsområder var tiltalende, men mit valg blev efter nøje overvejelse socialrådgiver. Jeg har valgt denne uddannelse, fordi de forskellige arbejdsområder tiltalte mig på alle punkter. Jeg får kombineret mine menneskelige kompetencer med kontorarbejde, som jeg godt kan lide.

Citat

Rikke Pedersen
pædagogisk assistent

I forhold til min kommende profession som socialrådgiver, har den pædagogiske assistent givet mig en masse redskaber, jeg kan tage med mig.

I mine praktikker var jeg vidne til flere forskellige sørgelige tilfælde med børn, som på den eller anden måde blev forsømt. Jeg vil være med til at tage de vigtige beslutninger og forhåbentlig være med til at give de forsømte børn den hjælp og håndsrækning, de har brug for – af den grund ligger mit ønskejob inden for børne-/ungeområdet. I forhold til min kommende profession som socialrådgiver, har den pædagogiske assistent givet mig en masse redskaber, jeg kan tage med mig.

Jeg kan relatere til, hvad der sker i institutionslivet, derudover sidder jeg med en følelse af, at jeg er forholdsvis "rustet" til at komme ud i arbejdet

med mennesker, der på den eller anden måde har brug hjælp, da jeg fået en god indsigt og erfaring fra den pædagogiske uddannelse omkring de problematikker, der ligger i arbejdet med børn, som på den eller anden måde har oplevet svigt – noget en gymnasial uddannelse ikke vil kunne have givet mig. Valgte jeg efter folkeskolen den rigtige vej? Svaret er ja, jeg valgte den helt rigtige retning for mig, og jeg fortryder ikke et eneste sekund mit valg.

Uddannelse som værdi

Både som dagplejeleder og som person tror jeg på, at uddannelse er værdiskabende på forskellig vis. Gennem uddannelse kan vi lære at omstille os til nye krav og muligheder og herved udvikle vores kompetencer, vores evne til at udføre bestemte handlinger.

Af Joan Lindskov, dagplejeleder i Kolding

Når vi taler om uddannelse i det moderne samfund, som vi lever i, så er der mange forskellige årsager til, at den enkelte vælger uddannelse. Uddannelse kan ses som et krav for at kunne gøre karriere, eller uddannelse kan ses som vidensbank, som dannelse eller som inspiration. Der er sikkert en mængde andre forhold, der gør sig gældende.

Uddannelse kan også være med til at løfte en organisation og blive en værdi for den samlede medarbejdergruppe.

Uddannelse er blevet et værdistempel, som borger for kvaliteten i en organisation. Her handler det ikke så meget om den enkelte medarbejders ønsker og behov, men om den måde hvorpå organisationens kompetencer og kvaliteter anskues gennem uddannelse.

Jeg mener, at alle skal inspireres, udvikles og dannes gennem uddannelse. Det er de færreste af os, der kan motivere os selv til udvikling og nytænkning alene.

Min egen positive tilgang til uddannelse, tror jeg, kan findes helt tilbage i folkeskolen, hvor min klasselærer de første 7 år var med til at lægge grundlaget for den lyst til at studere og læse, som har fulgt mig i mit liv. Jeg bliver rastløs og føler, at jeg går i stå, hvis jeg ikke får den inspiration, som uddannelse giver mig. Jeg tror aldrig, jeg vil komme til at opleve, at jeg synes, der ikke er mere at lære. Derfor giver Sokrates' citat også rigtig meget mening for mig.

“Jo mere jeg ved, jo mere finder jeg ud af, jeg ikke ved” (Sokrates)

Uddannelse har været med til at forme mig som person og som leder. Ligesom min udetrang (trang til at opleve andre kulturer), så er uddannelse med til at udvide mit blik overfor andre mennesker, mit syn på mig selv, mine refleksioner over eget liv og egen praksis.

Citat

Joan Lindskov
dagplejeleder

Uddannelse er blevet et værdistempel, som borger for kvaliteten i en organisation.

Mit syn på uddannelse

Mit eget behov for uddannelse som dannelse, viden og inspiration præger uden tvivl min holdning til uddannelse for mine medarbejdere. Jeg mener, at det er et behov og skal være et krav at blive passende forstyrret gennem uddannelse.

Jeg er på 17. år dagplejeleder for Kolding dagpleje, tidligere Lunderskov, og er så heldig at have 400 dagplejere, 24 dagplejekonsulenter, 2 lederkolleger og 3 administrative personaler, som jeg udvikler og kvalificerer dagplejen sammen med. Ca. 25 % af de 400 dagplejere er pædagogisk uddannede.

Hvilken uddannelsesform kan kvalificere dagplejen og den enkelte?

I de år, jeg har været leder af dagplejen, har vi benyttet os af AMU uddannelser af 3-5 dages varighed med relevante emner indenfor det pædagogiske felt.

AMU uddannelser som har været og er givtige særligt ift. at generere ny viden om et specifikt emne: for tidligt fødte børn, børns sprog o.l. Parallelt med disse AMU-uddannelser har jeg sendt dagplejere afsted på den pædagogiske assistentuddannelse – varighed 15 måneder. Dette er sket i et langt mindre omfang end AMU-uddannelser, hvor vi oftest sender alle dagplejere afsted på samme uddannelse over en periode. Jeg mener, at begge uddannelsesformer kvalificerer dagplejen og den enkelte. Der er dog ikke nogen tvivl for mig om, at jeg ønsker en grunduddannelse for dagplejere. Jeg mener, at dagplejerne skal være en faglært gruppe. For mig at se, er den pædagogiske assistentuddannelse et godt bud.

Citat

Joan Lindskov
dagplejeleder

Ikke et ondt ord om AMU-uddannelser, men det er ikke det samme at fordybe sig i pædagogisk teori og praksis sammen med andre over en længere periode.

Hvis vi ser nærmere på holdningen til den pædagogiske assistentuddannelse, så hører jeg dagplejeledere sige (og det er som bekendt dem, der skal sætte uddannelse på dagsordenen), at de ikke er sikre på, at den pædagogiske uddannelse er vejen at gå for dagplejere, og at de vil profitere lige så meget af AMU-uddannelser. Ikke et ondt ord om AMU uddannelser, men det er ikke det samme at fordybe sig i pædagogisk teori og praksis sammen med andre over en længere periode og så tage AMU-uddannelser, selvom det er i splitforløb (på skole – hjem og afprøve – tilbage på skole) over 4-5 uger. Det giver helt bestemt noget, men noget andet.

Jeg mener dybden, den teoretiske viden og udviklingen af den refleksive tænkning ikke har den samme plads på de kortere uddannelser, som på den pædagogiske assistentuddannelse.

Hvad er pædagogisk assistentuddannelsen så for en størrelse?

Hvis jeg skal svare på dette, set fra min plads som leder, så tænker jeg, at pædagogisk assistentuddannelsen som en kompetencegivende pædagogisk uddannelse kan give dagplejerne en anden mere dybdegående uddannelse, end der kan opnås gennem AMU-uddannelser eller andre kortere kursusforløb. Den pædagogiske assistentuddannelse er med til at give dagplejerne et teoretisk grundlag, som er omsætteligt til praksis, og som giver dem mulighed for at reflektere over egen praksis.

For mig er det særligt refleksionen og forståelsen, som har stor værdi. Det betyder, at de pædagogisk assistentuddannede dagplejere bliver åbne for de udviklingstiltag, som de vil møde på deres arbejdsplads og har en anden forståelse for disse. Det er for mig utroligt værdifuldt, når jeg har ambitioner på dagplejens vegne.

Jeg afholdt i januar i år et aftenmøde med de 70 pædagogiske assistenter i dagplejen, og det, de blandt andet selv siger, de har opnået via uddannelsen er, at:

- de er blevet bedre til at reflektere over egen praksis.
- de har en større forståelse for den pædagogiske praksis gennem den teori, som de nu har kendskab til.
- de har en anden mere rummelig og inkluderende tilgang til børn og forældre.
- de er nysgerrige på ny viden.
- de er mere sikre i deres adfærd og deres ageren overfor børn og forældre.

Citat

Joan Lindskov
dagplejeleder

Relationskompetence og refleksion er bærende for den pædagogiske praksis, og jo flere dagplejere, vi har, der arbejder på at mestre disse kompetencer, jo større kvalitet sikrer vi i det pædagogiske arbejde.

Pilen peger på uddannelse

I 2013 lavede forsker Ole Henrik Hansen en undersøgelse i dagplejen, ”Dagplejen i Danmark”. Noget af det han kom frem til var, at uddannede dagplejere oplevedes mere reflekterende over egen praksis end uuddannede, og at de havde flere interaktioner med børnene.

Relationskompetence og refleksion er bærende for den pædagogiske praksis, og jo flere dagplejere vi har, der arbejder på at mestre disse kompetencer, jo større kvalitet sikrer vi i det pædagogiske arbejde. Det er min holdning, at der ikke kan skabes en didaktisk pædagogik, hvis vi ikke kan reflektere. Vi har svært ved at flytte os mentalt, hvis vi ikke kan reflektere over egen praksis.

Ole Henrik Hansen lægger i sine foredrag omhandlende sin forskning ikke skjul på, at uddannelse er den vigtigste anbefaling, som han kan give videre til dagplejen med baggrund i hans undersøgelse.

Økonomi og jantelov udfordrer

MEN, og men er der desværre nok af, når talen kommer på den pædagogiske assistentuddannelse. Jeg vurderer, at der er 2 væsentlige udfordringer:

Økonomi

Jeg har de seneste 3 år fået mulighed for at sende 10-15 dagplejere afsted på pædagogisk uddannelse hvert år. Ikke fordi der har ligget en politisk beslutning bag at uddanne alle dagplejere, men for at holde et budget, som var/er presset pga. et faldende børnetal.

Med en nedgang i børnetallet på 20 % og et øget antal vuggestuepladser samt flere private passere på markedet er dagplejens pasningskapacitet gået fra omkring 80 % af alle børn fra 0-2 år til 62 % af de 0-2 årige børn i kommunen, og dagplejen har måttet reducere med over 130 dagplejere de sidste 3 år.

Nød lærer som bekendt nøgen kvinde at spinde, og derfor valgte jeg at benytte den pædagogiske assistentuddannelse til at uddanne dagplejens dygtige medarbejdere og derved tage dem ud af budgettet for en tid i håb og forventning om et øget børnetal efter afsluttet uddannelse. I stedet for at afskedige dagplejere har jeg altså satset på en midlertidig løsning via uddannelsesorlov for dagplejere.

En satsning ja, men en satsning som giver en stor kvalitativ værdi for dagplejens pædagogiske praksis og har minimale omkostninger for organisationen, idet dagplejen får VEU-godtgørelse for dagplejerne. Derved koster de mindre end, hvis de gik med ledige pladser (pladser som koster kommunen, men hvor der ikke er børn til at optage pladserne).

Ifølge overenskomsten på området skal alle uddannede pædagogiske assistenter have en lønstigning, når de vender tilbage til arbejdet som dagplejer, og det har været muligt for mig at få med ind i budgettet i de kommende år. Jeg vil ikke trætte læseren med nærmere forklaringer omkring den økonomiske side af denne uddannelsesstrategi, men det er et faktum, at den økonomiske del spiller en stor rolle i at uddanne dagplejere via den pædagogiske assistentuddannelse.

Der er ikke afsat penge til uddannelse i det omfang, som den pædagogiske assistentuddannelse kræver, så det bremser mange organisationer på det pædagogiske område i at uddanne deres ufaglærte medarbejdere.

Janteloven

Den anden udfordring er janteloven og den holdning, der er til den pædagogiske assistentuddannelse. Med skam må jeg erkende, at dagplejen som arbejdsplads ikke har gjort tilstrækkeligt for at brede de pædagogiske assistenters viden og kompetencer ud i organisationen. Virkeligheden er nærmere, at de pædagogiske assistenter ikke altid modtages positivt af deres kolleger.

Min tanke er, at nogle dagplejere nærer bekymring for, om de kan leve op til en evt. ny praksis, og derfor holder de pædagogiske assistenter "nede" ved at underkende deres kompetencer: "Nu skal du ikke tro, at du ved alt, bare fordi du har læst til pædagogisk assistent." En karikeret udgave, men en udgave som jeg er bange for indeholder en vis sandhed.

Nogle pædagogiske assistenter fortæller mig, at de nedtoner deres kompetencer overfor deres kolleger, fordi der bliver set ned på dem. De skal ikke komme og gøre sig klogere end andre.

På daginstitutionsområdet bliver de pædagogiske assistenter heller ikke altid hilst velkomne. Daginstitutionernes budget er ikke sat sammen, så de kan håndtere de pædagogiske assistenter, som lønningsmæssigt nærmer sig en nyuddannet pædagogs lønniveau. Men økonomien er ikke hele fortællingen, for der ligger også dialogen om, hvilke opgaver den pædagogiske assistent skal varetage. Opgaver som tidligere har været fordelt mellem pædagogmedhjælpere og pædagoger. Samme bekymring for ændringer i egen praksis som hos dagplejerne, vurderer jeg ligger her.

Så den pædagogiske assistentuddannelse slipper ikke for at arbejde på at opnå anerkendelse på det pædagogiske område.

Den pædagogiske assistentuddannelse skaber merværdi i dagplejen, når vi gør noget for det!

Selv om de pædagogiske assistenter ikke altid bliver vel modtaget, når de vender tilbage til dagplejen fra uddannelsesorlov, og vi som organisation ikke helt får brugt de pædagogiske assistenters kompetencer fuldt ud endnu, så tror jeg på, vi kan videreudvikle organisationen ved at arbejde systematisk med at sikre, at de pædagogiske assistenter skaber merværdi på alle niveauer i dagplejen.

Jeg har særligt fokus på 3 muligheder for at skabe denne merværdi:

- 1) Dagplejen skal gennem et kompetenceudviklingsdesign, som arbejder med et før, under og efter-koncept, få mere værdi ud af uddannelse af dagplejere. Vi skal arbejde effektivt med at sikre transfer. Transfer forstået som omsætning af viden genereret på et uddannelsesforløb til praksis i arbejdslivet, men også omvendt, at praksis, arbejdslivet, i højere grad er en del af uddannelsesforløbet. Inden vi sender dagplejere afsted på uddannelse, skal de og vi som arbejdsgivere også have gjort os klart, hvad vi hver især har af forventninger til hinanden, hvad uddannelsen skal give os, så både dagplejeren og vi som arbejdsgivere har forberedt os på den kommende uddannelse.
- 2) For at få skabt et positivt og udviklende fagligt fællesskab omkring de ansatte dagplejere, uddannede og uuddannede, så skal vi som organisation have skabt pædagogiske og praktiske netværk, som kan kvalificere den erfaring mange dagplejere besidder, og den viden de pædagogiske assistenter kan bringe ind i organisationen.
- 3) Disse netværk skal samtidig også indeholde partnerskaber/makkere, som går mere i dybden med at hjælpe og understøtte hinanden i deres pædagogiske praksis.

Gennem disse berigende partnerskaber og makkere skal vi arbejde med sidemandsoplæring, hvor den erfarne og den uddannede sammen lærer mere og nyt, som kvalificerer det pædagogiske arbejde i dagplejen.

Citat

Joan Lindskov
dagplejeleder

Arbejdet med sidemandsoplæring erstatter ikke uddannelse. Jeg mener, at alle dagplejere skal uddannes til pædagogiske assistenter på sigt.

Arbejdet med sidemandsoplæring erstatter ikke uddannelse. Jeg mener, at alle dagplejere skal uddannes til pædagogiske assistenter på sigt, men indtil det bliver virkelighed må vi arbejde med at udvikle og udbrede viden på andre måder, og vi har altid noget at give hinanden.

Uddannelse – (ind)sats!

Skærer vi ind til benet, så kan man sige, at det er tilfældighederne, der har gjort, at dagplejen kan sende dagplejere afsted på den pædagogiske assistentuddannelse, men det at benytte lejligheden var ikke en tilfældighed. Det beror på en generel holdning til at fremme uddannelse, hvor det er muligt. Jeg tænker, at det har stor betydning, hvordan vi arbejder med og omtaler uddannelse, og at ingen bliver dårligere af, at ens kolleger uddanner sig. Vi skal ikke være bange for, at andre bliver klogere end os, for det beriger os alle og gør os alle klogere. Vi skal ikke uddanne nedad.

I dagplejen i Kolding har vi nu over 70 dagplejere, der er pædagogiske assistenter og det betyder, at lidt over 300 dagplejere er uuddannede. Med en uddannelsesstrategi der siger 10 uddannede pædagogiske assistenter om året, er der lang vej igen, inden alle dagplejere er uddannede pædagogiske assistenter. Det er, som tidligere nævnt ikke, desto mindre min ambition, at alle dagplejere uddannes, så dagplejen som organisation kan få "uddannelsesstempelt" af omverdenen.

For år tilbage sagde man i de kommunale forvaltninger, at de akademisk uddannede var alt for dyre, men i dag er de stærkt repræsenteret blandt personalet i forvaltningerne. Jeg tror på, at tiden vil bringe nye muligheder med sig, og indtil da vil jeg gøre, hvad jeg kan. Jeg kaster en mønt for grunduddannelse til dagplejerne.

Citat

Joan Lindskov
dagplejeleder

For år tilbage sagde man i de kommunale forvaltninger, at de akademisk uddannede var alt for dyre, men i dag er de stærkt repræsenteret blandt personalet i forvaltningerne.

I kan og skal forlange noget af os

Der er nogen derude, der endnu ikke har opdaget, at der er brug for os, for de kender ikke til vores faglige kompetencer og vores store bidrag i det pædagogiske arbejde. Og hvem er det så, vi er, os pædagogiske assistenter, og hvad er det egentlig, vi kan bidrage med i den daglige pædagogiske praksis?

Af Annika Persson, pædagogisk assistent og ansat i SFO

Når jeg tænker tilbage på de utal af gange, jeg har siddet i folkeskolen og udfyldt uddannelsesbøger, hvori jeg skulle nedskrive, hvad jeg ville studere og uddanne mig til, og i de 5 år efter folkeskolen skrev jeg altid dagplejemor. Siden jeg var en ganske lille pige, havde jeg en drøm om at blive dagplejemor, og både mine egne og de børn jeg passede, skulle have morgenkager, de såkaldte wienerbrød, hver eneste morgen.

Det var indbegrebet af hygge for mig, og vi fik det kun en sjælden gang imellem hjemme hos mig selv, så som en slags revanche for det, og med den lykke en snegl kunne gøre, så måtte alle mine børn få morgenkager hver dag. Dagplejens kostpolitik og sundhedsfremmende arbejde ville den dag i dag helt sikkert og med rette, sætte en stopper for dette, men når man er lille, har man lov til at drømme.

Citat

Annika Persson
pædagogisk assistent

Ifølge mig selv skulle jeg i hvert fald ikke på noget gymnasium, når jeg vidste og altid havde vidst, at jeg ville arbejde med børn, og jeg forstod slet ikke, hvorfor jeg skulle bruge 3 år på et gymnasium, hvor jeg skulle have matematik og geografi på skemaet.

Som jeg blev ældre, blev dagplejemor erstattet af ordet pædagog, og før det skulle jeg gå på gymnasiet – ifølge min skolelærer altså. Ifølge mig selv skulle jeg i hvert fald ikke på noget gymnasium, når jeg vidste og altid havde vidst, at jeg ville arbejde med børn, og jeg forstod slet ikke, hvorfor jeg skulle bruge 3 år på et gymnasium, hvor jeg skulle have matematik og geografi på skemaet. Jeg som tilmed var elendig til begge dele. Jeg bestod ikke folkeskolens eksamen i matematik og i forhold til min geografiske viden, så var det først, da jeg i en alder af 18 år rejste til Tyskland og England, at jeg så på et kort med interesserede øjne og faktisk forstod, hvor det danske lille land lå i forhold til resten af verdenen.

I England skulle jeg samtidig møde min mand, som er fra Polen, så jeg udviklede min geografiske viden af personlige erfaringer og måske lidt sent, men det er vel aldrig for sent at lære?

Det der går op for mig i dag er, at den pædagogiske assistentuddannelse eller pædagogisk grunduddannelse, som den hed dengang, aldrig blev nævnt for mig som en mulighed i stedet for gymnasiet. Ikke engang

Citat

Annika Persson
pædagogisk assistent

Den pædagogiske grunduddannelse blev ikke nævnt som en uddannelsesmulighed, og set i sammenhæng med andre fordomme, jeg i tiden har mødt om uddannelsen, tegner der sig så småt et billede af, at netop den her uddannelse aldrig rigtigt er blevet anerkendt.

selvom jeg var fast besluttet på, hvad jeg ville, og ikke behøvede 3 år for at pejle mig ind på, hvad jeg ville.

Jeg gik på 3 forskellige skoler siden 7. klasse, mødte mange forskellige lærere, og udfyldte dermed også mange uddannelsesbøger, men pædagogisk grunduddannelse blev ikke nævnt som en uddannelsesmulighed, og set i sammenhæng med andre fordomme, jeg i tiden har mødt om uddannelsen, tegner der sig så småt et billede af, at netop den her uddannelse aldrig rigtigt er blevet anerkendt indenfor det pædagogiske felt.

Men dengang holdt jeg fast i min overbevisning, og skulle stadigvæk ikke på noget gymnasium. Først 5 år efter folkeskolen, da jeg var flyttet til London og var frivillig på et værested for hjemløse og til dagligt arbejdede som pædagogmedhjælper i en integreret daginstitution, blev den pædagogiske grunduddannelse, som den stadig blev kaldt, præsenteret for mig, da min mor hjemme i Danmark havde læst om den i avisen. En pædagogisk grunduddannelse, det lød som det præcise svar på den uddannelse, jeg skulle have.

En grunduddannelse i pædagogik

En grunduddannelse i pædagogik, hvad mere kunne jeg ønske mig, når jeg altid havde haft lyst til at arbejde indenfor pædagogikkens verden? Så jeg søgte ind, og i ansøgningen skrev jeg om mig selv, at jeg nu var kommet dertil, hvor jeg ønskede at udvikle mine faglige kompetencer indenfor det pædagogiske felt, og det var vel i bund og grund mine umiddelbare forventninger til uddannelsen, uden egentlig helt at vide, hvad det indebar.

Jeg kendte jo ikke rigtigt til uddannelsen, da den ikke var blevet nævnt alle de gange, jeg skulle planlægge min store fremtid, og jeg kendte heller ikke nogen, som havde taget den. En dag ringede min mor så til mig med et stort ”Tillykke, du er kommet ind på Social- og Sundhedsskolen,” og jeg fik min mand fra Polen med hjem til Danmark. Da vi samtidig ventede vores første lille spire, oplevede jeg en udvikling af uddannelsen eftersom jeg startede på den pædagogiske grunduddannelse i august 2007 og afsluttede så den pædagogiske assistentuddannelse i december 2010.

Da jeg i december 2010 stod med mit eksamensbevis i hånden og var uddannet pædagogisk assistent, var jeg blevet en voksen kvinde med et helt andet perspektiv på, og tilgang til den pædagogiske verden, end da jeg

startede. Jeg havde opnået nogle faglige og personlige kompetencer, som jeg ikke havde turdet håbe på, da jeg startede. Jeg fik job med det samme i en fantastisk SFO, hvor jeg havde været i min første praktikperiode, så de kendte mig godt og var samtidig sikre på mine faglige og personlige kompetencer som pædagogisk assistent.

Et halvt år senere skulle jeg på barsel igen, hvilket passede fint med min ansættelse, som var i en begrænset periode, på grund af ansættelsesstop i den tilhørende kommune.

En kamp for at komme i arbejde

Efter en fantastisk barsel, skulle jeg på banen igen som pædagogisk assistent, og jeg var klar til kamp i det pædagogiske felt. Denne gang skulle det dog vise sig, at det blev en kamp, der skulle kæmpes hårdt, for bare at komme ind på det pædagogiske marked. Jeg skulle pludselig, som det første, til at forsvare min titel og min uddannelse.

Der var fortsat ansættelsesstop inden for det pædagogiske område i min kommune, så i starten søgte jeg job igennem mit netværk og gamle arbejdspladser, men der skulle spares, og mange havde netop haft en fyringsrunde i de pågældende institutioner. Så jeg gik på nettet og nærlæste de jobannoncer, der var inden for det pædagogiske område, og sendte den ene ansøgning efter den anden samtidig med, at jeg kontaktede institutionerne personligt enten ved at møde op med min ansøgning i hånden eller telefonisk.

Jeg synes, jeg gjorde alt det rigtige, men pludselig synes titlen som pædagogisk assistent meget svær at finde. Der var pædagogmedhjælper stillinger, altså ikke uddannet personale, og så var der pædagogstillingerne, men hvor var de pædagogiske assistenter efterspurgt henne? Ingen steder, så at sige. Jeg havde igennem måneder søgt begge stillinger og argumenterede både for den ene og det andet, men svaret var altid det samme: "Vi takker for din ansøgning, men vi søger en pædagog" eller "Vi takker for din ansøgning, men vi søger kun en medhjælper."

Når jeg talte med dem personligt, lød svaret: "Pædagogisk Assistent? Så kan vi jo lige så godt ansætte en pædagog, som er færdiguddannet, og ellers er en pædagogmedhjælper jo billigere for mig end du er." Jeg var altid lidt mundlam, når jeg fik dette svar. Færdiguddannet og billigere? Jeg var jo færdiguddannet, som pædagogisk assistent, og at det var billigere med en pædagogmedhjælper? Jeg har en 2,3-årig uddannelse bag

Citat

Annika Persson
pædagogisk assistent

Når jeg talte med dem personligt, lød svaret: "Pædagogisk assistent ...? Så kan vi jo lige så godt ansætte en pædagog, som er færdiguddannet, og ellers er en pædagogmedhjælper jo billigere for mig, end du er."

Citat

Annika Persson
pædagogisk assistent

Jeg måtte derefter spørge, om den selv samme kommune ikke lige havde betalt min løn under uddannelsen, og som nu sad dér og sagde, at de ikke ville betale min løn som færdiguddannet. ”Jo, men sådan er det. Søg du nu ind på pædagogseminariet.”

mig, og en faglig viden som gør mig til pædagogisk assistent, det var vel ikke så svært at forstå? Men det var som om, at de pædagogiske assistenter var blevet opfattet som ikke ”rigtige.”

Samtidig kom jeg til mit første møde i jobcentret, og der blev det kort fortalt, at man i min tilhørende kommune havde en politik om ikke at ville betale min løn. Man ville ikke betale lønnen for pædagogiske assistenter, for så kunne de lige så godt spare de penge og tage en pædagogmedhjælper, og hvis de ville have en, der kunne noget, så skulle de jo tage en pædagog. Det eneste der hang sammen der, var de svar jeg tilmed havde modtaget på mine ansøgninger, ellers lød det altså fuldstændig forkert.

Og så sad jeg ellers der, klædt på til fest, med mit flotte eksamensbevis og mine 12-taller, og lignede pludselig en, der var faldet ned fra månen, og jeg var da absolut landet i ingenmandsland.

Jeg lå ikke placeret i det pædagogiske felt, og jeg var hverken ønsket eller ventet, og alt hvad jeg havde af fagligt kunnen og formåen, kunne jeg gå hjem i min kolonihave og plante - måske ville det blomstre bedre der, for der var da i hvert fald ikke brug for det her, hvor jeg var kommet hen.

Kategoriseret som uuddannet personale

Senere fandt jeg ud af, at man i samme kommune samtidig også havde lagt os i kategorien for uuddannet personale. Jeg var mundlam i et par sekunder og måtte derefter spørge, om den selv samme kommune ikke lige havde betalt min løn under uddannelsen, og som nu sad der og sagde, at de ikke ville betale min løn som færdiguddannet. ”Jo, men sådan er det. Søg du nu ind på pædagogseminariet.”

Jeg havde simpelthen ikke taget den her uddannelse som et springbræt til seminariet. Jeg havde taget den, fordi jeg ville bruge den og dets håndværk. NU! Jeg tog min mappe under armen og spadserede ud derfra med en jeg skal vise dem- attitude, men følte mig alligevel mest af alt fyret uden overhovedet at have været i arbejde. Jeg tænkte et kort øjeblik på, om denne uddannelse mon kun var lavet som springbræt til seminariet? Og bagefter kom der en følelse af voldsom provokation, sådan at lave en politik om ikke at ville betale min løn og derefter stemple mig som uuddannet.

Kunne det virkelig være deres mening at uddanne folk til arbejdsløshed? Nej, sådan var det ikke, og det var egentlig også underordnet at snakke om overenskomst for pædagogiske assistenter, selvom mange ellers brugte det som begrundelse for ikke at ansætte os. Det handlede og handler stadigvæk om, at rigtig mange af mine fremtidige kolleger derude simpelthen ikke ved, hvad de kan forvente af mig, eller om de overhovedet kan forvente noget.

Der er nogen derude, der endnu ikke har opdaget, at der er brug for os, for de kender ikke til vores faglige kompetencer, og vores store bidrag i det pædagogiske arbejde. Og hvem er det så vi er, os pædagogiske assistenter, og hvad er det egentlig, vi kan bidrage med i den daglige pædagogiske praksis?

Hvad lærer vi på uddannelsen?

Når vi efter 2 år og 3 måneder på en social- og sundhedsskole, har fået titlen og retten til at arbejde som pædagogisk assistent, har vi opnået faglig viden og tillært os faglige og personlige kompetencer indenfor det pædagogiske arbejde med børn og unge samt voksne, der har særlige behov. Dette kan foregå både i daginstitutioner, dagplejen, skoler, SFO, bo- og dagtilbud samt hos borgeren i eget hjem.

Der har, for mig at se, igennem hele uddannelsen været 3 uofficielle hovedpunkter: At omsætte teori til praksis, personlig udvikling og kompleksiteten i pædagogisk arbejde.

I den teoretiske del har der først og fremmest været særligt fokus på pædagogik, psykologi, sundhed og omsorg og netop det at omsætte teori til praksis. En ting er, at man får en masse teoretisk viden under uddannelsen, men det skal også tænkes og trænes ind i det daglige arbejde. Al den faglige viden, vi opnår under den pædagogiske assistentuddannelse, er samtidig blevet trænet ind i det daglige pædagogiske arbejde. Det at koble teori på praksis er omdrejningspunktet i uddannelsen, ikke mindst under de 2 halvårslige praktikperioder, men sandelig også i den daglige undervisning.

Et eksempel er, at underviseren i en lektion om idræt og bevægelse tager den teoretiske del med ud i hallen og vil se, eleverne udføre det i praksis. Det vil sige: "Hvordan får du motivationen frem hos 10 overvægtige piger i en alder på 12-13 år i forhold til at dyrke motion? Eller hvordan vil du udføre legen dødbold med 15 voksne, der har særlige behov?"

Citat

Annika Persson
pædagogisk assistent

Underviseren i en lektion om idræt og bevægelse, tager den teoretiske del med ud i hallen, og vil se eleverne udføre det i praksis. Det vil sige: "Hvordan får du motivationen frem hos 10 overvægtige piger, i en alder 12-13 år, i forhold til at dyrke motion? Eller hvordan vil du udføre legen dødbold med 15 voksne, der har særlige behov?"

Citat

Annika Persson
pædagogisk assistent

Det er en fantastisk del af uddannelsen, at der kræves så meget personligt af dig som elev, for det vil altid kræve et personligt engagement, når vi skal ud og arbejde med mennesker.

Citat

Annika Persson
pædagogisk assistent

”Barnet i børnehaven siger ikke nej for at prøve dig af, men måske for at lære dig at kende”, udtalte en underviser en dag, og netop det er nok det mest interessante og klogeste, jeg har lært under uddannelsen. Det ændrede min måde at opfatte barnet på.

Altså den teoretiske del bliver levendegjort i undervisningen, og eleverne opnår en træning i at tænke det teori ind i en dagligdagssituation samt udføre det i praksis.

Det kræver en faglig baggrundsviden om disse mennesker, og at vi dermed formår at tilpasse aktiviteten til netop denne målgruppe. Og så kræver det ikke mindst et personligt engagement. Et andet eksempel er i en samfundslektion, hvor underviseren med vilje får gang i en højlydt debat alle eleverne imellem, hvor man bagefter har siddet og tænkt: “Hov, hvad skete der?” Og hvorfor stoppede underviseren ikke denne larm, og småskænderier der opstod undervejs over de forskellige kulturelle eller politiske holdninger, der pludselig mødte hinanden.

Men det var netop hele pointen i undervisningen at få os til at føle på egen krop og dermed forstå den psykologiske del af, hvad der kan ske med et menneske, når kulturelle og samfundsmæssige forskelle mødes. I arbejdet med mennesker vil kulturelle og samfundsmæssige forskelle mødes hver dag på alle mulige måder, og hvordan håndterer vi det i praksis?

Med andre ord, hvordan får vi omsat teori til praksis? Jeg kunne blive ved med at fortælle om, hvordan undervisningen bliver levendegjort, og den kreativitet i undervisningen som gør, at vi som elever opnår et meget større udbytte af en ellers normal idrætslektion, og som samtidig får os elever til at koble teori på praksis igennem hele uddannelsen.

Det fører mig videre til uddannelsens næste højdepunkt, for netop denne måde at udføre undervisningen på gør samtidig, at uddannelsen stiller store krav til ens egen læring og personlige engagement. Hvis du vil have noget ud af den teoretiske undervisningsdel og dermed opnå en faglig viden, så skal du sætte dig selv i spil og udfordre dig selv både fagligt og personligt. Det er en fantastisk del af uddannelsen, at der kræves så meget personligt af dig som elev, for det vil altid kræve et personligt engagement, når vi skal ud og arbejde med mennesker.

En stor personlig forandring

Jeg havde aldrig forventet en så stor personlig forandring, som den jeg gennemgik, imens jeg tog uddannelsen, og ikke mindst, hvad det har fået af betydning for mit pædagogiske arbejde. De store spørgsmål, der blev stillet til ens forventninger om andre mennesker og kulturelle og politiske forskelle, som til dagligt faktisk har stor betydning for ens pædagogiske arbejde, har givet mig en kæmpe indsigt i og forståelse for, at verden ikke er sort og hvid. Børn er ikke ens, svaret er ikke altid det samme, og den metode som måske virker et sted, virker ikke et andet.

”Barnet i børnehaven siger ikke nej for at prøve dig af, men måske for at lære dig at kende”, udtalte en underviser en dag, og netop det er nok det mest interessante og klogeste, jeg har lært under uddannelsen. Det ændrede min måde at opfatte barnet på. Det at arbejde individuelt med alle børn, unge og voksne stiller så store krav til din egen forestilling om mennesket, og det kræver en evig personlig udvikling.

Den her uddannelse har modnet mig, uddannet mig på det personlige og faglige plan til at tænke ud af boksen, til det at udføre et godt stykke pædagogiske arbejde med en faglig baggrundsviden uden at glemme kompleksiteten i det pædagogiske arbejde.

Uanset hvad der rør sig i tiden indenfor det pædagogiske felt, om det er den anerkendende tilgang til barnet, eller om det er inklusion i dagligdagen, handler det om aldrig at glemme den kompleksitet, der er i pædagogisk arbejde. Alle mennesker er forskellige, og hvis man lægger sig fast på en metode, en teori eller et svar til alle børn, unge eller voksne, vil det handle mere om styring og sikkerhed end det egentlige pædagogiske arbejde.

Vi kan noget

Som pædagogiske assistenter kan vi selvstændigt gå ind og arbejde med praktiske, kreative og fysiske aktiviteter med børn og unge samt voksne, og på baggrund af den faglige viden, vi har opnået igennem uddannelsen, kan vi gå ind og arbejde pædagogisk med de forskellige aktiviteter, så de bliver sundhedsfremmende og forebyggende eller for eksempel motorisk udviklende.

Vi kan tilpasse aktiviteten til barnet, den unge eller den gældende målgruppe. Det kan også være omsorgsrelaterede og støttende opgaver i dagligdagen samt dokumentations- og evalueringsopgaver, som den pædagogiske assistent kan bidrage med. Samtidig kan vi indgå i et tæt samarbejde med og bistå pædagogen eller læreren i det daglige arbejde med sproglig udvikling, lære- og handleplaner og specialpædagogiske opgaver.

Det pædagogiske assistenter kan bidrage med, kræver, at det øvrige pædagogiske personale tør ansætte os og forlange et stykke pædagogisk arbejde af os. Og så kræver det, at de giver os uddannet personale som vejledere under vores praktikophold. Jeg har prøvet at komme i praktik, hvor jeg fik en pædagogmedhjælper som vejleder. En skandale mener jeg. I derude har et medansvar i at få uddannet kommende kolleger så godt som muligt.

Citat

Annika Persson
pædagogisk assistent

Det pædagogiske assistenter kan bidrage med, kræver, at det øvrige pædagogiske personale tør ansætte os og forlange et stykke pædagogisk arbejde af os.

Det blev jo til tider en noget omvendt oplevelse af, hvem der var vejleder og hvem der var elev, men nok om det! Igennem den pædagogisk assistentuddannelse har jeg opnået faglige og personlige kompetencer indenfor det pædagogiske felt. Den har uddannet mig, gjort mig fortrolig med at bruge pædagogiske redskaber i mit daglige arbejde med både forældre og kolleger. Jeg kan derfor, indgå i det faglige pædagogiske samarbejde og være en faglig sparringspartner med mine kolleger. Jeg kan tale barnets sag på baggrund af min faglige viden og til enhver tid gå ind og argumentere for mit pædagogiske arbejde.

Denne uddannelse er ikke blevet mig givet, den har jeg taget, og jeg har knoklet både fagligt og personligt for at blive dygtig til mit fag. Så I derude skal turde byde de pædagogiske assistenter velkommen og samtidig forlange pædagogisk arbejde af os.

Det er aldrig uddannelsen alene, der giver dig kompetencer. Du skal ville den, og det ses tydeligt i det danske land, hvem der har villet sin uddannelse, og hvem der har taget den af andre årsager. Jeg har trods min unge alder, mødt både lærere og pædagoger, som jeg bestemt ikke synes var deres titel værdig trods deres uddannelse, og sådan er det bare derude.

Citat

Annika Persson
pædagogisk assistent

Det er aldrig uddannelsen alene, der giver dig kompetencer. Du skal ville den, og det ses tydeligt derude i det danske land, hvem der har villet sin uddannelse og hvem der har taget den af andre årsager.

I kan forlange noget af os

Der var engang en der udtalte, at ”pædagogmedhjælper, det kan alle da blive”. Nej, det mener jeg bestemt ikke, og jeg synes, at vi både som forældre, men også som personale, skal være kritiske over for, hvem der skal passe vores børn og unge.

Dermed ikke sagt, at en mandlig pædagogmedhjælper ikke kan være guld værd i en daginstitution. Men hvis man hver gang hiver en uuddannet mand eller kvinde ind fra gaden, med den tanke, at de er billige, og fordi han så lige kan spille lidt fodbold med ungerne, eller hende der lige skal have et par måneder til at gå inden hun skal starte på økonomistudiet i Aarhus, så er det efter min mening at nedprioritere det pædagogiske arbejde.

Det er samtidig med til at give de nuværende pædagoger og lærere ekstra arbejde i dagligdagen. I stedet for at ansætte passioneret og uddannet personale, som vi faktisk kan forlange et stykke pædagogisk arbejde af, og som tager det pædagogiske arbejde helt ind i hjertet.

Vores uddannelse som pædagogisk assistent har en masse fordomme og til tider en meget ukorrekt politisk holdning imod sig, som måske i bund og grund handler om uvidenhed eller uheldige oplevelser? Ikke desto mindre er alt dette med til at gøre uddannelsen særlig sårbar og samti-

dig udelukke dygtige uddannede mennesker fra at udføre deres arbejde. Dette kan vi ikke være bekendt overfor hverken de pædagogiske assistenter, kommende kolleger, forældrene eller de mange børn og unge i de forskellige dagtilbud.

Vi kan være med til at forbedre det pædagogiske arbejde med dygtigt, engageret, nytænkende og fagligt veluddannet personale. I en tid med besparelser, omstruktureringer og nye reformer, hvor der samtidig kræves mere og mere af den enkelte medarbejder i det daglige pædagogiske arbejde, er der brug for, at vi byder de bedste nyuddannede pædagogiske assistenter velkommen til at samarbejde med de bedste af vores uddannede pædagoger og lærere. Vi har fagligheden til det, vi kan handle ud fra en pædagogisk faglig viden.

I kan og skal forlange noget af os, for vi er uddannet til det.

Annika Persson er i dag ansat i en SFO.

Mødet med andre mennesker

På UCC Bornholm har alle eleverne praktiktid både på normalområdet og specialområdet. Eleverne tager del i handicapfestival og "Tour de Bornholm", hvor de møder borgere fra specialområdet på en hel anderledes måde. De møder mennesker og får et helt andet syn på arbejdet med fx handicappede.

Af Henning Emanuel Berg, underviser på UCC Bornholm

Når man læser ansøgninger fra mennesker, der søger ind på den pædagogiske assistentuddannelse, så skriver ca. 33 %, at de søger ind på uddannelsen, fordi de elsker børn. Andre 33 % skriver, at de godt kunne tænke sig at arbejde med unge, der har haft det svært i livet, fordi de selv har været gennem nogle forløb, der har gjort ondt. Andre har haft et andet erhverv, men har af forskellige grunde brug for at skifte erhverv. Nogle ville gerne have læst til pædagog, men er ikke kvalificerede. Andre har ikke råd til at tage en uddannelse, hvor de er på SU, og så er der nogle, der simpelt hen har hørt, at det bare er en god uddannelse, hvor man ikke kun sidder ned og modtager undervisning.

Det er altså en broget gruppe med meget forskellige forventninger og ambitioner, der begynder på uddannelsen, og hvor vi gerne skulle kunne finde en undervisningsform, der tilgodeser alle på uddannelsen uanset den boglige baggrund, de kommer med. Nogle kommer lige fra grundforløbet på en sosu-skole, andre har ikke gået i skole i mange år og derfor ikke ligefrem brugt meget tid på opgaveskrivning og læsning af fagbøger.

Vi taler også om en stor gruppe, der har været kompetente medarbejdere indenfor vidt forskellige erhverv, og som samtidig har et noget nervøst forhold til pludselig at skulle ind på en uddannelse, hvor en forudsætning er, at du bliver vurderet ud fra, hvordan du er i stand til at formulere dig på skrift, og om du er i stand til at skrive en faglig teoretisk opgave og forholde dig reflektivt til indholdet. Opgaver på et niveau der gør, at du vil være i stand til at kunne begå dig på de mellemlange uddannelser, som den pædagogiske assistentuddannelse er adgangsgivende til.

På Bornholm ligger den pædagogiske assistentuddannelse på professionshøjskolen UCC. Siden 2008 har man i Danmark haft en erhvervsuddannelse, der hedder den pædagogiske assistentuddannelse. Den erstattede den tidligere pædagogiske grunduddannelse, og idéen med den

Citat

Henning Emanuel Berg
underviser

Det er altså en broget gruppe med meget forskellige forventninger og ambitioner, der begynder på uddannelsen, og hvor vi gerne skulle kunne finde en undervisningsform, der tilgodeser alle på uddannelsen uanset den boglige baggrund, de kommer med.

Citat

Henning Emanuel Berg
underviser

Fra PASS' side var det et klart ønske, at uddannelsen med det nye fag "idræt og bevægelse" også fik en profil, der signalerede evner til at planlægge og igangsætte fysiske aktiviteter.

var, at der skulle tilføjes mere praktik. 1 år af den 2,3 år lange uddannelse skulle være praktikforløb, og så skulle uddannelsen have en sundhedsprofil, så der blev tilført et idrætsfag, hvor man omfordelte timer fra de andre fag.

Man ønskede fra initiativtagernes side (PASS, det faglige udvalg), at der skulle uddannes nogle mennesker, der kunne komme ud i institutionerne og bidrage med noget fysisk aktivitet. Fra PASS' side var det et klart ønske, at uddannelsen med det nye fag "idræt og bevægelse" også fik en profil, der signalerede evner til at planlægge og igangsætte fysiske aktiviteter.

Evnen til at: Planlægge, igangsætte, formidle, gennemføre og evaluere aktiviteter med alle former fra mål- og brugergrupper er nedfældet i læringsmålene for praktikperioderne på uddannelsen.

Ud af de optagne på et hold er ca. 33,5 % i god fysisk form og dyrker en eller anden form for fysisk aktivitet. De sidste 66,5 % har et mere afslappet forhold til fysisk aktivitet, lige fra lidt motionstræning, cykelture eller gåture eller ingen nævneværdig form for regelmæssig motion.

Vi skal altså finde en fællesnævner for det boglige, det skriftlige og det fysiske niveau, der på en eller anden måde kan appellere til hele gruppen. Hvordan?

I bekendtgørelsen understreges det, at uddannelsen skal føre frem til både en personlig og faglig udvikling.

For os på Bornholm var det fra allerførste hold på den nye uddannelse en vigtig pointe, at alle elever skulle have viden om det lille barns udvikling, og at alle elever skulle ud i praktik indenfor normalområdet og i det specialpædagogiske felt. Hos os er det vigtigt, at eleven gør sig umage og er i stand til at gøre det, man synes er rigtigt, og ved hvorfor det føles rigtigt. Dette har i kraft af et vældigt godt samarbejde med Bornholms regionskommune kunnet lade sig gøre.

Derfor blev den første halvårige praktik delt. Først i en 3 ugers snusepraktik indenfor normalområdet, så efter et halvt års skoleundervisning 2 praktikker a 10 ugers varighed, hvor halvdelen af en klasse var i normalområdet først, den anden halvdel i specialområdet, hvorefter de byttede. Dette har kun kunnet lade sig gøre, fordi vi inden praktikken har haft alle ude at køre "Tour de Bornholm" og været ude at danse med handicappede ved en handicapfestival på øen.

Handicapfestival

I august måned er der handicapfestival på Bornholm, hvor øens specialinstitutioner deltager sammen med institutioner fra det øvrige Danmark. Der er også orkestre overfra, der deltager ved musikfestivalen, og ved cykelløbet kommer der omkring 300 brugere og deres hjælpere overfra, plus øens egne institutioner, for at cykle øen rundt.

Eleverne bliver udstationeret ved en institution, møder om morgenen og deltager fra begyndelsen af dagen med hjælp ved transport i busser, personlig hjælp ved ud- og indstigning, snak i bilen og deltagelse ved koncerten i form af dansepartner, almindelig opmærksomhed og tilstedeværelse, spisning og hjemtransport.

”Kurt, der er en ung mand på 24 år har budt en ældre kvinde op til dans. Kvinden har ikke noget sprog, går lidt besværligt, hun kikker for det meste skråt bag den, hun står overfor. Orkestret, Ølle Bølle Band, der bl.a. består af mennesker med handicap, giver den hele armen med et af deres elskede Kim Larsen-numre. Der er stor jubel og alle, der har bare en halv tone i livet, synger med. Der danses af et godt hjerte rundt omkring på gulvet.

Danses? Nogle går omkring med en kørestolsbruger, drejer stolen fra side til side, går bag om og vender, mens der kommunikeres på livet løs med brugeren i stolen, der udtrykker stor glæde ved høje lyde. Vores elev Kurt har måttet indse, at en af projektørstanderne er blevet mere interessant end ham selv som dansepartner. Den ældre kvinde er helt optaget af at vippe frem og tilbage foran standen.

Kurt vælger at imitere hendes bevægelser i stedet for at forlade hende, og således har de en fælles oplevelse af musikken. Efter nummeret kommer et Kim Larsen-nummer mere, og seancen gentager sig. Danseglæden er stadig intakt, og vores elev ser glæden i kvindens øjne og bliver og danser nummeret ud”.

Tour de Bornholm

Ved Tour de Bornholm er eleverne blevet fordelt med 3 eller 4 elever i de forskellige institutioner, der skal deltage, alt efter hvor mange der vil cykle på institutionen. Den enkelte vælger selv, om han/hun vil køre 15, 25, 50, 75 eller hele løbet på 105 km. Hjælperne er også fordelt efter deres fysiske form, så de kan køre hele ruten med de brugere, der har sat sig det mål.

Citat

Henning Emanuel Berg
underviser

Eleverne bliver udstationeret ved en institution, møder om morgenen og deltager fra begyndelsen af dagen med hjælp ved transport i busser, personlig hjælp ved ud- og indstigning, snak i bilen og deltagelse ved koncerten i form af dansepartner, almindelig opmærksomhed, spisning og hjemtransport.

Citat

Henning Emanuel Berg
underviser

Ved Tour de Bornholm er eleverne blevet fordelt med tre eller fire elever i de forskellige institutioner, der skal deltage, alt efter hvor mange der vil cykle på institutionen. Den enkelte vælger selv, om han/hun vil køre 15, 25, 50, 75 eller hele løbet på 105 km.

Aftenen slutter med stor fællesspisning i Nexøhallen og medaljeoverrækkelse til alle, om de så har kørt 15 km eller fuldført, er førstegangskørere eller det er for 13. gang, løbet køres.

At overvære festen, hvor eleverne går med op og hjælper ved overrækkelsen, hvor glæder deles og besværligheder udveksles angående dagens strabadser, er hele dagen værd. Og til trods for, at dagen begyndte kl. 8.30 og først er færdig en lørdag aften kl. 23, er der ingen tvivl om, at eleverne tager hjem med noget af en grænseoverskridende oplevelse i forhold til deres fordomme og kendskab til arbejdet med mennesker indenfor handicapområdet.

”Under middagen, der er godt i gang, og hvor mange har været oppe ved buffeten og tage anden gang, bliver der pludselig fra toastmasterens side annonceret, at nu er den sidste rytter kommet i mål.

Klokken er omkring 21, og salen bryder ud i kæmpejubel da rytteren fra Frederikssund, kommer ind i svedigt cykeltøj med verdens største smil om munden, det fortæller med al tydelighed, at her er der én, der har sat sig et mål og fuldført. Klapsalverne tordner gennem hallen.

Hans hjælper kommer stille ind bag ham og nyder optrinet. Da det bliver tid til medaljeoverrækkelse, insisterer rytteren på at få sin hjælper med op og få kys, blomst og medalje hos kyssepigen. Glæden og opbakningen fra hele salen er enorm. Det er svært at se, hvem der er mest stolt. Rytteren eller hans cykelpartner.”

Viden bliver til læring gennem praksis

Hvordan bidrager netop den tilgang til opkvalificeringen af de mennesker, der skal bære titlen pædagogisk assistent?

Disse eksempler har forhåbentlig gjort det tydeligt, hvilke kompetencer vi på uddannelsen gerne ser den pædagogiske assistentelev komme i besiddelse af. Læring som en naturlig del af at være med i et fællesskab og værdien af, at ny viden først bliver til læring gennem praksis. En erkendelse af, at det sagte ord og det læste ord først bliver til læring, når der ligger udførte handlinger i praksis bag.

Vi vægter ansvarligheden i klassen meget højt og benytter os i stor udstrækning af de kompetencer af forskellig art, der er blandt eleverne i klassen. Derfor vælger vi en stor forskellighed og aldersspredning i

klassen som et væsentligt kvalitetskriterium ved udvælgelsen af de optagne elever. For os har det været en stor succes, at den store aldersspredning har været med til at stabilisere ansvarligheden i klassen, og at unge som ældre er med til at skabe den fælles kultur, som et lærende miljø er så afhængig af, nemlig, at eleverne interesserer sig for hinanden.

Hos os er et af temaerne i uddannelsen et 3 ugers dramaprojekt. Eleverne skal i løbet af 3 uger skrive manuskript til en forestilling, der indeholder skuespil, sangnumre og tekstskrivning. Fremstilling af kulisser og kostumer. De skal ligeledes vælge emne og hvilken aldersgruppe, der skal være deres målgruppe. Kravet er, at alle i klassen deltager både foran og bagved scenen.

Ved uddannelsens afsluttende evaluering over uddannelsesforløbet, hævner dette tema altid som nummer 1. Det mest populære tema, på trods af, at det er de uger, der bliver diskuteret mest, og hvor uenigheden er størst. Når der bliver afholdt generalprøve for familier og venner, er det en stolt samling elever, der viser deres forestilling frem, og det betyder, at selve premieren dagen efter bliver gennemført, som var det en Oscar-belønning, der var i vente. Ved evalueringerne er det altid glæden ved at have lykkedes med projektet, og at alle føler, de har overskredet egne grænser, der har betydet mest.

Praktik i udlandet giver job

I dag er der fra regeringens side megen fokus på vigtigheden af, at man i sin uddannelse benytter sig af muligheden for at tage dele af sin uddannelse i udlandet.

På Bornholm giver vi vores elever mulighed for at kunne tage en del af deres praktik i udlandet. Udlandet vil her sige, at de kan tage 10 uger i Cardiff i Wales, i en af os godkendt praktikinstitution, og nogle få kan benytte sig af at tage 8 uger i et aktivitetscenter I Merket i Norge, hvor eleverne bliver aktivitetsmedarbejdere for handicappede grupper eller for socialt belastede familier, der bliver tilbudt et ferieugeophold. Hvert år har vi sendt mellem 3 til 7 til Cardiff og 2 eller 3 til Norge.

Disse elever er et rigtigt godt bevis på, hvad den pædagogiske assistens uddannelse er i stand til at give den enkelte elev med sig videre i livet. Dels højner disse elevers ophold i udlandet diskussionerne i klassen, dels har vi set, hvad det betyder for deres personlige og faglige udvikling.

Samtlige elever, vi har sendt i udlandspraktik, har fået arbejde indenfor området. Og inden eleverne får lov at komme af sted, har alle elever på

Citat

Henning Emanuel Berg
underviser

Dels højner disse elevers ophold i udlandet diskussionerne i klassen, dels har vi set, hvad det betyder for deres personlige og faglige udvikling. Samtlige elever, vi har sendt i udlandspraktik, har fået arbejde indenfor området.

et hold været madskoleinstruktører, (samarbejde med 4 H, Landbrug & Fødevarer) i en uge ude på øens skoler, hvor de har haft ansvaret for at give et hold børn en rigtig god sommerferieuge med fokus på mad og fysisk aktivitet.

En uges ekstra praktik, hvor teori og skolegang bliver til praksislæring. Hvad der er læst og undervist, er ikke læring – det bliver det gennem praksis, når det lykkes for eleverne teoretisk at kunne begrunde og formidle en uges leg og madlavning ud fra de læringsmål, uddannelsen rummer, og resultatet er 20 glade børn og deres tilfredse forældre.

Det er den elevprofil, der gerne skulle kendetegne den pædagogiske assistentuddannelse.

Citat

Henning Emanuel Berg
underviser

Det er vigtigt at få manet betegnelsen som "Nåh, det er ikke den rigtige pædagoguddannelse" i jorden. Det giver ikke mening at sammenligne de 2 uddannelser, da der er forskellige adgangskrav til dem.

Hvilken plads og berettigelse har uddannelsen?

Uddannelsen har aldrig været tænkt som en erstatning for pædagoguddannelsen, da den er en erhvervsuddannelse og dermed en uddannelse, der kan give en anden målgruppe mulighed for at søge ind på en uddannelse, der har lavere kvalifikationskrav end de mellemlange uddannelser.

Derfor er det vigtigt at få manet betegnelsen som "Nåh, det er ikke den rigtige pædagoguddannelse" i jorden. Det giver ikke mening at sammenligne de 2 uddannelser, da der er forskellige adgangskrav til dem.

Uddannelsen har været en succes. Hvis vi ser på elevernes tilfredshed med uddannelsen, og hvis vi ser på frafald på erhvervsuddannelser i øvrigt. Over hele landet er der rigtigt mange, der søger ind på uddannelsen, langt flere end der er dimensioneret kommunale elevpladser til. Så set som en erhvervsuddannelse er den en succes med et lille frafald af elever i uddannelsen.

Set med erhvervsøjne i form af jobmuligheder har den været længe undervejs, og succesen har ladet vente på sig, da der har manglet lyst til at ansætte pædagogiske assistenter som en faglig uddannet gruppe i vores institutioner.

Accepten er på vej

Vi har på Bornholm gjort meget for at få forvaltning og institutionsledere til at se med åbne øjne på, hvad det er den nye faggruppe kan tilbyde. Vi har brugt institutionsledere som censorer ved afsluttende temaprøver. Vi har inviteret forvaltningsfolk og ledere til at overvære fremlæggelser undervejs i uddannelsen, medlemmer af LUU, lokalt uddannelsesudvalg, er ligeledes blevet inddraget.

Det har vist sig at være en god idé. Det glædelige var, at en stor dimitterundersøgelse i 2013 i flere kommuner, blandt færdiguddannede pædagogiske assistenter, viste, at mellem 50-65 % af de færdiguddannede havde fået arbejde, og arbejdede indenfor det pædagogiske område. (Lidt over 50 % svarede, hvilket er normalt for den slags undersøgelser).

Det betyder, at institutionsområdet efterhånden er begyndt at ansætte assistenterne, og der er en accept af uddannelsens faglighed. Og på Bornholm har kommunalbestyrelsen lovgivet omkring, hvor mange procent af pædagogmedhjælperstillinger, der skal konverteres til pædagogisk assistentstillinger.

Vi har råd til at ansætte dem

Det er almindelig kendt over hele landet, at der søger mellem 4 til 5 gange så mange ind på uddannelsen, som den er dimensioneret til. Det er altså en populær uddannelse. Med det at uddanne folk indenfor den pædagogiske og omsorgsydende sektor følger, i mine øjne, også pligten til at pålægge institutionslederne at få ansat uddannede assistenter i de pædagogmedhjælperstillinger, der stadig er besat med uuddannet arbejdskraft.

Det giver overhovedet ingen mening at tale om, at man indenfor det pædagogiske arbejdsfelt kun har råd til at have uuddannet personale. Derfor hænger berettigelsen af den pædagogiske assistentuddannelse sammen med, at man fra kommunernes side tager deres ansvar alvorligt, og så får rettet op på denne misforståelse og får sat % på, hvor mange ansatte, der kan arbejde i vores institutioner, der ikke er uddannet. Det kan gøres over tid, men målet må klart være, at forvaltningerne tager deres ansvar alvorligt, og fremover kun ansætter folk med pædagogisk uddannelse.

Det kræver selvfølgelig også, at pædagogernes fagforening, BUPL, får diskuteret sig frem til en erkendelse af, at en gruppe fagligt funderede pædagogiske assistenter kan være med til at højne niveauet i vore institutioner.

Citat

Henning Emanuel Berg
underviser

Institutionsområdet er efterhånden begyndt at ansætte assistenterne, og der er en accept af uddannelsens faglighed. Og på Bornholm har kommunalbestyrelsen lovgivet omkring, hvor mange procent af pædagogmedhjælperstillinger, der skal konverteres til pædagogisk assistentstillinger.

Citat

Henning Emanuel Berg
underviser

Det kan gøres over tid, men målet må klart være, at forvaltningerne tager deres ansvar alvorligt og fremover kun ansætter folk med pædagogisk uddannelse.

Før legede jeg bare med børnene

Det har altid været en drøm for mig at blive pædagog, men da jeg er lidt ordblind, har de boglige fag ikke altid været lige nemme for mig. Men jeg har aldrig nogensinde opgivet min drøm om at blive pædagog, selvom det har krævet mange kræfter.

Af Signe Bonne Jensen, pædagogisk assistent, læser til idræts- og sundhedspædagog

Mit navn er Signe Bonne Jensen, jeg er 21 år. Jeg bor i Aarhus, hvor jeg til dagligt læser til idræt- og sundhedspædagog på Pædagoguddannelsen Jydsk. Det har altid været en drøm for mig at blive pædagog, men da jeg er lidt ordblind, har de boglige fag ikke altid været lige nemme for mig. Men jeg har aldrig nogensinde opgivet min drøm om at blive pædagog, selvom det har krævet mange kræfter.

I min ungdom var jeg så heldig, at mine forældre gav mig muligheden for at komme på efterskole i 9. og 10. klasse. Det eneste krav, de havde, var, at jeg tog min 9. klasse på en efterskole for ordblinde, i håb om, at jeg kunne udvikle mig. Derfor tog jeg min 9. klasse på Kragelund Efterskole, som er en efterskole for unge ordblinde. På det år rykkede jeg mig rigtig meget, både fagligt, men også mentalt. Jeg gik fra at være den dårlige i folkeskolen til lige pludselig at være en af de bedre på efterskolen.

Og som lovet af mine forældre, fik jeg lov til at vælge lige den efterskole, jeg ville, i 10. klasse. Jeg valgte at tage et år på Gudenådalens Ungdomsskole, som er en idrætsefterskole. På efterskolen tog jeg en helt normal 10. klasse med andre unge.

Min lærer fandt en særlig vej

Jeg fik en helt fantastisk lærer, som hen på året kom til mig, fordi han ville hjælpe mig med at finde ud af, hvordan jeg kunne komme til at udleve min store drøm, at blive pædagog. Han havde undersøgt de forskellige muligheder, der var, for at jeg på sigt kunne komme på pædagogseminariet.

Han ringede til forskellige ungdomsuddannelser, for at finde den bedste løsning for mig. Og det var her, han fandt en helt særlig vej, som passede lige til mig. Han havde fundet en forholdsvis ny uddannelse, som jeg ikke selv kendte til. Uddannelsen hedder pædagogisk assistent, og den er adgangsgivende til pædagogseminariet.

Min lærer på efterskolen informerede mine forældre om, at han havde fundet denne uddannelse, og at den passede lige til mig. I samarbejde med min efterskole fandt vi ud af, hvilke fag jeg skulle have for at blive optaget på social- og sundhedsskolen. Han fandt også ud af, hvornår de havde åbent hus på Social- og Sundhedsskolen i Randers, for at jeg kunne komme ud og høre om uddannelsen.

Jeg var til åbent hus på Randers Social- og Sundhedsskole, hvor jeg var helt solgt til denne uddannelse. Noget af det, der fangede mig allermost var, at denne uddannelse ikke kun bestod af boglige fag og skolearbejde, men jeg ville også komme igennem 2 praktikperioder på 6 måneder. Så derfor søgt jeg optagelse på social- og sundhedsskolens grundforløb, som gav adgang til den pædagogiske assistentuddannelse.

Om grundforløbet

Citat

Signe Bonne Jensen
pædagogisk assistent

Jeg synes, der manglede nogle idræts- og sundhedsmæssige fag, og så var der lidt for meget undervisning inden for emnet ældre.

Efter sommerferien i 2009 startede jeg på grundforløbet på Randers Social- og Sundhedsskole. Jeg valgte grundforløbslinjen, som hedder idræt og sundhed. Jeg skulle både lære om børn og gamle, da det var et grundforløb til pædagogisk assistent og social- og sundhedshjælper uddannelserne.

Jeg oplevede både op- og nedture. Grundforløbet, som jeg troede ville være fyldt med en masse faglig viden omkring idræt og sundhed, viste sig at være skuffende i mine øjne.

Jeg synes, der manglede nogle idræts- og sundhedsmæssige fag, og så var der lidt for meget undervisning inden for emnet ældre. Men jeg blev ved med at hænge i, for jeg ville videre til den pædagogiske assistentuddannelse. Efter 20 uger havde jeg bestået mit grundforløb med flotte karakterer, og var nu klar til at komme ind på den pædagogiske assistentuddannelse. Vi havde hørt hele vejen igennem vores grundforløb, at det kun var et lille antal studerende, der ville blive optaget på den pædagogiske assistentuddannelse. Men jeg var ligeglad og blev ved med at tro på, at jeg nok skulle blive optaget på uddannelsen.

Efter jeg havde afsluttet mit grundforløb, ville der gå 6 måneder, før jeg ville kunne starte på den pædagogiske assistentuddannelse, hvis jeg blev optaget, så jeg fik arbejde i min egen gamle børnehave i Fårup. Jeg arbej-

dede som pædagogmedhjælper i 6 måneder, hvor jeg blev mere og mere sikker på, hvad jeg ville.

Første skoleperiode

Jeg søgte selvfølgelig ind på den pædagogiske assistentuddannelse. Og det viste sig så, at jeg var en af de heldige, som blev optaget. Så 1. september 2010 startede jeg som pædagogisk assistent-elev. Jeg var fyldt med forventninger om, at jeg nu skulle til at lære noget om det, som jeg virkelig brændte for – fag som pædagogik og psykologi stod helt sikkert på vinderskamlen over alle de nye fag.

Jeg glædede mig til at lære en hel masse om børn og unge. Men jeg var alligevel heller ikke helt sikker på, hvad de pædagogiske fag indeholdt. Når man står som en ung pige på 18 år, har man ikke helt styr på, hvad de enkelte fag kan byde ind med. Jeg vidste en lille smule om inklusion, sansemotorisk udvikling og de pædagogiske læreplaner. Men lige meget hvad, så var jeg klar til at suge alle de nye indtryk til mig.

For at hjælpe mig selv lidt, havde jeg søgt en it-rygsæk. Denne it-rygsæk gav mig mulighed for at scanne mine bøger ind og få computeren til at læse dem op for mig. Som tiden gik på uddannelsen, fandt jeg ud af, at disse hjælpeprogrammer irriterede mig mere end de hjalp. Så jeg valgte at bruge lidt længere tid på mine lektier, da jeg fik mere ud af at læse mine lektier selv. Jeg oplevede, at it-rygsækken var en hjælp for nogle af mine klassekammerater, så vi fandt ud af, at det var meget forskelligt fra person til person, hvordan vi bedst kunne hjælpes.

Praktik i vuggestue

Tiden i skolen gik superstærkt, og lige pludselig var det første halve år gået. Nu skulle vi i vores første praktikperiode, og jeg kom i en vuggestue i Randers, hvor jeg ikke var så glad for at være. Det skyldtes, at personalesamarbejdet ikke altid fungerede optimalt, og min vejleder ikke så min uddannelse som noget brugbart. Hun talte altid grimt om uddannelsen, og jeg følte mig ikke særlig værdsat.

Hun ville ikke give mig vejledning, da hun ikke mente, at hun kunne lære mig noget. Hun sagde, at hun ikke fik noget ud af at give mig vejledning. Jeg valgte at lade være med at tage mig af hendes meninger, og besluttede mig for, at jeg ville bestå mine mål, så jeg kunne komme videre i mit uddannelsesforløb og tilbage i skolen igen.

Citat

Signe Bonne Jensen
pædagogisk assistent

Min vejleder så ikke min uddannelse som noget brugbart. Hun talte altid grimt om uddannelsen, og jeg følte mig ikke særlig værdsat.

Citat

Signe Bonne Jensen
pædagogisk assistent

Det var kun den anden pædagog på stuen, som ikke var min vejleder, jeg snakkede med på det faglige plan, men overhovedet ikke i det omfang, som jeg havde brug for.

Det skal dog siges, at der var en anden pædagog på min stue, som var rigtig dygtig til at vejlede mig og som roste mig. Hun fortalte mig også, hvad jeg kunne gøre anderledes for at blive bedre. Jeg brugte hende som min vejleder, så meget jeg kunne, og hvis jeg var i tvivl i forhold til mit arbejde, var det hende, jeg gik til. Så selvom, at der havde været trælse episoder med min vejleder, så var pædagogen en stor hjælp. Hun gav mit praktikophold nogle gode stunder, og betød, at det ikke kun var en træls tid.

Tiden gik og efter et halvt år var jeg tilbage i skolen. Jeg sad dog tilbage med en følelse af, at jeg ikke havde lært det, jeg gerne ville. Jeg følte lidt, at min praktik var spildt, da jeg ikke havde arbejdet med mine mål. Det jeg havde arbejdet med og havde fået sat i værk, var på egen hånd, og uden opbakning fra en vejleder. Men nu hvor jeg ser det fra en anden synsvinkel, er jeg helt sikker på, at jeg har lært noget. Jeg har måske ikke lært alle mine mål, men jeg har lært noget på det personlige plan. Da jeg stod på egne ben i denne praktikperiode, lærte jeg, at jeg måtte tage sagerne i egen hånd. Jeg er blevet bedre til at tage ansvar og selv sætte gang i tingene.

Det var kun den anden pædagog på stuen, som ikke var min vejleder, jeg snakkede med på det faglige plan, men overhovedet ikke i det omfang, som jeg havde brug for. Derudover fandt jeg ud af, hvor vigtigt det er, at personalesamarbejdet fungerer, for i vuggestuen var der meget snak bag hinandens rygge, og det skabte en lidt trykket stemning, syntes jeg.

Jeg følte ikke, at jeg som studerende kunne gå til alle mine kolleger og snakke med dem, da jeg knap nok kendte mine kolleger fra de andre stuer. Jeg oplevede også et par gange, at der blev snakket direkte grimt til hinanden. Det skabte en trykket atmosfære, som ikke var rar at arbejde i.

Når jeg ser tilbage på de 6 måneder, synes jeg i dag, at det er dejligt at have de erfaringer med mig videre i mit arbejde.

Citat

Signe Bonne Jensen
pædagogisk assistent

Da jeg gik ind i min 2. skoleperiode oplevede jeg en ny måde at forstå teorien på, pludselig kunne jeg koble mine erfaringer fra praktikken sammen med min teori på skolen.

2. skoleperiode

Da jeg gik ind i min 2. skoleperiode oplevede jeg en ny måde at forstå teorien på, pludselig kunne jeg koble mine erfaringer fra praktikken sammen med min teori på skolen. Det betød, at vi som elever havde en helt anden faglig snak på skolen.

Vi kunne alle relatere til vores praktikperiode, og hvis der var noget en person ikke kunne forstå, forklarede vi det ud fra vores erfaringer. Det blev nemmere at forstå forskellige ting, når man kunne drage paralleller til virkelige eksempler, vi selv havde oplevet.

De nye metoder vi skulle arbejde med i vores undervisning, kunne kobles sammen med de erfaringer, vi havde gjort os ude i praksis. Jeg oplevede også, at det var en god følelse, at når jeg sad hjemme og læste op på noget teori, kunne jeg koble andre teorier og metoder sammen med det nye. Jeg kunne hele tiden mærke min faglige horisont blive udvidet.

Det var for mit vedkommende fedt at være elev, og jeg glædede mig til jeg skulle i skole og lære noget nyt hver dag. Det var dejligt, at jeg kunne bidrage med noget, når vi havde klasseundervisning, eller vi sad med gruppearbejde.

Under 2. skoleperiode oplevede jeg også, at jeg kunne begynde at sætte ord på, hvad det var, mine tidligere kolleger og jeg havde gjort ude i praksis. Både fra mit tidligere arbejde i Fårup børnehaven og min praktik. Selvom der findes forskellige teorier og metoder, kunne jeg have en mening om, hvad der var en rigtig og forkert måde at agere på.

Det vigtigste var, at jeg nu kunne komme med argumenter for, hvad jeg så som rigtigt og forkert. Ved faglige diskussioner med mine klassekammerater var det især vigtigt med argumentation, og det var ikke altid vi blev enige, hvilket heller ikke var meningen.

Formålet var, at vi kunne sætte ord på vores praksis, og at vi kunne reflektere over egen færden i institutionerne. Undervisningsforløbet i 2. skoleperiode blev altså mere og mere åben, hvor vi som studerende kunne bidrage med mere.

I undervisningen var det ikke kunne vores lærer, der snakkede. De studerende fik også åbnet for nogle debatter. Der kom mange argumenter, og vi kunne alle være med på en eller anden måde. Og ingen blev set forkert på, bare fordi de mente noget andet end flertallet. Denne undervisningsform gjorde vores undervisning mere levende og spændende. Ofte gik jeg hjem med følelsen af "Yes, igen i dag har jeg lært en masse nyt!"

Praktik i udlandet

Hen imod midten af min 2. skoleperiode blev en klassekammerat og jeg enige om, at vi ville prøve noget helt nyt i vores 2. praktik. I samarbejde med social- og sundhedsskolen fandt vi frem til en integreret institution i Det Danske Mindretal i Flensborg, hvor vi kunne tage 3 måneder af vores praktikperiode. Skolen havde nogle kontakter til nogen, der boede i Flensborg, og de havde en 3-værelses lejlighed, vi kunne leje i de 3 måneder, vi skulle arbejde der. Så min klassekammerat og jeg pakkede vores ting og flyttede til Flensborg, hvor vi gik en anderledes praktik i møde.

Citat

Signe Bonne Jensen
pædagogisk assistent

Under 2. skoleperiode oplevede jeg også, at jeg kunne begynde at sætte ord på, hvad det var, mine tidligere kolleger og jeg havde gjort ude i praksis.

I børnehaven valgte jeg at være i praktik i førskolegruppen. Her beherskede stort set alle børnene det danske sprog på samme niveau som børnene hjemme i Danmark. Al kontakt børnene tog til voksne foregik på dansk, men når børnene legede selv og med hinanden foregik det, som min leder havde fortalt, på et legesprog, som var en blanding af tysk og dansk.

Min hverdag i børnehaven lignede meget arbejdet i en dansk børnehave. Der var dog mere skolearbejde børnene skulle lave i børnehaven. En fast dag om ugen havde vi skolearbejde på skemaet. Her fik børnene nogle opgaver, der skulle løses, hvor de voksne på stuen skulle gå rundt og hjælpe børnene.

Pædagogerne, der arbejdede i institutionerne, der hørte under Det Danske Mindretal, var også uddannet i Danmark, og nogle af mine kolleger boede også i Danmark. Så hele det pædagogiske arbejde var meget præget af det danske.

Hurtigt var der gået 3 måneder, og jeg skulle hjem og afslutte min praktik i Danmark. Jeg har mange gange fortrudt, at jeg ikke tog hele min praktik i Tyskland, da tiden går superhurtigt.

Praktikken blev afsluttet i en vuggestue

Citat

Signe Bonne Jensen
pædagogisk assistent

De havde lidt problemer med at finde ud af, hvilket fagligt niveau de kunne lægge på mig, da jeg var den første pædagogiske assistentelev i deres institution.

Men jeg kom hjem igen, og skulle afslutte min praktik i vuggestue-afdelingen i en integreret institution. Her fik jeg nogle supersøde kolleger og en god vejleder, som var gode til at forklare, hvorfor de gjorde som de gjorde.

De havde lidt problemer med at finde ud af, hvilket fagligt niveau de kunne lægge på mig, da jeg var den første pædagogiske assistentelev i deres institution. Så vi lavede en aftale om, at jeg kunne sige fra, hvis der var noget, der gik over mit niveau, og ellers indgik jeg i institutionens hverdag.

Jeg vidste, at jeg kun havde 3 måneder til at opnå alle mine mål. Det var et pres, som jeg synes var lidt et problem, da jeg følte, jeg havde travlt med at skulle nå det hele.

Men min vejleder i børnehaven i Tyskland havde været så sød at skrive om, hvad jeg havde lavet nede ved dem, og hvordan hun syntes, det var gået. Hun skrev også, at første del af min praktik var bestået, og så skrev

hun, hvad hun syntes jeg skulle arbejde med. Det betød, at min vejleder i Danmark kunne arbejde mere med det, min vejleder nede i Tyskland syntes, jeg manglede.

Mit praktiksted i Danmark skulle selvfølgelig også have indblik i, at jeg kunne udføre det, den tyske vejleder havde skrevet. Så derfor var der mange ting, jeg skulle lave 2 gange, og det var lidt svært at nå det hele på 3 måneder herhjemme. Men jeg gjorde mit bedste for at nå det, og efter 3 måneder hjemme i den integrerede institution bestod jeg min 2. praktik. Nu var jeg klar til at skulle tilbage til min 3. skoleperiode.

3. skoleperiode er eksamensperiode, og strækker sig over ca. 3 måneder. Da vi kommer tilbage på skolen, er det fra dag ét af hårdt arbejde mod eksaminerne. De sidste 3 måneder gik så stærkt, fordi vi i 3 måneder var fuld koncentreret om at gøre vores bedste.

Nu er der en tanke bag leg

Efter jeg har taget den pædagogiske assistentuddannelse, kan jeg se hvor stor forskel der er på at arbejde ufaglært og faglært inden for det pædagogiske fag. I stedet for bare at lege med børnene i institutionen, ligger der nu en tanke bag legen. Jeg ved nu, at lige meget hvad jeg laver med børn, kan jeg altid tænke fremad og lægge en eller anden form for udvikling bag den aktivitet, jeg laver.

Tidligere tænkte jeg ikke over, hvorfor jeg sang børnesange med børnene i børnehaven. Men nu ved jeg, at hver gang jeg synger med dem, er der en form for sprogudvikling bag. Jeg kan være med til at danne billeder i børns hoveder ved at synge og lave fagter til. Selvfølgelig kan en pædagogmedhjælper, der har arbejdet indenfor det samme fag i mange år, også have en viden om børn, som jeg ikke havde, selvom vi begge var pædagogmedhjælper – erfaringer giver også en vigtig viden.

Men jeg mener, at det er vigtigt at få noget faglighed bag sin viden. Jeg er stadig meget ung, og jeg er da sikker på, at når jeg kommer ud til en brugergruppe, jeg ikke tidligere har haft kendskab til, vil en pædagogmedhjælper med mange års erfaring have en viden, jeg endnu ikke har fået. Men efter jeg har lært brugergruppen at kende, vil jeg kunne lægge noget fagligt ind i arbejdet med denne. Jeg vil undre mig over, at tingene ikke bliver gjort på en anderledes måde, fordi jeg vil kunne se det i forhold til nogle teorier og metoder.

Mange gange er der også en forklaring på tingene, men andre gange kan jeg opleve, at institutionen ikke har en forklaring. Det skyldes måske rutine – at man altid har gjort tingene på en bestemt måde. Ved de til-

Citat

Signe Bonne Jensen
pædagogisk assistent

I stedet for bare at lege med børnene i institutionen, ligger der nu en tanke bag legen. Jeg ved nu, at lige meget hvad jeg laver med børn, kan jeg altid tænke fremad og lægge en eller anden form for udvikling bag den aktivitet jeg laver.

Citat

Signe Bonne Jensen
pædagogisk assistent

Jeg tror, at hvis vi kunne noget mere med læring igennem it, ville vores faggruppe være mere attraktiv.

fælde, kan jeg som pædagogiske assistent komme med nye forslag, som vi kunne afprøve, fordi det giver mening i forhold til de pædagogiske fag.

Eventuelt kan man i en bestemt periode prøve at gøre tingene anderledes, og se hvordan det går. At få lov til at prøve nye ting af og se, hvordan det fungerer i praksis, og hvad den aktuelle bruger siger til, at tingene nu bliver gjort på denne måde, er det, jeg finder spændende i det pædagogiske fag.

Vi skal gøre os bemærket

Jeg synes, at det er vigtigt, at vi som pædagogiske assistenter gør os bemærket ved at tale for, at vi prøver tingene af, i stedet for bare at sige, at noget ikke fungerer, inden det overhovedet er prøvet. Pædagogiske assistenter er et nyt skridt mod mere fagligt personale i institutionerne.

Vi er dyrere at have i institutionerne, så derfor skal vi også vise, at de penge er godt givet ud. Vi kan være med til at se på børnene, finde en løsning på problemer og en ny måde at arbejde med børnene på. Mange, der tager den pædagogiske assistentuddannelse er unge mennesker, så måske kunne man også lægge vægt på vores it-niveau under uddannelsen.

Når jeg som ung studerende kommer i daginstitutioner, fornemmer jeg en efterspørgsel på viden indenfor it-redskaber. Tabletten er godt på vej ind i alle former for institution, så det med, at vi har nogle kvalifikationer med it, er et kæmpe plus. Børn og brugere kan også udvikle sig igennem og læringsspil.

For at gøres den pædagogiske assistentuddannelse mere attraktiv og interessant for institutionerne, kunne det også være en idé at inddrage mere it i vores undervisning. Jeg ved, at vi på social- og sundhedsskolen havde mulighed for at kunne bruge iPad og computer, men vi gjorde det desværre så sjældent. Jeg tror, at hvis vi kunne noget mere med læring igennem it, ville vores faggruppe være mere attraktiv.

Jeg vil sige, at jeg er stolt af at bære titlen som pædagogisk assistent. Ude på arbejdsmarkedet vil jeg gøre alt for at bevise, at min uddannelse giver mening, og at det er vigtigt at have pædagogiske assistenter ude i de danske institutioner.

Men som pædagogiske assistenter skal vi også vise, at vi har en bredere faglig baggrund end ufaglært personale har. Vi skal gøre opmærksom på os selv ved at bidrage til faglige snakke både i hverdagen og ikke mindst på personalemøder og i andre fora, hvor der er pædagogisk personale.

Citat

Signe Bonne Jensen
pædagogisk assistent

Men som pædagogiske assistenter skal vi også vise, at vi har en bredere faglig baggrund end ufaglært personale har. Vi skal gøre opmærksom på os selv ved at bidrage til faglige snakke både i hverdagen og ikke mindst på personalemøder og i andre fora, hvor der er pædagogisk personale.

Uddannelsens berettigelse

Der er flere rigtig gode argumenter for, at den pædagogiske assistentuddannelse har sin berettigelse. Søgningen til uddannelsen er stor og de pædagogiske assistenter opnår gennem uddannelsen en bred faglig profil. Men skolerne skal også være opsøgende overfor arbejdsgiverne og fortælle dem, hvad det er, de pædagogiske assistenter kan.

Af Anja Jørgensen, direktør SOSU Nord

Rigtig mange mennesker ønsker at tage den pædagogiske assistentuddannelse, og derfor er søgningen til uddannelsen på social- og sundhedsskolerne stor. Faktisk langt større end det antal af uddannelsesaftaler, der stilles til rådighed for uddannelsen.

SOSU Nord har de sidste 4 år haft i alt 2.485 ansøgere til den pædagogiske assistentuddannelse, og af dem, har der kun været uddannelsespladser til 503, det vil sige, at den gennemsnitlige optagelsesprocent har været på 20.

Ud fra den betragtning må det konstateres, at interessen for at tage uddannelsen er stor, og derfor kan der indledningsvist argumenteres for, at uddannelsen har sin berettigelse, fordi mange ønsker den form for læring og udvikling inden for det pædagogiske felt.

Berettigelse i kraft af didaktikken

Undervisningen på den pædagogisk assistentuddannelse er både varieret og differentieret. På SOSU Nord bliver eleverne præsenteret for flere forskellige arbejdsmetoder som fx forumteater, projektbaseret undervisning og simulation. Disse arbejdsmetoder bidrager til en optimal kobling mellem teori og praksis. Ydermere tilbydes der, på baggrund af et tæt samarbejde med lokale pædagogiske institutioner, mulighed for at afprøve de pædagogiske aktiviteter i praksis.

Two pink papers are pinned to the bulletin board. The one on the left has the word "MARK" at the top and some handwritten notes. The one on the right has some text and a small diagram.

en er ikke en
der skal fyldes.
ld der skal
Om vejledning
rådgivningskurser

step...

Det fokus, der har været på øget gennemførelse i de senere år, har betydet en stor aktivitet omkring det pædagogiske arbejde. Der er blevet eksperimenteret og evalueret i forhold til det udbytte, eleverne har opnået af den pågældende læringsaktivitet. Der er opnået en høj grad af bevidsthed om, at eleverne har forskellige forudsætninger for at indgå i læreprocesser, og at der skal arbejdes med at differentiere undervisningen.

Noget af det, der har vist sig at have den største effekt, er læringsforløb, som involverer eleverne mest muligt, og helt elementært er det, at eleverne lærer mest i situationer, hvor de forstår meningen i forhold til den uddannelse, de er i gang med. Derfor arbejdes der mere og mere i retning af at skabe læringsituationer, der afspejler de faglige problemstillinger og dilemmaer, eleverne vil møde ude i praksis.

Det foregår som nævnt på mange måder og kan være med udgangspunkt i fx en skriftlig problemstilling (eller fx videoklip) fra praksis, eller det kan være med udgangspunkt i elevernes oplevelser ude i deres praktik i form af rollespil. Der er i flere underviser teams stor interesse for forumteater som simulation, hvilket giver mulighed for, at underviseren styrer et spil og løbende sætter de aktører på scenen, hun/han mener er relevante. Her kan fokuseres på forskellige vinkler: den faglige viden, det tværfaglige samarbejde, kommunikation osv., og samtidig er publikum et reflekterende team. Der er også stor interesse for SKILLS-modellen, hvor rollespil er centralt.

Der er forsat mange idéer, der skal afprøves. En af idéerne er videooptagelse og i det hele taget undervisning, hvor mere it indgår som metode.

Centralt i arbejdet med simulation og praksisnær undervisning er, at det øger elevernes motivation, og det giver større mulighed for at træne i observation og refleksion. Desuden giver det mulighed for umiddelbar gentagelse, og fordi så mange af eleverne er visuelt orienteret, er det også nemmere for dem at koncentrere sig. Det er klart også en fordel, at sammenhængen mellem skole og praktik vil føles umiddelbart indlysende for eleven.

En vigtig del af at kunne udvikle den pædagogiske didaktik er at have lokaler, som indrettes bl.a. til øve-børnehaver, hvor der kan arbejdes med simulation og aktiviteter, som også kan involvere fx børn fra dagplejen, daginstitutioner mv. i nærområdet.

Uddannelsen udmærker sig ved et højt antal konfrontationstimer og derved også et øget fokus på den gode relation og et udviklende studiemiljø. Endvidere giver den pædagogiske assistentuddannelse gode muligheder for, at man som elev kan tage et praktikophold i udlandet fx i Sydafrika, England, New Zealand eller Sverige.

Citat

Anja Jørgensen
direktør SOSU Nord

Det fokus, der har været på øget gennemførelse i de senere år, har betydet en stor aktivitet omkring det pædagogiske arbejde. Der er blevet eksperimenteret og evalueret i forhold til det udbytte, eleverne har opnået af den pågældende læringsaktivitet.

DM i SKILLS

Danmarks mesterskabet for erhvervsuddannelser, som skal vise de unge, at erhvervsuddannelserne er et godt valg.

Berettigelse i kraft af kompetenceniveauet

Citat

Anja Jørgensen
direktør SOSU Nord

Den pædagogiske assistentuddannelse gør eleverne i stand til at støtte mennesker med særlige behov og igangsætte aktiviteter, der understøtter læring og udvikling.

Den undervisningsmæssige didaktik bidrager til et bredt kompetencefelt hos de mennesker, der skal bære titlen pædagogiske assistent. Det er gennem en alsidig og praksisnær undervisning tilpasset den enkelte, at den pædagogiske assistents kompetencer udvikles.

Den pædagogiske assistentuddannelse gør eleverne i stand til at støtte mennesker med særlige behov og igangsætte aktiviteter, der understøtter læring og udvikling. Uddannelsen træner eleverne i at reflektere over og begrunde egen praksis ud fra en pædagogisk viden samt iagttage og observere de mennesker, de arbejder med, med henblik på at identificere behov for nye indsatser.

Uddannelsen opbygger endvidere kompetencer i at samarbejde med forskellige faggrupper om eksempelvis sundhedsfremme, planlægning, udførelse og evaluering af aktiviteter blandt andet med udgangspunkt i pædagogiske læreplaner og individuelle handleplaner. Dermed er uddannelsen afgørende i forhold til at kvalificere det personale, der er med til at understøtte kvaliteten i institutions- og dagtilbuddene på det pædagogiske område samt på området for mennesker med særlige behov.

Pædagogiske assistenter opnår gennem uddannelsen en bred faglig profil, hvilket gør dem i stand til at indgå som en ressource i det pædagogiske virke. Den lige fordeling af skoleperiode og praktik skaber teoretisk funderede og reflekterende praktikere.

Berettigelse på arbejdsmarkedet

Indledningsvist argumenterede jeg for, at uddannelsen har en berettigelse, hvis man udelukkende kigger på det antal af mennesker, der er interesseret i at tage uddannelsen.

En uddannelses berettigelse måles dog ofte ud fra andre parametre, hvor blandt andet logikken om hvor mange, der efter endt uddannelse rent faktisk kommer i job indenfor brancheområdet, ofte er det herskende parameter. Dette parameter er naturligvis meget afgørende, da det samfundsmæssigt er alt for omkostningstungt både i form af økonomi og af

menneskelige ressourcer, hvis et uddannelsesforløb ikke efterfølgende fører til et relevant job på arbejdsmarkedet.

Derfor er det også vigtigt, at uddannelsesinstitutionerne er gode til at understøtte de uddannede elever på deres videre færd ud på arbejdsmarkedet. Dette kan bl.a. gøres ved kontinuerligt at have en god dialog med arbejdsgiverne både under elevernes uddannelsesforløb og efter.

Under uddannelsesforløbet kan en god ting være, at ledelsen ca. 2 gange om året afholder fællesmøder med de uddannelsesansvarlige ved arbejdsgiverne, hvor omdrejningspunktet er drift og udvikling af uddannelsen. Der kan 1 gang om året arrangeres praktikvejledertræf, hvor kontaktlærerne mødes med praktikvejlederne til eleverne.

SOSU Nord har endvidere haft god erfaring med, at kontaktlærerne i hvert praktikophold er ude og besøge eleven i praktikken. Yderligere er det en god idé, at skolen på sin hjemmeside opretter et dialogforum kun rettet mod praktikvejlederne, hvor de altid kan finde relevante dokumenter og vejledninger, og hvor de kan tilmelde sig et nyhedsbrev, så de automatisk får en mail, når der er nyt på sitet.

Endvidere kan støtten foregå ved at følge eleverne efter endt uddannelse, det vil sige med jævne mellemrum tage kontakt til dem og høre, hvordan det går enten med job eller videreuddannelse. SOSU Nord har indtil videre på denne måde fulgt optagne elever fra holdene august 2009, august 2010 og august 2011.

Det vil sige, at umiddelbart inden de afsluttede uddannelsen, har eleverne svaret på et spørgeskema om deres planer for og ønsker til fremtiden, og så er de blevet kontaktet igen et halvt år efter og har svaret på et spørgeskema omkring deres nuværende beskæftigelsessituation mv. Planen er, at de derefter skal kontaktes 1 gang om året. Samlet for alle afsluttede undersøgelser har svarprocenten være 92,6 %.

Hovedresultaterne fra denne undersøgelse er indtil videre, at ca. 60 % af disse elever har en form for arbejde, enten i fast job eller som vikar/afløser. Størstedelen har fået job via deres gamle praktiksted. Yderligere er ca. 20 % i gang med at videreuddanne sig til pædagog.

Når man tager uddannelsens unge alder i betragtning er disse beskæftigelsestallene flotte. Det er benhårdt arbejde at komme ind på arbejdsmarkedet med en ny uddannelse. I undersøgelsen fremgår det også, at mange savner at den pædagogiske assistentuddannelse er mere synlig på arbejdsmarkedet, og de oplever manglende anerkendelse af og viden om deres kompetencer. Alle ansvarlige aktører omkring uddannelsen samt de uddannede elever skal derfor løfte i flok med henblik på at fortælle om, hvilken rolle de pædagogiske assistenter kan udfylde på arbejdsmarkedet.

Citat

Anja Jørgensen
direktør SOSU Nord

Under uddannelsesforløbet kan en god ting være, at ledelsen ca. 2 gange om året afholder fællesmøder med de uddannelsesansvarlige ved arbejdsgiverne, hvor omdrejningspunktet er drift og udvikling af uddannelsen.

Citat

Anja Jørgensen
direktør SOSU Nord

Der kan 1 gang om året arrangeres praktikvejledertræf, hvor kontaktlærerne mødes med praktikvejlederne til eleverne. SOSU Nord har endvidere haft god erfaring med, at kontaktlærerne i hvert praktikophold er ude og besøge eleven i praktikken.

Et berettiget dna for uddannelsen

Den pædagogiske assistent er i stand til at løfte den pædagogiske praksis både inden for det almene område og området for mennesker med særlige behov. Jobområderne spænder bredt:

- Dagtilbud for børn samt for børn og voksne med særlige behov
- Skolefritidsordning/ungdomsklub/folkeskole
- Bosted/døgninstitution for børn
- Bosted/døgninstitution for voksne
- Dagplejer
- Familieplejer

Og det samme gør videreuddannelsesmulighederne:

- Pædagog
- Diakoni og socialpædagogik
- Socialrådgiver
- Katastrofe- og risikomanager
- Psykomotorisk terapeut
- Afspændingspædagogik og psykomotorik
- Friluftvejleder
- En akademiuddannelse
- En arbejdsmarkedsuddannelse (AMU)

Citat

Anja Jørgensen
direktør SOSU Nord

Arbejdsmarkedet for den pædagogiske assistent er i høj grad ikke afdækket og defineret. Dermed fylder uddannelsen endnu ikke meget i arbejdsgivernes bevidsthed og det potentielle arbejdsmarkedet er derfor langt fra udtømt.

Arbejdsmarkedet for den pædagogiske assistent er i høj grad ikke afdækket og defineret, ligesom uddannelsen langt fra er institutionaliseret. Dermed fylder uddannelsen endnu ikke meget i arbejdsgivernes bevidsthed, og det potentielle arbejdsmarkedet er derfor langt fra udtømt.

Det antages, at pædagogiske assistenter især er relevante i forbindelse med opkvalificering af ufaglærte på opholdssteder og i dagplejen og bliver på nuværende tidspunkt i begrænset omfang brugt som efteruddannelse af ikke-faglærte. Således er det slet ikke hensigten, at uddannelsen skal konkurrere med pædagoger i eksempelvis børnehaver – heri ligger der en klar misforståelse hos flere aktører på arbejdsmarkedet.

Uddannelsen kan medvirke til at tilføre øgede kompetencer til de ikke-uddannede i forbindelse med etik og dokumentation. Det er et paradoks, at man har så mange medarbejdere helt uden uddannelse på både opholdssteder, i handicaptilbud og i daginstitutioner mv. Opgaven er lige nu derfor at skabe accept af uddannelsen som pædagogisk assistent ude på arbejdspladserne ved at vise deres værd fagligt.

En fremadrettet berettigelse

På det pædagogiske område er det en særlig udfordring, at der endnu ikke er en kultur/praksis med jobopslag henvendt målrettet til pædagogiske assistenter, og at uddannelsen endnu ikke er ”kendt” i relevante systemer.

Fra de private socialpædagogiske opholdssteder oplyses det eksempelvis, at de nyetablerede socialtilsyn efterspørger oplysninger fra opholdsstederne om medarbejderstabens kvalifikationsniveau. Desværre indgår pædagogiske assistenter ikke i opgørelsen som pædagogisk personale. Her tæller kun pædagoger.

En anden oplevelse af manglende anerkendelse af uddannelsen kommer fra mange af de elever, der tager pædagogisk assistent som GVU (grundlæggende voksenuddannelsen). Efter endt uddannelse ændres stillingskategorien på deres lønsedler ikke fra fx dagplejer eller pædagogmedhjælper til pædagogisk assistent. Det er måske en lille ting, men har stor betydning for den enkelte.

Uddannelsens fremtidige indhold

Hvad angår uddannelsens fremadrettede indhold ift. den udvikling, vi som uddannelsesinstitution bemærker, der foregår på arbejdsmarkedet, er det vigtigt at holde følgende for øje:

- Styrkede kompetencer til somatisk og pædagogisk observation
- Øgede færdigheder med henblik på udarbejdelse af dokumentation
- Større indsigt i anvendelsen af it-værktøjer til eksempelvis dokumentation
- Bedre formidlingsegenskaber
- Skærpet fokus på inklusionstankegang
- Fastholde primært fokus på basale/grundlæggende ting (dybde frem for bredde i uddannelsen)
- Undgå at udvande den spirende profil for den pædagogiske assistent

På det pædagogiske område er det særligt folkeskolereformen og socialreformen, der ”flytter” opgaver eller ændrer fokus på funktioner og kompetencer.

Folkeskolereformen er under implementering, og det er foreløbigt noget uklart, hvordan reformen vil påvirke antallet af og opgaverne for pædagogiske assistenter og ufaglært pædagogisk personale på skolerne. Det kan være en mulig opgave for de pædagogiske assistenter at indgå i undervisningsarbejdet omkring inklusion. Relevant efteruddannelse

Citat

Anja Jørgensen
direktør SOSU Nord

Det kan være en mulig opgave for de pædagogiske assistenter at indgå i undervisningsarbejdet omkring inklusion.

i forhold til at indgå i arbejdet i folkeskolerne vil være opkvalificering i forhold til grundfag med fokus på undervisningsdidaktik/læring.

Teknologi på mange niveauer er og vil fortsat blive en større og mere integreret del af hverdagen også på det pædagogiske område. På SOSU Nord ser vi et kompetencebehov i forhold til, at det pædagogiske personale kan løse mere teknisk-faglige problemstillinger i borgerens eget hjem eller i institutionen. På det pædagogiske område er der følgende opgaver i relation til teknologi og kommunikation i både dagtilbud og i tilbud for udsatte børn og voksne:

- Brugen af iPad i det pædagogiske arbejde
- Brugen af digitale teknologier til dokumentation
- Elektroniske journalsystemer
- Formidling af profil for pædagogik og arbejdssted
- Hjemmesidearbejde
- Aktiv brugerinformation
- Teknologier for handicapområdet
- Brug af apps i inklusionsarbejdet
- Digital selvhjælp for borgere

Citat

Anja Jørgensen
direktør SOSU Nord

Alt i alt er der en fremadrettet berettigelse af uddannelsen som pædagogisk assistent på det danske arbejdsmarked.

Udover konkret teknisk-faglige kompetencer forudsætter ovennævnte opgaver udvikling og styrkelse af formidlingskompetencer på flere niveauer.

Der er behov for faglært arbejdskraft

Så alt i alt er der en fremadrettet berettigelse af uddannelsen som pædagogisk assistent på det danske arbejdsmarked. Der er nok af både jobområder, hvor der er behov for faglært pædagogiske arbejdskraft, og der er nok af behov for udvikling af uddannelsens indhold og efteruddannelsesmuligheder.

Vi bliver taget seriøst, hvis vi vil

Efter mine egne erfaringer og samtaler med mine klassekammerater, så er synet på pædagogiske assistenter ude i de forskellige institutioner meget professionelt. Der bliver ikke set ned på en, "bare" fordi man er ved at uddanne sig til pædagogisk assistent. Hvis man kommer med en engageret indstilling og viser, at man er klar til at bidrage, så bliver man taget seriøst.

Af Casper Høeg Pedersen, pædagogisk assistentelev

Mit navn er Casper Høeg Pedersen, og jeg er 23 år gammel. Jeg er i gang med at tage den pædagogiske assistentuddannelse på SOSU Silkeborg.

Jeg havde drømmen om at blive sælger, men da jeg var færdig med uddannelsen til ledertrainee, kunne jeg ikke se mig selv gøre det resten af mit liv. Jeg søgte ud i en børnehave i mit daværende nærområde, hvor jeg fik en stilling som pædagogmedhjælper.

Jeg var der i 4 ½ måned, og det gjorde et rigtig godt indtryk på mig. Under den tid fandt jeg ud af, at jeg trivedes og nød at arbejde med børn og mennesker. Jeg var ansat samtidig med en pædagogisk assistent. Hun fik mig forklaret, hvad den pædagogiske assistentuddannelse gik ud på, og hvem der havde mulighed for at søge ind. Jeg søgte så ind på uddannelsen, hvor jeg var så heldig at blive optaget.

Hun var med til, at jeg fik øjnene op for uddannelsen, da den åbner muligheden for at arbejde med børn og voksne inden for normal og specialområdet. Herudover er det for mit vedkommende et springbræt videre til pædagoguddannelsen. Efterfølgende var jeg også inde og se på SOSU Silkeborgs hjemmeside for at undersøge, hvad de skrev om uddannelsen. Der var nogle særlige punchlines som gjorde indtryk på mig.

Der stod:

- Der er krav til dine personlige egenskaber.
- Du skal kunne sætte aktiviteter i gang, arbejde med børns leg og udvikling og kunne yde omsorg.
- Du skal være parat til både faglig og personlig udvikling.

Arbejdet med en selv som en helhed er noget af det vigtigste for mig. Det at lære nye ting, se ting fra andre sider, prøve at rykke sine personlige grænser yderligere og være en del af et fællesskab med andre men-

Citat

Casper Høeg Pedersen
pædagogisk assistentelev

Uddannelsen åbner muligheden for at arbejde med børn og voksne inden for normal- og specialområdet. Herudover er det for mit vedkommende et springbræt videre til pædagoguddannelsen.

Välkommen till kanten

nesker, som har de samme interesseområder og mål. Disse 3 punkter er vigtige motivationsfaktorer for mig personligt, for at jeg kan holde fokus hele vejen igennem en uddannelse.

Mine forventninger er blevet indfriet

Jeg har været i gang med den pædagogiske assistentuddannelse i snart 8 måneder og mine forventninger er indtil nu blevet indfriet. Jeg er blevet udfordret både på det teoretiske, men også på det personlige plan. Indlæringen af ny teori har en såkaldt rød tråd.

Med det mener jeg, at det giver god mening, den måde underviserne præsenterer deres materiale overfor os elever på. Det er ikke hele tiden den traditionelle og trivielle tavleundervisning ... lærerne på uddannelsen lægger meget vægt på "ansvar for egen læring". Derudover er det ikke en envejskommunikation fra undervisernes side af. Vi er hele tiden i dialog om, hvordan undervisningen forløber, og om vi synes, der er plads til nogle justeringer. Det fungerer rigtig godt, idet der er mange forskellige måder at modtage og forstå ny teori og læring på. Der skal være plads til alle på holdet.

Der er en god sammenhæng mellem praktikstederne og skolen. Jeg føler i hvert fald, at det foregår på et meget professionelt plan. Der er en god dialog omkring de pædagogiske assistentelevers forventninger til undervisningsstedet og praktikstedet, samt deres forventninger til os.

På undervisningsstedet sker dialogen i plenum i klassen, hvor man i praktikopholdet har dialogen med ens vejleder, som er den person, der primært guider og støtter dig, i den tid du er ude i praksis.

Mine forventninger til mine praktiksteder er, at:

- jeg bliver udfordret personligt og fagligt
- jeg bliver guidet og støttet
- jeg løbende får samtaler over min tilstedeværelse i praktikken
- jeg indgår som fagperson og får tildelt ansvar.

Min rolle i det pædagogiske fag

Igennem de første 8 måneder på den pædagogiske assistentuddannelse er jeg blevet mere klar over min egen rolle i det pædagogiske fag.

Spørgsmål som:

- Hvilke kompetencer har jeg set med pædagogiske briller?
- Hvad skal jeg prøve at udvikle – også set med pædagogiske briller?
- Hvad kan jeg bidrage med?
- Hvem er jeg egentlig?
- Hvad fungerer for mig?

Disse spørgsmål har jeg været inde og arbejde med i et samarbejde med undervisningsstedet og min vejleder på praktikstedet.

Jeg synes, noget af det vigtigste, når man arbejder med mennesker, er, at man kan identificere sig selv overfor andre. Det, at jeg har arbejdet med mig selv på disse områder, har været med til at holde mig i en opadgående formkurve på min personlige udvikling. Jeg er blevet mere bevidst om, hvad jeg er god til, når jeg er ude i den pædagogiske praksis, hvad jeg kan bidrage med, og hvor jeg skal blive bedre til at bidrage.

Derudover er jeg blevet mere klar over mine egne holdninger og meninger. Samtidig er jeg blevet mere bevidst om den kultur, jeg er opvokset op i, og hvilken kultur jeg vil være med til at skabe, når jeg en gang er færdig med at uddanne mig.

Udover at uddannelsen indtil videre har været med til at gøre det muligt for mig at finde min rolle i den pædagogiske sektor, så har den også været med til at udvikle nogle personlige egenskaber hos mig selv.

Jeg er sikker på, at der vil være mere personlig udvikling i vente for mit vedkommende, og jeg ser frem til at tage de chancer, som den pædagogiske assistentuddannelse skaber for os elever.

Citat

Casper Høgg Pedersen
pædagogisk assistentelev

Det er en positiv oplevelse, når teorien man har lært på skolen, passer med virkeligheden. Andre gange sker der noget uforudsigeligt, selvom man til punkt og prikke har fulgt teorien.

Undervisning og praktik

Den måde, undervisningsstedet i samarbejde med praktikstedet klæder én på til at kunne indgå i et samarbejde med børn, forældre, ledelse og kolleger, er en balancegang mellem faglighed og personlighed.

På det faglige område vil der være forskellige redskaber og metoder, som du vil blive præsenteret for i skolen samtidig med, at dit praktiksted vil vise dig nogle redskaber og metoder, som de bruger i deres institution. Det er en positiv oplevelse, når teorien man har lært på skolen, passer med virkeligheden.

Andre gange sker der noget uforudsigeligt, selvom man til punkt og prikke har fulgt teorien. Det er her, det personlige kommer ind i billedet. Her handler vi ud fra vores personlige holdninger og meninger med en intensjon om at gøre det bedst mulige for begge parter.

Når man arbejder med børn og voksne, er der ikke en facitliste over, hvordan man håndterer hver enkelt situation på den bedst mulige måde, da vi er forskellige som mennesker og reagerer forskelligt.

Indtil nu har jeg lært, at de fleste ting handler om, at man har en god balancegang mellem det faglige og det personlige. Her ser jeg en stor succes, som undervisningsstedet og praktikstedet har skabt i fællesskab.

Skolen og praktikstedet bakker dig 100 % op, og smider dig ikke ud i udfordringer, som du ikke er klar til.

Kunne ikke blive optaget på pædagoguddannelsen

Jeg har været superglad for at kunne komme på den pædagogiske assistentuddannelse. Jeg kommer med en baggrund, som ikke giver mig adgang til at blive optaget på kvote 1 eller 2 på de forskellige pædagogseminarier rundt i landet. Uddannelsen har indtil nu givet mig muligheder for at:

- blive uddannet inde for den pædagogiske sektor med mulighed for at studere videre
- opleve en kontinuerlig personlig udvikling
- danne nogle erfaringer på arbejdet med mennesker
- få faglig viden til brugen i praksis.

Jeg ser den pædagogiske assistentuddannelse, som en supergod mulighed, for mennesker med forskellige professioner, for at komme ind på det pædagogiske fagområde. Jeg er, og har aldrig været, den klogeste i skolen, men jeg ved, hvordan jeg lærer bedst, og det gør jeg ved at tage teori ud i praksis. De 2 faktorer er den pædagogiske assistentuddannelse bygget op på. Uddannelsen er et forløb på 2,3 år, hvor man kombinerer teori med praksis.

Den pædagogiske assistentuddannelse kan tage æren for, at jeg og mange andre kan komme ud at arbejde på det pædagogiske fagområde. Derudover giver den pædagogiske assistentuddannelse muligheder for at læse videre. Den giver blandt andet adgangsbillet til optagelse på pædagogseminarierne.

Vi bliver ikke set ned på

Citat

Casper Høgg Pedersen
pædagogisk assistentelev

Institutionerne er indstillet på at benytte alle de ansattes kompetencer i bedste forstand, så man kan få så mange forskelligheder til at bidrage med så meget som muligt.

Efter mine egne erfaringer og samtaler med mine klassekammerater, så er holdningen til den pædagogiske assistent ude i de forskellige institutioner, meget professionel. Der bliver ikke set ned på en "bare" fordi, man er ved at uddanne sig til pædagogisk assistent. Hvis man kommer med en engageret indstilling og viser, at man er klar til at bidrage, så bliver man taget seriøst.

Institutionerne er også indstillet på at benytte alle de ansattes kompetencer i bedste forstand, så man kan få så mange forskelligheder til at bidrage med så meget som muligt. Ledelsen og de øvrige ansatte samt eleverne har et fælles mål, og det er at hjælpe barnet til at blive livsduelig og understøtte barnets udvikling overordnet set. Den proces er vi også en del af, og jo mere gåpåmod og engagement man har, jo større mulighed er der for at blive set som en professionel.

Observerende og deltagende

Der er mange opgaver og udfordringer, som en pædagogisk assistent kan varetage i en institution.

Der er 2 måder fagpersoner kan opstille aktiviteter overfor børnene på:

- Observerende
- Deltagende

En observerende aktivitet er, når en fagperson er med til at sætte en aktivitet i gang, og derefter trækker sig ud og lader børnene lege selv. Vedkommende, der har sat aktiviteten i gang, får derefter en observerende rolle og træder kun ind i legen, når det er mest nødvendigt.

Der sker en masse læringsprocesser, og børnene kommer ud og øver sig i at danne relationer, at skulle forholde sig til andre børns følelser, konflikthåndtere og en masse andet. Disse færdigheder er vigtige at have, når de bliver ældre.

En deltagende aktivitet er, hvor fagpersonen er deltagende og samtidig nærværende og engagerede. I disse aktiviteter har man muligheder for at være en rollemodel for børnene. Fagpersonen skal ikke være i centrum, men stadig synlig. Her sker der også en masse læringsprocesser, som børnene kan drage nytte af, når de bliver voksne.

Jeg synes, det er vigtigt, at fagpersonerne i de deltagende aktiviteter udviser, at det er sjovt at være med samt omsorg, respekt og ansvarlighed. Derudover er det vigtigt at vise børnene, at man også som voksen kan have det sjovt og sagtens kan tage fejl.

På SOSU Silkeborg er de rigtig gode til at strukturere undervisningen og øve det at være en deltagende instruktør, der udviser nærvær og engagement i en aktivitet med teoretiske tanker bag, som vi er med til at opstille. Derfor synes jeg, at det er vigtigt, at pædagogiske assistenter påtager sig et særligt ansvar for denne rolle i institutionerne.

Trivsel er et af hovedbegreberne, når der snakkes om at modtage og forstå læring, og det kan pædagogiske assistenter være med til at skabe hos børnene. Det er i disse 2 felter, jeg synes, vi skal og kan bidrage mest, når vi kommer ud i praksis.

Det har jeg fået af uddannelsen

Jeg har været i gang i lidt over ½ år på den pædagogiske assistentuddannelse, og jeg er superglad for, at jeg har valgt at søge ind. Jeg kunne have arbejdet videre i den børnehave, jeg kom fra, og så søgt ind på et pædagogseminarium og håbet på at komme ind på kvote 2?

Nu er jeg i fuld gang med uddannelsen, og i mine øjne er der nogle ting, jeg synes, den pædagogiske assistentuddannelse indtil videre har været med til at hjælpe mig med:

- finde min rolle i faget
- basisviden på det teoretiske
- personlig udvikling

Disse 3 elementer er, set fra min synsvinkel, højt prioriteret på uddannelsen. Hvordan vi som elever lærer disse 3 elementer er individuelt, og det tager skolen og underviserne hensyn til.

Citat

Casper Høeg Pedersen
pædagogisk assistentelev

På SOSU Silkeborg er de rigtig gode til at strukturere undervisningen og øve det at være en deltagende instruktør, der udviser nærvær og engagement i en aktivitet med teoretiske tanker bag, som vi er med til at opstille.

De kan deres kram

De pædagogiske assistenter er kompetente tværfaglige medspillere med en stærk monofaglighed, og de kan deres kram.

**Af Elin Holm,
afdelingsleder SOSU C**

Citat

Elin Holm
afdelingsleder

Astrid har netop været til eksamen i områdefaget ”kultur- og aktivitet”, en fremragende præstation, som jeg som uddannelsesleder følte mig helt ”høj” over og stolt af ...

Astrid er 22 år og er netop ved at afslutte sin uddannelse som pædagogisk assistent. Astrid startede sin uddannelse som 20-årig 1. november 2011. Hun havde inden da taget 10. klasse og været vikaransat i børneinstitutioner.

Altså en typisk elev på den pædagogiske assistentuddannelse, hvor 75 % er piger med en skolebaggrund fra 9. eller 10. klasse i folkeskolen, og for en dels vedkommende desuden et grundforløb inden for indgangen Sundhed, omsorg og pædagogik.

Astrid har relevant erhvervs erfaring fra det pædagogiske område ligesom ca. 33 % af alle andre ansøgere på den skole, hun repræsenterer.

Astrid har netop været til eksamen i områdefaget ”kultur- og aktivitet”, en fremragende præstation, som jeg som uddannelsesleder følte mig helt ”høj” over og stolt af, og som i øvrigt blev bedømt til karakteren 10, der gives for en præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.

Hvad er det så Astrid viser, at hun kan?

Astrid har selvstændigt planlagt og afviklet et pædagogisk forløb af en uges varighed for en gruppe 6-7-årige børn, der starter i en SFO i et område i København, hvor der er mange etniske grupper repræsenteret blandt børnene.

I den pædagogiske aktivitet indgår overvejelser og begrundelser for såvel det kulturelle, musiske, æstetiske som praktiske indhold.

Astrid arbejder med at skabe trykthed, medbestemmelse, medansvar og læring, og hun har opmærksomhed på såvel det enkelte barns som gruppens udvikling og mulighed for at anvende fantasi og kreativitet.

Citat

Elin Holm
afdelingsleder

Astrid bruger sine personlige kompetencer i opgaveløsningen og viser, at hun er en stabil og tryk voksen, der kan tage initiativ, bruge kreativitet, strukturere et forløb og yde omsorg for en gruppe børn på en anerkendende og inkluderende måde.

Citat

Elin Holm
afdelingsleder

Totalundersøgelsen viser, at 73 % af de ordinære pædagogiske assistenter fra den skole, jeg repræsenterer, efter endt uddannelse har fået job i det pædagogiske arbejdsområde. 26 % i faste stillinger og resten i vikariater.

Når jeg ser på den pædagogiske assistentuddannelses formål, lever Astrids præstation fint op til alle 6 områder i formålet.

Astrid bruger sine personlige kompetencer i opgaveløsningen og viser, at hun er en stabil og tryk voksen, der kan tage initiativ, bruge kreativitet, strukturere et forløb og yde omsorg for en gruppe børn på en anerkendende og inkluderende måde. Hun har afsluttet sin uddannelse 28. februar 2014, og hun er nu ansat som vikar i en børneinstitution.

Astrids ønske er at arbejde som pædagogisk assistent inden for normalområdet. Hun vil gerne have et praktisk arbejde, hvor hun er sammen med børnene i deres hverdag og har ikke aktuelt planer om videreuddannelse.

Hvordan ser Astrids fremtidige arbejdssituation som pædagogisk assistent ud?

Jeg vil her inddrage antologiens læsere i den viden og erfaring, jeg har gennem 17 års arbejde, først med pædagogisk grunduddannelse og senere med den pædagogiske assistentuddannelse. Jeg vil anvende min viden fra en netop gennemført totalundersøgelse blandt 557 pædagogiske assistenter samt den viden, jeg har erfaret gennem det seneste ½ års arbejde med kampagnen for den pædagogiske assistentuddannelse, hvor jeg har interviewet 115 institutionsledere fra det pædagogiske område.

Totalundersøgelsen viser, at 73 % af de ordinære pædagogiske assistenter fra den skole, jeg repræsenterer, efter endt uddannelse har fået job i det pædagogiske arbejdsområde. 26 % i faste stillinger og resten i vikariater.

Der er desuden en videreuddannelsesfrekvens på 42 %, heraf 35 %, der tager pædagoguddannelsen og dernæst er det socialrådgiveruddannelsen, der er populær.

Det er overraskende, at så mange får job, da der næsten aldrig annonceres efter pædagogiske assistenter. De pædagogiske assistenter udtrykker også, at det pædagogiske arbejdsmarked er dårligt for deres faggruppe. De bliver mødt med udtalelser som, at ”de er for dyre at ansætte”, eller ”de tager en halv uddannelse”, og de oplever manglende viden om deres uddannelse og manglende anerkendelse af deres kompetencer.

Trods modstanden, viser undersøgelsen, at de pædagogiske assistenter vil det pædagogiske område.

Arbejdsgivernes forventninger

Hvordan kan det så være, at en uddannelse, der nu har eksisteret i 17 år, har så svært ved at blive anerkendt? Lever uddannelsens indhold ikke op til arbejdsmarkedets behov? Er eleverne ikke motiverede? Handler det om modstand mod en ”ny” faggruppe? Eller er det noget helt 4.?

For at give et bud på ovenstående spørgsmål har jeg forsøgt at afdække arbejdsgivernes behov dels gennem interview med 115 institutionledere og dels ved at gennemlæse børne- og ungepolitikkerne fra KL, Region Hovedstaden samt de 16 kommuner, jeg samarbejder med i min hverdag.

Disse oplysninger vil jeg afslutningsvis sammenholde med de handlekompetencer, de pædagogiske assistenter erhverver gennem deres uddannelse.

Alle kommuner er forpligtede til at udarbejde en børne- og ungepolitik. Disse politikker skal skabe fælles syn på og fælles retning for arbejdet med børn og unge.

Der efterspørges derfor professionelle voksne, der arbejder ud fra værdier som anerkendelse, respekt, selvværd, medindflydelse, ansvar, udfoldelsesfrihed, omsorg, tryghed, trivsel, tillid og tolerance.

Medarbejderne i det pædagogiske område skal sikre, at pædagogikken er udviklende og udfordrende for såvel det enkelte individ som gruppen.

Der skal udbydes en bred faglig palet af aktiviteter, fx musiske, kulturelle og fysisk udviklende. Der skal være fokus på inklusion, udvikling af sociale kompetencer og dannelse af venskaber. Hygiejne og sundhed skal prioriteres højt.

I en kulturaliseret verden er det nødvendigt, at medarbejderne er i besiddelse af interkulturelle kompetencer og udviser åbenhed og respekt for forskellighed.

Samarbejdsevner og kommunikative kompetencer er væsentlige parametre i hverdagen, såvel i omgangen med børn, unge, forældre som øvrige samarbejdspartnere.

Citat

Elin Holm
afdelingsleder

Medarbejderne i det pædagogiske område skal sikre, at pædagogikken er udviklende og udfordrende for såvel det enkelte individ som gruppen

Medarbejderne har tavshedspligt, men også skærpet indberetningspligt og skal kende retningslinjerne for dette.

Evaluering og dokumentation er nøgleredskaber i den pædagogiske institutions udvikling.

En kompetent tværfaglig medspiller kræver en stærk monofaglighed, altså at man kan sit kram.

Matcher uddannelsen forventningerne fra arbejdsgiverne?

Hvordan matcher forventningerne fra arbejdsgiverne så de pædagogiske assistenters handlekompetencer?

I henhold til formålet for den pædagogiske assistentuddannelse erhverver eleverne under uddannelsen kompetencer til at udføre:

- Udviklende, forebyggende, rådgivende og støttende opgaver
- Kulturelle og aktiverende opgaver
- Fysisk udviklende aktiviteter
- Sundhedsfremmende og forebyggende tiltag
- Omsorgsrelaterede opgaver
- Koordinations-, evaluerings- og dokumenteringsopgaver

Igennem de 2,3 år uddannelsen varer, arbejder eleverne med at erhverve såvel faglige som personlige kompetencer.

I praktikmålene for uddannelsen indgår en bred palet af aktiviteter, som retter sig mod uddannelsens formål. Jeg mener, der er en god overensstemmelse mellem de handlekompetencer, den pædagogiske assistent tilegner sig gennem uddannelsen og de krav og forventninger, der efterspørges.

Mit bud på de pædagogiske assistenters handlekompetencer er, at de er uddannet til praksisnært arbejde i tætte relationer med børn, unge og voksne med særlige behov.

De er gode til at igangsætte aktiviteter, og qua de tætte relationer er de nærværende voksne, der skaber tryghed, giver omsorg og er gode til at observere. På baggrund af deres teoretiske viden, er de gode til at reflektere over og begrunde praksis.

Citat

Elin Holm
afdelingsleder

Der er en god overensstemmelse mellem de handlekompetencer, den pædagogiske assistent tilegner sig gennem uddannelsen og de krav og forventninger, der efterspørges.

Den pædagogiske assistentuddannelse er en ungdomsuddannelse, og eleverne er vokset op i en digital verden, så de har gode it-kompetencer, et område, som institutionslederne påpeger, netop har behov for at få tilført ressourcer ude i institutionerne.

I en rapport udarbejdet af New Insight A/S konkluderes, at de pædagogiske assistenter igennem deres uddannelsesforløb udvikler og anvender social innovation og dermed skaber værdi for arbejdspladserne, og de omtales som væsentlige kernemedarbejdere i fremtidens velfærdsuddannelser.

Er der noget i uddannelsen, der kan styrkes?

Dokumentation og kommunikation er nøgleredskaber i den pædagogiske institutions udvikling, står der i børne-/ungepolitikkerne.

Igennem interview med institutionslederne peges her på et område, der bør styrkes. Dette handler især om den skriftlige kommunikation og dokumentation, der er en del af uddannelsens formål.

Arbejdsområdet er meget bredt, nærmest fra vugge til grav

Det kan være vanskeligt at dække et så bredt arbejdsfelt i den teoretiske undervisning, selvom der findes valgfri specialefag.

Måske kunne det være en idé, at man på et givent tidspunkt i løbet af uddannelsen fik mulighed for at specialisere sig til en bestemt målgruppe! En anden måde at specialisere sig kunne være ved at oprette hold med særlig fokus på idræt eller musik, der jo fylder meget i børn og unges hverdag!

Selvom mange elever er vokset op med it som naturlige redskaber i deres hverdag, går udviklingen inden for dette område så hurtigt, at det ville være godt igen at indføre it som et fag i uddannelsen og ikke udelukkende som redskab.

Med dette indspark til antologien, håber jeg, at jeg har bidraget til at synliggøre de pædagogiske assistenters handlekompetencer, så de fremover bliver en naturlig gruppe af kernemedarbejdere i velfærdsuddannelserne. De pædagogiske assistenter medvirker til at øge den kvalitet i institutionerne, som forventes ifølge børne-/ungepolitikkerne og som forældrene i høj grad efterspørger.

Nu ved jeg, at jeg kan

Jeg ved, at jeg ved og kan meget. Jeg tager gerne initiativ i legestue og gymnastiksal til aktiviteter. Jeg nyder også samværet alene med min børneflokk og kan meget bedre nu opstille aktiviteter med et særligt mål og formål. Hvis jeg har et fremmedsproget barn, et motorisk svagt barn, et udadreagerende barn, eller et meget stille barn, så er jeg mere modig til at skabe nogle tiltag for at styrke de børn.

Af Bende Lauridsen, dagplejer i Havndal

Da jeg for 9 år siden startede som dagplejer, var det helt sikkert ikke mit drømmejob, men en midlertidig periode i mit arbejdsliv indtil jeg fandt fodfæste i, hvad jeg kunne tænke mig at lave. Butik- og fabriksarbejde havde præget de første 15 år af mit arbejdsliv, så erfaring med børn havde jeg kun ud fra egen krop med mine egne poder.

I den gruppe af dagplejere jeg var tilknyttet, var jeg den 7. i flokken, og de var alle lige ved eller på den gode side af 10 års jubilæum. Den kultur, som jeg kom ind i, var en enorm omsorg for hinanden, kollegialt, og det samme gjaldt i arbejdet med børnene og deres forældre.

Jeg var grøn, og tog alle råd og tips til mig med kyshånd, nok lidt ukritisk, men jeg syntes om jobbet. Jeg nød samværet med børnene, mine kolleger og forældresamarbejdet. Og ikke mindst fik jeg at vide, at jeg faktisk var rigtig god til det her. Noget jeg meget senere fandt ud af, at jeg var.

Citat

Bende Lauridsen
dagplejer

Jeg var usikker på min egen dokumentation af dagen. Hvad var vigtigt for forældrene at vide? Hvad forventede de af mig? Stimulerede jeg deres børn nok, så de gennemgik den udvikling, de skulle?

Jeg var usikker på min egen dokumentation af dagen. Hvad var vigtigt for forældrene at vide? Hvad forventede de af mig? Stimulerede jeg deres børn nok, så de gennemgik den udvikling, de skulle? Når jeg havde noget svært at sige til en forældre, havde jeg en konfliktskyhedsknude i maven. Fik jeg kritik, tog jeg det personligt, ikke professionelt. Jeg var god til at sidde og klippe klistre med børnene, og udeliv var en tur i havens legehus og på legepladsen. Vi gik da også i skoven, i gymnastiksalen, og tog på længere ture til minizoo m.m. Jeg elskede at bevæge mig, og det smittede af på børnene, men jeg så ikke mig selv som rollemodel.

Sådan tænker jeg det i dag, og selvfølgelig lavede jeg en million-million ting med børnene, og selvfølgelig udviklede de sig efter graferne, men alle læreplanstemaerne, de didaktiske overvejelser, min egen person som rollemodel og mange, mange flere ting, var bestemt ikke med i mine tanker. Jeg tænkte det ikke ind i mit hverdag, lavede ikke aktiviteter med en

Citat

Bende Lauridsen
dagplejer

Selvfølgelig lavede jeg en million-milliard ting med børnene, og selvfølgelig udviklede de sig efter graferne, men alle læreplanstemaerne, de didaktiske overvejelser, min egen person som rollemodel og mange mange flere ting, var bestemt ikke med i mine tanker.

bestemt hensigt/mål. Vores tilsynsførende pædagog var nærmest usynlig. I hvert fald i forhold til børnene. Hun var ikke en person, jeg lænede mig særlig meget op ad. Lederen var derimod meget mere professionel, forventede noget af os dagplejere, og udfordrede os (på den gode måde) til tiltag i legestuer og hjemme.

Efter de 2 år, som jeg egentlig i første omgang havde tænkt nok var tidsrammen for dette job, så kom jeg på grundkursus – ja der gik 2 år. Et 3 ugers forløb med lidt teoretisk omkring tavshedspligt, lidt pædagogik og kommunikation. Ellers var det et inspirationskursus. Uden tid til den store fordybelse i nogen af fagene. Uh, det kriblede i mig. Jeg var med det samme tændt, da en fra PGU-holdet kom i en af timerne og præsenterede uddannelsen for os. Det lød spændende, og jeg havde jo nok fået en øjenåbner i forhold til min egen praksis og begyndte at reflektere over nogle ting, som jeg kunne gøre bedre, lave om, eller udvikle i løbet af grundforløbet.

Det korte af det lange er, at efter kommunesammenlægningerne i 2007, sendte jeg en ansøgning til den nye leder, og startede på det første ordinære pædagogiske assistentuddannelseshold i september 2008. Min arbejdsgiver Randers Kommune havde 4 dagplejere ud af ca. 350 på det hold. Og jeg var heldig, for et par år senere var der ikke råd til at sende nogle afsted overhovedet.

Jeg tudede af lykke, da jeg fik besked om, at jeg var kommet på holdet, og mine kolleger bakkede mig op. De glædede sig til, at jeg kom tilbage med ny inspiration og viden, som jeg tror de fleste forventede/håbede, at jeg kunne bidrage med til gruppen.

Under uddannelsen

Det kan være svært at beskrive den tid og de fag, som jeg havde på den pædagogiske assistentuddannelse på Randers Social- og Sundhedsskole. Det har givet mig uendelig meget som person. Lærerne, fagenes indhold og mål, undervisningsformen, min klasse og vores tilgang til tingene, betød jo meget for, hvad vi fik med derfra. Og det skal siges, at vi havde de bedste undervisere. Engagerede og initiativrige. Humor og humør, omsorgsfulde og udfordrende. Det var simpelthen så godt.

Og det var lige, som jeg havde forestillet mig. Efter de første vanskeligheder med det tekniske - jeg var næsten computeranalfabet – startede 14 måneder med et overflødigshorn af viden, som jeg labbede i mig. En masse teori godt krydret med en masse praksis. Og netop den sammensætning passede godt til mig.

Jeg lærer rigtig godt ved at erfare selv, og det er jo nemt at overføre til netop dagplejebørnene. At blive godt tanket op med teori, fx en SMTTE model, blive instrueret grundigt i brugen af den, og så sendt ud i ”mar-ken” for at prøve det af, det gav mening. Vi lavede eksempelvis også rollespil i en hel uge. Mange ting var i spil. Tavshedspligt, kommunikation, forældresamarbejde m.m.

Lærerne styrede slagets gang og var ivrige aktører i rollespillet, som ledere, forældre, og sågar en udlænding med interesse for danske pasnings-tilbud. Vi elever var ansatte i institutioner. Det var sjovt og mere lærerigt, tror jeg, end hvis vi havde siddet på en stol og var blevet undervist.

Ud over alt den teoretiske og praktiske lærdom, vi fik, var jeg også under en stor personlig udvikling. Fra at være i tvivl om jeg var god nok til det jeg lavede, så opdagede jeg og blev bekræftet i, at jeg jo besad et væld af kompetencer. Jeg lærte på skolen at reflektere over min egen praksis. Det er virkelig, for mit vedkommende, et fantastisk redskab.

Under uddannelsen blev jeg også meget nysgerrig på mere. Forstået på den måde, at jeg blev mere interesseret i mit fag. Hvad kunne man udvikle det med? Hvad rørte sig rundt omkring? Men også de andre områder som den pædagogiske assistentuddannelse henvendte sig til? Jeg havde eksempelvis aldrig haft berøring med udviklingshæmmede, at skulle forholde mig til praksis og teori på det område og skrive opgaver omkring de brugere. Det gav en god indsigt i den del af institutionsverdenen, som jeg ikke kendte.

Efter uddannelsen

Uha, veloverstået eksamen, og jeg var så klar til at komme i gang med at prøve alt det af, som jeg havde lært. Mine kolleger sagde, at de så frem til, at jeg kom tilbage, og jeg startede op en mørk novemberdag med 4 børn i alderen 10-11 måneder, men det var fint. Sneen væltede ned den vinter, og jeg havde masser af tid til sanseintegration, grovmotoriske aktiviteter, lave dokumentation, udvikle idéer omkring kreativitet med så små børn og meget, meget mere. Godt nok mest indendørs, men det var vilkårene.

Flere havde ondt af mig med så mange små på en gang, men jeg havde så meget med tilbage i kufferten, så det var fint med mig. 4 små fantastiske liv, som jeg kunne begynde at tanke op. Deres forældre var henrykte over alle de ting, vi lavede. En far havde ikke lige set sine sønner ligge og nyde en gang massage til stressless musik, spise pastinak eller tage kastanjebad. Var bål ikke lidt farligt, mente nogen. Men det var fedt at kunne argumentere for alt det gode det, gav deres børn.

SMTTE

En model der består af 5 elementer: Sammenhæng, mål, tiltag, tegn og evaluering.

Citat

Bende Lauridsen
dagplejer

Under uddannelsen blev jeg også meget nysgerrig på mere. Forstået på den måde, at jeg blev mere interesseret i mit fag. Hvad kunne man udvikle det med? Hvad rørte sig rundt omkring?

Citat

Bende Lauridsen
dagplejer

I det hele taget har de fleste af mine kollegaer taget godt imod mig, og mine idéer eller tiltag.

Jeg havde en stor portion energi og overskud og startede, som noget meget nyt for mig, et forældre/barn-hold op sammen med en kollega, og en "gammel mor", i vores lokale gymnastikforening. Jeg havde tilegnet mig nogle kompetencer omkring krop og bevægelse for de små, som jeg gerne ville bruge uden for arbejdstid også. Det blev en succes og kører på 5. år nu. Det er så fedt at stå i en gymnastiksal med 10-15 børn og deres forældre og blive bekræftet i, at bevægeglæden findes derude!

Jeg blev pludselig initiativtager til mange tiltag, som jeg aldrig tidligere turde have givet mig i kast med. En kollega og jeg fandt sponsorpenge til 2 ladcykler, så vi kunne komme ud af byen, ud i naturen med vores børn. Jeg blev tovholder for Grønne Spirer-dagplejerne i området. At være naturdagplejer giver stor mening, og p.t. er jeg med i friluftsrådets pilotprojekt Spring ud i naturen. Et projekt som skal udvikle krop og bevægelsesaktiviteter i naturen. Jeg har været ide-oplægger til et tema vedrørende dagplejedagen. Det er fedt at få en ide, sælge den til kollegerne, som lægger stor energi i projektet, og så ender vi med at vinde 2. pladsen ved FOAs dagplejedag konkurrence i 2012.

Jeg har påtaget mig ansvaret for hele gruppen omkring profilering af vores dagpleje. Jeg skriver indlæg til lokalaviserne om vores aktiviteter og arrangementer og lægger det på Facebook.

I det hele taget har de fleste af mine kolleger taget godt imod mig og mine idéer eller tiltag. Mange hopper med på idéer og tiltag, og vi kan i fællesskab skabe en dagpleje med et stort pædagogisk indhold, gode værdier og et godt samarbejde.

Jeg er blevet meget bevidst om vigtigheden af dokumentation. Jeg dokumenterer alt, hvad jeg laver. Billeder, lukket Facebook-gruppe for forældre, udstilling af ting, vi laver, læreplanerne osv.

Jeg er ikke bange for at dele ud af min kuffert. Jeg ved, at jeg ved og kan meget. Jeg tager gerne initiativ i legestue og gymnastiksal til aktiviteter. Jeg nyder også samværet alene med min børneflokk. Kan meget bedre nu opstille aktiviteter med et særligt mål/formål. Har jeg et fremmedsproget barn, et motorisk svagt barn, et udadreagerende barn eller et meget stille barn, så er jeg mere modig til at skabe nogle tiltag for at styrke de børn.

I øjeblikket har jeg et barn med meget mobile led. Jeg har haft besøg af en fysioterapeut, og vi har i fællesskab fundet frem til det, der kan hjælpe barnet. Det var vigtigt for mig, at barnet ikke følte sig særligt eller anderledes motorisk. Så de ting, vi skulle gøre som træning, blev til fælles leg og udfordring for alle børnene på hvert deres niveau.

Jeg er rigtig glad for mit arbejde. Jeg trives i det, og jeg er ikke i tvivl om, at jeg er på rette hylde. Jeg er ikke fyldt helt op endnu med viden og udvikling omkring mit job og bliver det forhåbentlig aldrig.

Et godt supplement til pædagogerne

Jeg vil i denne artikel gerne være med til at uddybe, hvorledes jeg ser den pædagogiske assistentuddannelse som et godt supplement til pædagoguddannelsen, og hvad de PGU'ere og pædagogiske assistenter, som vi har ansat i Dagtilbud Ry, kan bidrage med i vores daglige pædagogiske arbejde.

Af Per Rasmussen, dagtilbudsleder i Ry

”Hej Chris ... Du har fået et langt skæg ...” hørte jeg en dag fra et af børnene i børnehaven, da de igen mødte Chris, som var kaldt ind som vikar. Det var over 1 år siden, han havde været i huset. Chris er nemlig lige startet, som vikar i nogle af vores dagtilbuds børnehuse, efter at have færdiggjort sin pædagogiske assistentuddannelse.

Ud over denne synlige forandring – oplevede jeg også hurtigt, at Chris havde fået en anden tilgang til børnene. Han har altid været rolig og meget nærværende overfor børnene. Men nu var hans gode kontakt med børnene også blevet suppleret med en mere tydelig og fastholdende måde at være sammen med børnene på.

Chris er ikke den eneste pædagogmedhjælper, som vi har sendt på uddannelsen, og som er kommet tilbage med synlige og væsentlige ændringer. Jeg kunne også fortælle historien om en kvindelig pædagogmedhjælper i en vuggestuegruppe, som gennem sin uddannelse fik en viden og faglighed – og ikke mindst tro på sig selv, som har gjort, at hun nu indgår i det pædagogiske arbejde i huset på en yderst kvalificeret måde. Og fx lige har afsluttet sit første forløb, som praktikvejleder for en pædagogisk assistentelev på en måde som både eleven, vuggestuen og hun selv har været meget tilfredse med.

Jeg vil i denne artikel gerne være med til at uddybe, hvorledes jeg ser den pædagogiske assistentuddannelse, som et godt supplement til pædagoguddannelsen, og hvad de PGU'ere og pædagogiske assistenter, som vi har ansat i Dagtilbud Ry kan bidrage med ind i vores daglige pædagogiske arbejde. Men også hvilke faldgrupper vi skal passe på ikke at falde i, når vi bruger pædagogiske assistenter i vores børnehuse.

Når vi snakker om uddannelsen og en ansættelse af en pædagogisk assistent, støder vi ofte ind i spørgsmål af principiel og økonomisk karakter.

Citat

Per Rasmussen
dagtilbudsleder

Chris havde fået en anden tilgang til børnene. Nu var hans gode kontakt med børnene blevet suppleret med en mere tydelig og fastholdende måde at være sammen med børnene på.

Citat

Per Rasmussen
dagtilbudsleder

Det stod hurtigt klart for mig, at jeg med en kombination af pædagoger, PGU'ere og nye helt unge pædagogmedhjælpere, havde fået en god balance af voksne på en stue.

Citat

Per Rasmussen
dagtilbudsleder

En pædagogisk assistent kan sagtens varetage en forældresamtale, eller være med til at lave en SMTTE-model, som beskriver de tiltag og tegn, som vi vil se på barnets udvikling.

Det tror jeg oftest er en medvirkende årsag til, at vi ikke ansætter flere pædagogiske assistenter eller sender flere på uddannelse. Hvad er årsagen til det? Og kan eller skal vi gøre noget ved det?

For ca. 8 år siden fik jeg et nyt job, hvor jeg som leder, skulle starte et nyt børnehus med plads til 90 børn. Jeg kom fra et helt andet pædagogisk område, og i ansættelsen af medarbejderne stødte jeg for første gang på begrebet PGU – den pædagogiske grunduddannelse, som i 2008 blev afløst af den pædagogiske assistentuddannelse. Jeg ansatte et par stykker af dem. Ikke fordi de havde uddannelsen, men fordi de var de bedste og mest kvalificerede i et stort og broget ansøgerfelt.

Det stod hurtigt klart for mig, at jeg med en kombination af pædagoger, PGU'ere og nye helt unge pædagogmedhjælpere havde fået en god balance af voksne på en stue. I en opstartsfasen er der meget nyt, der skal planlægges, etableres og igangsættes. Vi skal alle finde vores egne ben, både som enkeltpersoner og som gruppe. Vi havde selvfølgelig diskussionerne om, hvem der havde hvilke ansvarsområder, og hvorvidt det pædagogiske ansvar kunne uddelegeres. Kunne en pædagogmedhjælper åbne og lukke uden en pædagog, kunne en pædagogmedhjælper eller PGU'er tage forældresamtaler eller være med i planlægningen af det pædagogiske arbejde?

For mig – og det øvrige personale i huset – hersker der ingen tvivl om, at pædagogerne har det overordnede pædagogiske ansvar. De er garanteret for, at børnene udvikler sig og for, at vi følger vores planlagte mål og arbejder ud fra de pædagogiske læreplaner. I dette arbejde er der imidlertid ikke noget til at hindre for, at vores dygtige og erfarne pædagogmedhjælpere inddrages.

Op til en runde med forældremøder vil børnenes udvikling og trivsel blive italesat. Herefter er det helt normal praksis i vores børnehuse, at en pædagogisk assistent sagtens kan varetage en forældresamtale eller være med til at lave en SMTTE-model, som beskriver de tiltag og tegn, som vi vil se på barnets udvikling.

Lederne i de enkelte børnehuse har det overordnede pædagogiske ansvar. Og de er med til at sørge for, at der er sund fornuft og kvalitet i såvel det pædagogiske arbejde som organiseringen af det. I forhold til den sunde fornuft, giver det for mig god mening, at en pædagogisk assistent sagtens kan have ansvaret for at åbne og lukke et børnehus. Dermed frigiver vi også pædagogtimer til opgaven omkring kerneydelsen, nemlig samværet og det gode udviklende og pædagogiske arbejde med børnene.

Det er muligt, at jeg ikke kendte til den gamle pædagogiske assistentuddannelse, da jeg startede som leder. Men jeg har den tilgang til arbejdet, at giver man en medarbejder ansvar og opgaver, der er opnåelige og forsvarlige, så får man i den anden ende ansvarlighed, engagement og trivsel.

En forsommeruge et par år efter vi havde startet vores nye børnehus op, oplevede jeg til fulde, hvordan 2 af de pædagogiske assistenter havde stor succes med en lave en kunstuge i vuggestuen. En kunstuge i børnehøjde med de 1-3-årige børn. En kunstuge, som var anderledes, og hvor børnene fik brugt alle sanser, og overskredet grænser for, hvordan og hvad man kan male med. Kropsmaling fik her en helt ny dimension.

Ugen havde krævet meget planlægning, såvel teoretisk som praktisk. Der var lavet mål for arbejdet ud fra vores pædagogiske læreplaner, der var lavet tema beskrivelse til forældrene, der var planlagt fernisering og besøg af den lokale presse. I selve ugen havde de 2 pædagogiske assistenter hovedansvaret for aktiviteterne og fordelte opgaver til de andre.

Pædagogerne var med på sidelinjen, støttende, og tog sig i denne uge sikkert mere af det praktiske og de mindste børn, der ikke lige kunne være med. Evalueringen gav god respons, og der var refleksion over proces og mål. Efterfølgende blev der lavet billeder og tekst, som blev sat op i læringsblomsten.

For mig et rigtigt godt eksempel på, at de havde brugt en håndfuld helt centrale ting i deres planlægning og udførelse af opgaven:

- Viden om børnenes formåen og udviklingsstadiet.
- Deres kreative sider og tilpasning af dem til børnehøjde.
- Deres store engagement, glæde og lyst til at værre sammen med børnene.
- Deres tro på, at de kunne klare opgaven, kunne uddelegere, og at der var tillid fra deres kolleger.
- Deres positive og anerkendende tilgang til børn, kolleger og forældre.

Deltager nu i det pædagogiske arbejde

I indledningen fortalte jeg om en kvindelig pædagogmedhjælper, som havde taget uddannelsen. Inden hun gik i gang med uddannelsen, havde hun været en dygtig og ansvarsbevidst pædagogmedhjælper. Hun tog sig dog mest af de praktiske opgaver og var ikke så meget med i de pædagogiske overvejelser. Som hun sagde: ”Jeg er jo ikke uddannet og ved ikke så meget om det som jer.”

Så hun var på gulvet og passede børnene. Men som årene gik, fik hun mere og mere lyst til at snakke med og oplevede også, at der blev lyttet til hende, når hun sagde noget. Hun syntes, at arbejdet med børnene var superfedt, og hun havde gode kolleger, som gjorde, at hun havde lyst til at komme på arbejde hver dag. Men der manglede noget i hendes

virke: Mere viden, både teoretisk om børnene og en styrkelse af hendes kreative sider. Samt ikke mindst en ny snigende fornemmelse af, at hun skulle have en eller anden form for uddannelse. Det var ikke muligt for hende at komme på pædagogseminariet, så hun fik, som den første i Børnehuset lov til at tage på den pædagogiske assistentuddannelse.

Hun kom tilbage fra uddannelsen med en masse ny viden og mange erfaringer rigere. Hun havde mødt nye mennesker, oplevet nye måder at gøre tingene på i sin praksis og fået udfordringer. Alt det havde givet hende lyst at arbejde videre indenfor det pædagogiske område, og ikke mindst givet hende en tro på, at det var noget, hun faktisk var rigtig god til.

Efterfølgende tager hun nu del i det pædagogiske arbejde, blander sig i snakken på personalemøderne og taler lige så meget med om vigtigheden af den anerkendende tilgang og betydningen af tilknytning som pædagogerne. Dette selvfølgelig ud fra hendes uddannelse og erfaringer – og ikke ud fra den bachelor-uddannelse, som vores nye pædagog, som hun er på stue med, har.

Men sammen kan de supplere hinanden helt perfekt. Og være med til at skabe et godt rum til refleksion over deres pædagogiske praksis, og ikke mindst et rum, hvor der er plads til at skabe den gode udvikling for børnene.

Domæneteori

Under min egen efteruddannelse i ledelse har jeg brugt Maturanas domæneteori.

Ud fra en generel betragtning kunne pædagogmedhjælpere godt tilhøre produktionens domæne; en kontekst der omfatter den almindelige arbejdssituation, hvor handlinger baseres på velkendt viden, og holder sig indenfor de vedtagne og kendte rammer. Regler og kendt praksis har stor betydning på dette domæne, og det er derfor relativt enkelt at afgøre, hvad der er rigtigt eller forkert.

Kommunikationen indenfor produktionens domæne er karakteriseret ved at være afklarende, konsensusøgende og lineær.

På refleksionens domæne er der en kontekst, der sigter mod at iagttage nye perspektiver for muligheder og handling. Det er inden for dette domæne, at forandringer introduceres som en mulighed, og at mange versioner og tolkninger bringes frem i lyset, for dermed at blive klogere på handling og muligheder for ny handling.

Kommunikationen indenfor refleksionens domæne er kendetegnet ved at være undersøgende i forhold til forskellige meninger og perspektiver. Domæne teorien er ikke statisk, men kan således bevæge sig fra domæne til domæne.

De eksempler jeg indtil nu har beskrevet, viser en pædagogisk praksis som eksemplificerer, at man skifter fra de 2 domæner. Jeg har også beskrevet, hvorledes såvel pædagoger som pædagogiske assistenter placerer sig på refleksionens domæne.

Chris bliver en dygtig pædagog

Jeg vil for en stund vende tilbage til fortællingen om Chris. Lidt efter at børnene have fået lov til at rykke Chris i skægget, for det kunne jo være at det var kunstigt - og efter, at han havde leget med dem og fået repareret et par gamle mooncars, som vist bare trængte til en kærlig og teknisk hånd, sammen med et par engagerede børn, fik jeg lejlighed til at snakke lidt med ham om uddannelsen.

Chris har været rigtig glad for at have gået på skolen. Han giver udtryk for, at det har været rigtig godt at få teori på mange af de ting, som han som pædagogmedhjælper i en lang årrække har arbejdet med.

Han var særligt tilfreds med pædagogik og samfundsfag, samt de kreative fag og bevægelse. Fag, som for ham, gik op i en højere enhed, da han under uddannelsen, sammen med nogle andre elever, besøgte os og stod for et Afrika-tema.

Han syntes, det var fedt med den store aldersspredning – og den store mængde erfaring, som dermed kommer frem under uddannelsen. I tråd med sin egen oplevelse af det år der gik, oplevede han, at eleverne brændte for at være der.

Han fortæller, at ca. 25 % fra hans hold vil læse videre. Det vil Chris også gerne, han vil bare gerne lige have lidt mere erfaring og bruge hans uddannelse i praksis inden.

For mig er dette et meget godt billede på de 2 grene – eller nærmere stammer, som uddannelsen står for, og som jeg synes, er med til at give den sin berettigelse.

Den kan, som jeg i det forgangne har beskrevet, være med til at give en

brugbar uddannelse til såvel unge som lidt ældre, som ønsker at fortsætte, eller starte, sit virke indenfor det pædagogiske arbejdsfelt med børn. Her skal den ikke erstatte pædagogerne, men skabe et godt supplement til deres arbejdsområde.

Der er ingen tvivl om, at Chris vil blive en rigtig dygtig pædagog – det sagde jeg i øvrigt til ham under en MUS-samtale for snart en del år siden. Han kunne bare ikke opfylde adgangskravet til pædagoguddannelsen. Nu kan Chris med sin pædagogiske assistentuddannelse komme ind på uddannelsen. Hermed syntes jeg, at den pædagogiske assistentuddannelsen i høj grad også har sin berettigelse.

Der skal være plads til alle 3 grupper

I Dagtilbud Ry har jeg netop optalt, at vi ud af vores ca. 60 fastansatte, har 6 fra den gamle PGU og med Chris nu 4 fra den pædagogiske assistentuddannelse. Procentvis ligger dette over de andre 8 dagtilbud I Skanderborg Kommune. Det kan der være flere årsager til. En af dem er helt klart den pædagogfaglige ”kamp”, der har været mod uddannelsen.

Mange års nedskæringer og øget fokus på budgetterne har selvsagt også sin indflydelse. Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg har snakket med mange om forskellen på lønplaceringen for en pædagogisk assistent og pædagog eller for den sags skyld, når vi står for at skulle ansætte en ny pædagogmedhjælper og kan vælge mellem en ung fyr på 19 år, Chris eller den omtalte kvindelige medarbejder fra vuggestuen.

Det er derfor vigtigt, at vi gør os det klart, hvilke kompetencer og kvalifikationer, vi ønsker at få ind i vores børnehuse. Som jeg ser det, vil et match af alle 3 være med til skabe basis for et rigtig godt pædagogisk arbejde og trivsel, i såvel børne- som voksenhøjde.

Under sin uddannelse opnåede Chris – og mange af hans kolleger – meget. Chris fik også et langt skæg. Som så meget andet, syntes jeg hermed, at konklusionen er, at vi skal skille skæg og snot for sig. På den måde har vi plads til alle de 3 grupper af medarbejdere, som jeg i denne artikel har beskæftiget mig med, og dermed skabte et udgangspunkt for nogle supergode institutioner.

Citat

Per Rasmussen
dagtilbudsleder

Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg har snakket med mange om forskellen på lønplaceringen for en pædagogisk assistent og pædagog. Det er derfor vigtigt, at vi gør os det klart, hvilke kompetencer og kvalifikationer, vi ønsker at få ind i vores børnehuse.

Ingen store forventninger til uddannelsen

En kær kollega var lidt bekymret over, at jeg nu skulle til at uddanne mig, fordi hun oplevede at folk ofte forandrede sig og blev anderledes at arbejde sammen med bagefter og ikke altid til det positive. Men jeg forvissede hende om, at jeg ville være fuldstændig den samme, når jeg kom tilbage. Det var jeg sikker på. Jeg skulle bare lige lidt i skole og lære et eller andet om børnepasning, og når jeg vendte tilbage, ville livet gå videre. Men sådan blev det jo altså ikke helt.

Af Rikke Ipsen, pædagogisk assistent, arbejder i børnehus

Mit kendskab til den pædagogiske assistentuddannelse tog sin begyndelse, da jeg af min daværende leder blev opfordret til at tage uddannelsen som GVU'er. Jeg havde på det tidspunkt været ansat ca. 6 år i en integreret institution, primært i vuggestuen, og mine børn var henholdsvis blevet 12 og 8 år. Jeg var godt klar over, at uddannelsen var en afløser for den pædagogiske grunduddannelse, men hvad den egentlig indebar og gik ud på, havde jeg ikke tidligere sat mig ind i.

Når jeg nu pludselig blev spurgt, om det ikke var noget for mig, undersøgte jeg selvfølgelig uddannelsen nærmere på nettet. Det blev jeg dog ikke meget klogere af, for det eneste jeg kunne finde var oversigter over hvilke forskellige uddannelsesinstitutioner i landet, som tilbød den pædagogiske assistentuddannelse samt varigheden af den. Men da jeg p.t. kun stod med et afgangsbrev fra folkeskolen samt gymnasiet og fra min leder fik lovning på, at jeg selvfølgelig kom tilbage til min arbejdsplads efter endt uddannelse, valgte jeg at springe ud i det.

Så kunne jeg i hvert fald over for omverdenen tilkendegive, at jeg havde taget en uddannelse, og som GVU'er beholdt jeg min løn gennem hele forløbet, hvilket også må tillægges en betydelig andel af springet.

Jeg husker, en kær kollega var lidt bekymret over, at jeg nu skulle til at uddanne mig, fordi hun oplevede, at folk ofte forandrede sig og blev anderledes at arbejde sammen med bagefter og ikke altid til det positive. Men jeg forvissede hende om, at jeg ville være fuldstændig den samme, når jeg kom tilbage. Det var jeg sikker på. Jeg skulle bare lige lidt i skole og lære et eller andet om børnepasning, og når jeg vendte tilbage, ville livet gå videre. Men sådan blev det jo altså ikke helt.

Citat

Rikke Ipsen
pædagogisk assistent

Mit kendskab til den pædagogiske assistentuddannelse tog sin begyndelse, da jeg af min daværende leder blev opfordret til at tage uddannelsen som GVU'er.

Jeg anede ikke, hvad der ventede mig

Citat

Rikke Ipsen
pædagogisk assistent

Jeg må nok indrømme, at jeg ikke havde de store forventninger til, hvad uddannelsen kunne tilbyde. Det var en periode, jeg skulle igennem for at få en uddannelse, og bagefter kunne jeg fortsætte, hvor jeg slap.

Jeg havde ingen anelse om, hvad der ventede mig, og hvor meget det ville påvirke hele min måde at anskue og reflektere over såvel mit faglige som personlige liv. Så jeg må nok indrømme, at jeg ikke havde de store forventninger til, hvad uddannelsen kunne tilbyde. Det var en periode, jeg skulle igennem for at få en uddannelse, og bagefter kunne jeg fortsætte, hvor jeg slap. En lidt naiv tilgang tænker jeg, når jeg ser tilbage med fornyet evne til selvindsigt og nyinstalleret hjerneaktivitet.

Jeg har altid været lidt forsigtig og stille af natur og aldrig været den, som stillede sig forrest. Så kunne folk jo se mig. Jeg kan huske en sommer, jeg var i Legoland med min forældre og en jævnaldrende kusine.

Jeg tror, vi var en 10-11 år, og der var sådan en bane, hvor vi kunne sidde i hver sin elektriske bil og styre bilen igennem vejbaner og forskellige forhindringer for bagefter at få helt eget Legolandkørekort. Der var ingen, der sad og bedømte de børn, som prøvede, men nej – det skulle jeg ikke! Jeg turde ikke prøve. Tænk hvis jeg nu ikke kunne finde ud af at styre bilen og ikke fik kørekortet. Min kusine prøvede, og det gik rigtig fint, og alle fik jo et kørekort. Jeg var i den grad overbevist om, at jeg ikke duede til det, uanset hvad mine forældre sagde for at motivere mig til at gøre et forsøg.

Jeg har fortrudt det lige siden og har ofte tænkt tilbage på den oplevelse og følelse, som fyldte så meget i mig dengang – særligt her efter uddannelsen, når jeg står overfor en udfordring, som presser mig ud af min trygge lille skal. Når jeg er nødt til at træde lidt ud af min komfortzone.

Sjovt nok poppede erindringerne ikke op under uddannelsen, hvor man jo ellers gentagne gange presses til at træde en smule længere og længere udenfor sin sikre base. Flere gange har nogle af projekterne, vi skulle igennem, undret mig, og ærlig talt har jeg ved Gud tænkt, hvad i alverden skulle vi dog få ud af det? Fx skulle vi engang, tidligt i forløbet, lade som om vi gik modeshow, bare i det tøj vi nu havde på den pågældende dag – for de andre i klassen.

Vi sad i 2 rækker og skulle så én efter én gå igennem rækkerne, imens vores lærer festligt kommenterede tøjet. Nogle gav den mere gas end andre. Jeg var ikke én af dem med gas i på det tidspunkt, og jeg kunne ikke forstå, hvordan jeg skulle blive bedre til at passe børn ved at gå modeshow. Det forekom mig aldeles meningsløst. Jeg var dødnervøs, svedte og havde denne her uro i kroppen, imens jeg sad og ventede på min tur.

Da turen endelig kom til mig, slentrede jeg, så godt jeg nu kunne, igennem rækken og oplevede forløsningen af lettelse, da det var overstået. Men senere kom den her irriterende genkendelige fortrydelsesfølelse. Hvorfor kunne jeg ikke bare give slip og lege mig ind i rollen? Havde det været foran børn og på min arbejdsplads, havde situationen været helt anderledes for mig, hvilket selvfølgelig har noget med tryghed at gøre.

Situationen handlede jo ikke om at udvikle mit omsorgs-gen. Det handlede netop om at rykke mig ud af min lille trygge skal, så jeg kunne udvikle mig. Ligesom jeg som pædagogisk assistent helst skal kunne skabe situationer for barnet, eller hvem jeg nu drager omsorg for, hvor de oplever at træde lidt udenfor deres komfortzone – altså den her balancegang imellem hvad vi kan og tror, vi ikke kan. Hvis vi oplever børn som er tilbageholdende og meget tryghedssøgende, sætter vi alverden i gang for at udvikle denne side i en mere positiv retning. Men som voksen fastholder vi ofte os selv i vores trygge base og rutiner, så vi ikke skiller os ud fra normalen, fordi vi gerne vil høre til.

At turde sætte sig selv i spil

Det ligger i vores natur, og det kræver rigtig meget at turde skille sig ud. Men vi kan få øjnene op og bliver bevidste herom, fx gennem den pædagogiske assistentuddannelse. Så kan vi arbejde med det og presse os selv i de situationer, som bringer lidt ubehag og ubalance med sig, uden at vi behøver at gå helt over i den anden grøft og nærmest skringe, at vi gerne vil skille os ud.

Uddannelsen handler i den grad om at bruge sig selv, at sætte sig selv i spil for herved at opnå størst mulig udvikling. Der er fremlæggelse på fremlæggelse, hvilket var frygteligt i starten – især når man, som jeg, helst ikke vil ses.

Allerede første dag skulle vi rejse os for klassen og fortælle om side-manden. Det var rædsomt. Men efterhånden lærte jeg, at jeg godt kan levere en verbal og fornuftig ordstrøm, selvom andre kigger på mig. En nødvendig kompetence, ud fra mit synspunkt, at føle sig rimelig tryk i inden man skal ud og stå overfor en forsamling af forældre og fx fortælle, hvad vi laver i vuggestuen, eller hvad sproggrupper går ud på. Eller simpelthen bare indgå i dialog med en forælder om, hvilke pædagogiske retningslinjer vi arbejder ud fra og på hvilket grundlag. Og jo, jeg bliver stadig rød i hovedet, når jeg skal bræge noget ud i større forsamlinger, men jeg gør det nu med en overbevisning om, at jeg sagtens kan.

Citat

Rikke Ipsen
pædagogisk assistent

Uddannelsen handler i den grad om at bruge sig selv, at sætte sig selv i spil for herved at opnå størst mulig udvikling. Der er fremlæggelse, på fremlæggelse, hvilket var frygteligt i starten – især når man, som jeg, helst ikke vil ses.

Jeg tør godt, fordi jeg ved, jeg kan. Fremgangsmåden med oplæg fra læreren kombineret med fremlæggelser, hvori krav om kreativ udførelse på forskellig vis også stilles, finder jeg samtidig utrolig udviklende. Her må både fremlægger og modtager reflektere over hvad, hvordan og hvorfor, så man efterfølgende kan deltage i debatten i klasseforummet.

I og med, at det ikke kun er læreren, som fortæller og forklarer, inddrages eleverne i større omfang, hvilket således bidrager til optimeret læring – vi ”leger” på en måde læringen og herved udviklingen ind. Jeg tænker, at denne læringsproces kan sidestilles med læringsprocessen, hvori børn aktivt må deltage, mærke og sanse deres verden for at udvikles. På den måde kan man sige, at vi som pædagogiske assistenter har et godt udgangspunkt til at imødekomme de mennesker, hvis liv vi skal ud og være en del af.

Det har jeg lært

Hvad, hvordan og hvorfor? gør sig også ubestrideligt gældende i logbogsskrivningen, som i starten forekom som en umulig opgave. Når jeg læser de første logbøger, jeg skrev, kan jeg ikke lade være med at trække på smilebåndet over, hvor indholdsfattige de er. De er langt mere beskrivende end reflekterende.

Hen imod slutningen af uddannelsen glædede jeg mig til at slippe for at skrive dem – om end jeg dog også mener, at logbogen er et fantastisk værktøj. Refleksionerne bliver ligesom dybere og får mere substans, når de skrives ned, i stedet for at de bare flagrer rundt i hovedet på én.

Jeg oplever, at der kan arbejdes grundigere og ud fra langt flere forskellige vinkler omkring bare en enkelt lille episode. Derfor må logbogsskrivningen ligeledes tillægges en betydningsfuld plads i uddannelsen, samt anses som en nødvendig proces for netop at højne sit faglige niveau også i forhold til at lære at reflektere over egen praksis.

En opkvalificering jeg ser som nødvendig for i institutionerne at kunne indgå i faglige relevante dialoger, når det drejer sig om pædagogiske tendenser, psykologiske teorier, sproglig og motorisk udvikling, sanser, kommunikation og relationer til børn, forældre og kolleger, sundhed på forskellig vis, arbejdsmiljø, samfundsstruktur, og hvad et samfund egentlig er for en størrelse.

Den enormt brede vifte af viden indenfor sprog, kommunikation, psykologi, pædagogik, sundhedsfag, samfundsfag, kultur og aktivitetsfag samt idræt, som jeg har tilegnet mig gennem uddannelsen proportionelt med praktikforløb, skriftlige opgaver samt fagene dansk og engelsk, har i den

Citat

Rikke Ipsen
pædagogisk assistent

Den teoretiske viden samt praksiserfaring forstærker troværdigheden bag de udtalelser, jeg kommer med, uanset om dialogen inddrager forældre, kolleger eller ledelse, fordi jeg netop har min uddannelse at tage udgangspunkt i.

grad løftet mit selvværd og selvtillid til, at jeg tør udtale mig vedrørende egne refleksioner samt observationer i dagligdagen.

Den teoretiske viden samt praksiserfaring forstærker troværdigheden bag de udtalelser, jeg kommer med, uanset om dialogen inddrager forældre, kolleger eller ledelse, fordi jeg netop har min uddannelse at tage udgangspunkt i.

Jeg har en kanin, jeg kan trække op af hatten indenfor et utrolig bredt vidensfelt, hvilket er medvirkende til, at jeg har en tro på, at jeg ved og kan noget og kan bidrage med noget konstruktivt til samarbejdet omkring børnenes trivsel og udvikling, forældresamarbejde og kollegialt. Jeg oplever herved, at jeg indgår i et produktivt samspil både i forhold til børn og voksne – dog stadig med en følelse af ydmyghed. Det synes jeg er vigtigt at holde fast i.

Man kan altid blive dygtigere

Selv om jeg har taget en uddannelse, er jeg ikke færdig med at udvikle mig. Man kan altid blive dygtigere, og jeg tænker, at jeg som pædagogisk assistent også har en forpligtigelse til fortsat at udvikle mig, så jeg ikke bliver fanget i den her ”sådan plejer vi at gøre”. Jeg er særlig glad for det kinesiske ordsprog: ” Den, der tror han er færdiguddannet, er ikke uddannet – men færdig”, fordi det netop understreger denne tankegang.

Den aktive læringsproces, igennem fremlæggelser og praktik i samvirke med de skriftlige processer, medvirker til, at de nye tilegnelser ligger dybere på rygraden end, hvis jeg kun havde hørt eller skrevet om det. Jeg tænker, at selve denne metode er med til at plante et solidt fundament i samt opkvalificere den enkelte elev, fordi uddannelsen herved favner så bredt og vekslende i læringsstile. Den er rummelig overfor de forskellige forudsætninger, hver enkelt kommer med, men det er og vil også altid være op til den enkelte, at gribe de muligheder uddannelsen byder på.

Mange af metoderne og projekterne, som fx modeshowet har først givet mening for mig efter endt uddannelse. Der er ligesom sket en åbenbaring og forståelse på et andet plan, end da jeg var i gang med forløbet. Jeg kan kun råde til at gribe bolden – dog ikke uden at undres, hvilket jeg også mener er essentielt for udvikling.

Citat

Rikke Ipsen
pædagogisk assistent

Den er rummelig overfor de forskellige forudsætninger, hver enkelt kommer med, men det er og vil også altid være op til den enkelte at gribe de muligheder uddannelsen byder på.

Jeg vil noget med de børn

Alt i alt må jeg sige, at uddannelsen har højnet mit ambitionsniveau, og jeg oplever et langt større engagement som pædagogisk assistent. Jeg vil noget med de her børn. Jeg vil så et frø af nysgerrighed i dem, fyldt med tryk og selvsikkerhed til at have mod på at udforske deres omkringliggende verden med alle de udfordringer og forskellige følelser, den byder på. Det har uddannelsen sået i mig.

Den større indsigt og viden omkring psyke, sansning, motorik, pædagogik, nærvær og behov for samme har udviklet min evne til at indgå i samspil med min omverden i tråd med en større viden omkring, hvordan forskellig tilgang påvirker i forskellig retning. Denne enorme følelse af fagligt selvværd og selvtillid smitter selvfølgelig også af udenfor den faglige arena.

Jeg tror, mange vil være enig i, at den pædagogiske assistentuddannelse ikke kun kan ses som en faglig rejse, men sandelig også som en personlig dannelsesrejse. Jeg tænker, det er umuligt kun at udvikle den ene side, fordi, når følelsen af at lykkes opleves, resulterer det i en generelt langt større tro på sig selv, sine holdninger og mod på at sige dem højt og fastholde dem. Derudover er jeg nu langt dygtigere til at træde et skridt tilbage, se tingene oppefra og derved opretholde en objektiv tilgang til udfordringer, såvel fagligt som personligt. I modsætning til tidligere hvor fornuft og holdninger nok var mere følelsesstyret.

Objektivitet gør det nemmere at opretholde en positiv tilgang, samt inddrage flere vinkler henimod en større forståelse af, hvorfor tingene indimellem er nødt til at være, som de er. Fx børnetimer kontra manglende personaletimer. En kedelig realitet i dagligdagens institutioner – men en kendsgerning, som vi i institutionerne er nødt til at arbejde ud fra og få det bedste ud af.

Som jeg nævnte i starten, vendte jeg ikke uforandret tilbage. For det første havde jeg gennemgået en personlig og faglig forvandling, men jeg var også blevet afskediget under uddannelsen på grund af et faldende børnetal. Jeg var selvfølgelig stadig mig, men et stærkere og langt fagligt dygtigere og reflekterende mig. Men jeg tænker også, at når man har mere at give sine omgivelser, så kræver man måske også mere af dem?

Min nye rolle

Jeg startede i en ny stilling lige efter uddannelsen og følte mig godt rustet til at imødekomme denne nye udfordring til at indgå i et professionelt fagligt samarbejde på niveau med det øvrige personale. Jeg kan ikke sige, at jeg nogensinde har oplevet det store skel imellem pædagoger, pædagogiske assistenter eller uuddannet personale i dagligdagen. Men selvfølgelig ligger der et usynligt skel omkring ansvarsområder, som den meget problemfyldte forældresamtale eller dialog med specialpædagoger, som nok i større grad varetages af pædagogerne.

Dog er det samtidig min oplevelse, at jeg som pædagogisk assistent inddrages næsten på lige fod med pædagogerne i forhold til fx planlægning, forældresamarbejde, barnets udvikling samt samarbejde med specialpædagoger og forskellige faglige relevante konsulenter. Hvilket jeg oplever som en tillids erklæring til min personlige kompetencer, men også til uddannelsen.

For hvad er det egentlig for en rolle, jeg som pædagogisk assistent kan udfylde derude, når grænserne er så utydelige? Flere pædagoger har da også spurgt ind til, hvorfor jeg ikke har taget den rigtige pædagoguddannelse, hvortil jeg altid tænker, at jeg ikke vidste, der fandtes en forkert. Svaret er, at jeg ikke har taget en pædagoguddannelse. Jeg har taget en uddannelse som pædagogisk assistent. Men fordi uddannelsen ofte side-stilles med pædagoguddannelsen, tror jeg, det skaber forvirring omkring, hvad den pædagogisk assistentuddannelse er for en størrelse.

Jeg ser den pædagogiske assistent som en faglig kompetent sparringspartner, som kan indgå i et konstruktivt samarbejde samt dialog omkring udvikling indenfor de tidligere nævnte områder, såvel med pædagoger som med uuddannet personale. En person med en solid og bred viden indenfor det pædagogiske felt, og som tør anvende den viden, han eller hun har tilegnet sig – såvel i samarbejde med kolleger og ledelse, som i forældrekontakten. En engageret medarbejder, som også kan tage initiativ og igangsætte og derfor udfylder en vigtig plads i personalegruppen.

Derfor mener jeg, at selve uddannelsen bestemt har en ligeså betydningsfuld plads og berettigelse i institutionerne som pædagoguddannelsen. Ikke at den pædagogiske assistentuddannelse kan og bør erstatte pædagoguddannelsen, men jeg mener, at uddannelserne kan supplere hinanden rigtig godt både teoretisk og i praksis ude i institutionerne.

Citat

Rikke Ipsen
pædagogisk assistent

Flere pædagoger har da også spurgt ind til, hvorfor jeg ikke har taget den rigtige pædagoguddannelse, hvortil jeg altid tænker, at jeg ikke vidste, der fandtes en forkert.

Citat

Rikke Ipsen
pædagogisk assistent

Desværre har jeg også oplevet pædagogisk assistentelever, som har forekommet mig useriøse omkring deres uddannelsesforløb. Det ærgrer mig, da det er medvirkende til at besværliggøre uddannelsens fodfæste, som troværdig og dynamisk udviklende.

Er stolt af min uddannelse

Desværre har jeg også oplevet pædagogisk assistentelever, som har forekommet mig useriøse omkring deres uddannelsesforløb. Det ærgrer mig, da det er medvirkende til at besværliggøre uddannelsens fodfæste som troværdig og dynamisk udviklende, og med spirende faglig kompetente pædagogiske personaler til at indtage omsorgsmarkedet efter endt uddannelse. Derfor er det også vigtigt for mig, at uddannelsen ikke opleves som en hvilepude, som folk indtager, fordi de ikke lige har andet at tage sig til.

Der vil altid eksistere mindre seriøse pædagogiske assistenter, såvel som pædagoger, men pædagoguddannelsen har ligesom et større grundfæste, fordi den har haft sin plads langt længere i uddannelsessystemet end den pædagogiske assistentuddannelse, som jo stadig er relativ ny.

Derfor ligger det mig meget på sinde, at jeg også repræsenterer min uddannelse på bedst mulig vis ude i institutionsverdenen. Ud fra min synsvinkel er jeg og alle, som er pædagogiske assistenter, med til at skabe en profil eller et dna, om man vil, af selve uddannelsen ud fra de kompetencer og det engagement, vi lægger i vores arbejde.

Skulle jeg give uddannelsen et helt særlig dna, kan det siges med en enkelt sætning:” Evnen til at sætte sig selv i spil og ha’ modet til at anvende denne evne i samspil med såvel børn, brugere, kolleger som forældre.”

Jeg er stolt af den udvikling og viden jeg har tilegnet mig gennem uddannelsen, samt evnen til ikke kun at arbejde med andre, men også med mig selv. Jeg har ikke længere opfattelsen af at ha’ gennemført uddannelsen for omverdens skyld, men helt klart for min egen skyld. Jeg udvikler mig stadig og føler, at jeg har rigtig meget at bidrage med såvel i dagligdagen, til møder, i forældresamarbejdet samt som hustru, mor, forælder og veninde.

Jeg er stolt af at være pædagogisk assistent.

Den pædagogiske assistent

En pædagogisk håndværker

Vejen til anerkendelse har været lang, og denne antologi vidner om, at der endnu er et stykke vej at tilbagelægge. Den efterlader dog heller ingen tvivl om, at den pædagogiske assistentuddannelse er på vej til at opnå den anerkendelse, som den efter FOAs opfattelse har fortjent.

Først og fremmest fordi den pædagogiske assistentuddannelse er med til at højne kvaliteten af de pædagogiske tilbud, der har så stor betydning for vores børns opvækst og for livskvaliteten for borgere på det specialiserede socialområde. Men også fordi den har åbnet en ny uddannelsesvej for mange unge, der ikke har et ønske om eller mulighed for at vælge gymnasievejen. Sidst, men ikke mindst, fordi den har gjort det muligt for tusindvis af dagplejere, omsorgsmedhjælpere og pædagogmedhjælpere at tage en faglært uddannelse.

Med denne antologi tegnes her af elever, lærere, færdiguddannede og pædagogiske ledere et nuanceret billede af den pædagogiske assistentuddannelse. De mange bidrag viser, at uddannelsen har sit helt eget dna. En meningsfuld og fyldestående ramme, som beskriver den. Ikke ud fra en minustænkning, hvor der trækkes fra, sammenlignes eller konkurreres med andre uddannelser, deres tænkning og uddannelsesmæssige ståsted; men som en selvstændig, fuldgyltig og egen måde at tilegne sig et pædagogisk håndværk på.

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Tlf. 46 97 26 26
www.foa.dk

Pædagogisk Sektor

FOA er Danmarks tredjestørste fagforening. Siden 1899 har vi kæmpet for bedre løn- og arbejdsforhold til vore medlemmer. Hovedopgaven er at indgå overenskomster, som sikrer en god løn samt moderne og ordnede arbejdsvilkår. Det er FOA, der aftaler din løn, dine tillæg, din arbejdstid, din pension, dine barselsregler, dine ferieregler og dine muligheder for uddannelse. Vores opgave er også at slå for din tryghed – og at udvikle din og vores faglighed på det pædagogiske område, så velfærden og gode arbejdspladser går hånd i hånd.